

ZARZĄDZENIE NR 446/2024
BURMISTRZA MIASTA BRAŃSK

z dnia 19 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia projektów uchwał Rady Miasta Brańsk na XLVI sesję

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się treść projektów uchwał, które wniesione będą pod obrady XLVI sesji Rady Miasta Brańsk:

- 1) w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Brańsk na lata 2024-2027 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024-2028;
- 2) w sprawie zmian w budżecie Miasta Brańsk na rok 2024;
- 3) w sprawie przyjęcia "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030;
- 4) w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych;
- 5) w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
- 6) w sprawie przystąpienia Miasta Brańsk do realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024;
- 7) w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Mieście Brańsk na lata 2024 – 2026;
- 8) w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030;

§ 2. Upoważnia się:

- 1) Skarbnika Miasta do przedstawienia w czasie obrad sesji projektów uchwał wymienionych w § 1 pkt. 1,2 wraz z uzasadnieniem potrzeby ich przyjęcia;
- 2) Kierownika Referatu Budownictwa, Mienia Komunalnego, Planowania Przestrzennego Ochrony Środowiska i Rolnictwa do przedstawienia w czasie obrad sesji projektu uchwały wymienionej w § 1 pkt. 3 wraz z uzasadnieniem potrzeby jej przyjęcia;
- 3) Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do przedstawienia w czasie obrad sesji projektów uchwał wymienionych w § 1 pkt. 4-8 wraz z uzasadnieniem potrzeby ich przyjęcia;

§ 3. Wykonanie zarządzenia powierzam osobom wymienionym w § 2.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem powzięcia.

BURMISTRZ
Eugeniusz Tomasz Koczewski

**Uchwała Nr //2024
Rady Miasta Brańsk
z dnia marca 2024 r.**

**w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Brańsk na lata 2024 – 2027
wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024 - 2028**

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) oraz art. 226, art. 227, art. 228, art. 229, art. 232 ust. 2 i art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, poz. 1273, poz. 1407, poz. 1429, poz. 1641, poz. 1693, poz. 1872) Rada Miasta uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XLIII/267/2023 Rady Miasta Brańsk z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Brańsk na lata 2024– 2028 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024 - 2028, wprowadza się następujące zmiany:

1) Załącznik Nr 1 Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta Brańsk na lata 2024-2027 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024 - 2028, otrzymuje brzmienie zgodnie z Załącznikiem Nr 1 do niniejszej Uchwały,

§ 2. Objaśnienia przyjętych wartości, stanowi Załącznik Nr 2 do Uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego 1)

Ustalone na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta Brańsk na lata 2024 - 2027 wraz z

prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2024 - 2028

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr //2024
Rady Miasta Brańsk z dnia marca 2024 r.

Wyszczególnienie	Dochody ogółem x	Dochody bieżące x	z tego:					w tym:	w tym:		
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące x 3)	pozostałe dochody bieżące 4)	z podatku od nieruchomości	Dochody majątkowe x	ze sprzedaży majątku x	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	1.1.5.1	1.2	1.2.1	1.2.2
Wykonanie 2017	16 885 453,03	16 638 071,14	2 822 890,00	112 252,82	3 744 739,00	4 984 605,83	4 973 583,49	1 867 568,92	247 381,89	153 603,89	74 332,50
Wykonanie 2018	19 833 814,57	16 999 916,26	3 021 177,00	116 829,42	3 578 491,00	4 923 072,54	5 360 346,30	1 939 483,11	2 833 898,31	526 993,37	2 287 459,44
Wykonanie 2019	24 480 414,54	18 673 791,21	3 761 367,00	146 572,75	3 564 811,00	5 640 498,24	5 560 542,22	2 014 895,45	5 806 623,33	250 571,69	5 480 702,43
Wykonanie 2020	24 951 765,02	21 418 620,58	4 164 921,00	72 204,99	3 933 899,00	7 050 087,32	6 197 508,27	2 104 303,45	3 533 144,44	112 025,40	3 368 766,65
Wykonanie 2021	22 737 197,01	21 399 506,04	4 146 969,00	65 181,31	4 471 770,00	6 520 006,43	6 195 579,30	2 281 585,75	1 337 690,97	537 299,50	758 391,04
Wykonanie 2022	31 712 835,73	26 756 738,08	7 060 295,57	146 376,00	3 882 278,00	7 840 298,13	7 827 520,38	2 769 989,58	4 956 097,65	602 165,55	4 310 960,38
Plan 3 kw. 2023	34 780 429,41	22 132 213,41	4 226 735,00	194 555,00	6 103 528,00	3 090 629,28	8 516 766,13	2 990 868,00	12 648 216,00	200 000,00	12 406 682,00
Wykonanie 2023	28 352 892,43	21 785 774,95	4 226 735,00	194 555,00	6 261 403,85	3 470 432,53	7 632 646,57	2 992 044,83	6 567 117,48	172 538,66	6 352 252,39
2024	41 154 727,00	23 425 292,00	6 001 606,00	183 936,00	6 185 524,00	2 892 394,00	8 161 832,00	3 225 173,00	17 729 435,00	200 000,00	17 488 101,00
2025	32 237 019,00	22 437 019,00	6 181 654,00	189 455,00	5 360 458,00	2 502 830,00	8 202 622,00	3 194 388,00	9 800 000,00	300 000,00	9 500 000,00
2026	23 460 130,00	23 110 130,00	6 367 104,00	195 138,00	5 521 272,00	2 577 915,00	8 448 701,00	3 290 220,00	350 000,00	350 000,00	0,00
2027	24 003 434,00	23 803 434,00	6 558 117,00	200 992,00	5 686 910,00	2 655 253,00	8 702 162,00	3 388 927,00	200 000,00	200 000,00	0,00
2028	24 717 538,00	24 517 538,00	6 754 861,00	207 022,00	5 857 517,00	2 734 911,00	8 963 227,00	3 490 595,00	200 000,00	200 000,00	0,00

- ¹⁾ Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.
- ²⁾ Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykraczających poza minimalny (4-letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.
- ³⁾ W pozycji wykazuje się dochody o charakterze całkowym, które jednostka otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazuje się natomiast dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.
- ⁴⁾ W pozycji wykazuje się pozostałe dochody bieżące w szczególności kwoty podatków i opłat lokalnych.

z tego:													
Wyszczególnienie	Wydaki ogółem x	Wydaki bieżące x	na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji x	w tym:					Wydatki majątkowe x	w tym:		
					w tym:			w tym:			Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy	wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne	
					gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy x	wydatki na obsługę długu x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy x	pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy x				
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1	
Wykonanie 2017	15 370 229,53	14 873 713,48	6 747 028,41	0,00	0,00	48 643,51	0,00	0,00	0,00	496 516,05	496 516,05	299 994,54	
Wykonanie 2018	21 256 971,69	15 636 464,06	7 223 798,73	0,00	0,00	49 480,49	0,00	0,00	0,00	5 620 507,63	5 620 507,63	0,00	
Wykonanie 2019	23 752 229,70	17 366 997,70	7 741 023,38	0,00	0,00	26 986,34	0,00	0,00	0,00	6 385 232,00	6 385 232,00	331 320,00	
Wykonanie 2020	23 322 122,01	19 768 998,30	8 489 169,01	0,00	0,00	11 672,66	0,00	0,00	0,00	3 553 123,71	3 553 123,71	15 000,00	
Wykonanie 2021	23 514 368,62	20 500 231,90	8 944 644,87	0,00	0,00	3 368,58	0,00	0,00	0,00	3 014 136,72	3 014 136,72	496 628,26	
Wykonanie 2022	29 436 546,52	23 703 614,26	9 870 077,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 732 932,26	2 732 932,26	778 650,42	
Plan 3 kw. 2023	37 991 245,41	21 801 457,41	11 438 268,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16 189 788,00	16 189 788,00	568 256,00	
Wykonanie 2023	30 792 186,44	21 406 803,55	11 389 610,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 385 382,89	9 385 382,89	443 319,14	
2024	43 432 290,00	23 327 015,00	13 579 477,92	0,00	0,00	26 528,00	0,00	0,00	0,00	20 105 275,00	20 105 275,00	200 000,00	
2025	31 949 519,00	21 649 519,00	12 793 890,00	0,00	0,00	70 438,00	0,00	0,00	0,00	10 300 000,00	10 300 000,00	295 000,00	
2026	23 172 630,00	22 302 630,00	13 162 119,00	0,00	0,00	50 312,00	0,00	0,00	0,00	870 000,00	870 000,00	0,00	
2027	23 715 934,00	22 915 934,00	13 480 921,00	0,00	0,00	30 188,00	0,00	0,00	0,00	800 000,00	800 000,00	0,00	
2028	24 430 038,00	23 580 038,00	13 831 425,00	0,00	0,00	10 062,00	0,00	0,00	0,00	850 000,00	850 000,00	0,00	

z tego:										
Wyszczególnienie	Wynik budżetu x	w tym:	Przychody budżetu x	Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych x	na pokrycie deficytu budżetu x	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych x 6)	na pokrycie deficytu budżetu x	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy x	w tym:	
3		3.1	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	
Wykonanie 2017	1 515 223,50	0,00	1 813 533,02	0,00	0,00	0,00	0,00	1 813 533,02	0,00	
Wykonanie 2018	-1 423 157,12	0,00	2 948 756,52	0,00	0,00	1 438 756,52	1 423 157,12	1 510 000,00	0,00	
Wykonanie 2019	728 184,84	0,00	1 145 599,40	0,00	0,00	15 599,40	0,00	1 130 000,00	0,00	
Wykonanie 2020	1 629 643,01	0,00	1 513 784,24	0,00	0,00	743 784,24	0,00	770 000,00	0,00	
Wykonanie 2021	-777 171,61	0,00	2 783 427,25	0,00	0,00	2 373 427,25	777 171,61	410 000,00	0,00	
Wykonanie 2022	2 276 289,21	0,00	1 596 255,64	0,00	0,00	1 596 255,64	0,00	0,00	0,00	
Plan 3 kw. 2023	-3 210 816,00	0,00	3 210 816,00	0,00	0,00	3 210 816,00	3 210 816,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2023	-2 439 294,01	0,00	3 872 544,85	0,00	0,00	3 872 544,85	2 439 294,01	0,00	0,00	
2024	-2 277 563,00	0,00	2 277 563,00	1 150 000,00	1 150 000,00	1 127 563,00	1 127 563,00	0,00	0,00	
2025	287 500,00	287 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2026	287 500,00	287 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2027	287 500,00	287 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2028	287 500,00	287 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

5) Inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga okieszenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

6) W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów, łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.

Wyszczególnienie	z tego:			z tego:					
	Spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych x	na pokrycie deficytu budżetu x	Inne przychody niezwiązane z zaciąganiem długu x 7)	na pokrycie deficytu budżetu x	Rozchody budżetu x	Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych x	z tego:		
							łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawaowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań x	w tym:	
								kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy x	kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy x
Lp	4.4	4.4.1	4.5	4.5.1	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2
Wykonanie 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	380 000,00	380 000,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2018	0,00	0,00	0,00	0,00	380 000,00	380 000,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2019	0,00	0,00	0,00	0,00	360 000,00	360 000,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2020	0,00	0,00	0,00	0,00	360 000,00	360 000,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	0,00	410 000,00	410 000,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	287 500,00	287 500,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	287 500,00	287 500,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	287 500,00	287 500,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	287 500,00	287 500,00	0,00	0,00	0,00

7) W pozycji należy ująć w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Rozchody budżetu, z tego:									
Wyszczególnienie	licznica kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, z tego:					Kwota długu x	kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków x	Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi x	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ⁸⁾ a wydatkami bieżącymi x
	z tego:				kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań x				
lp	5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6.1	7.1	7.2
Wykonanie 2017	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	1 764 357,66	3 577 890,68
Wykonanie 2018	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	1 363 452,20	4 312 208,72
Wykonanie 2019	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	1 306 793,51	2 452 392,91
Wykonanie 2020	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	1 649 622,28	3 163 406,52
Wykonanie 2021	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	899 274,14	3 682 701,39
Wykonanie 2022	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	3 053 123,82	4 649 379,46
Plan 3 kw. 2023	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	330 756,00	3 541 572,00
Wykonanie 2023	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	378 971,40	4 251 516,25
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	98 277,00	1 225 840,00
2025	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	787 500,00	787 500,00
2026	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	807 500,00	807 500,00
2027	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	887 500,00	887 500,00
2028	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	937 500,00	937 500,00

8) Skorygowanie o środki dotyczy określonego w art. 242 ustawy powiększenia o odpowiednie dla roku prognozy przychody wskazane w art. 217 ust. 2 ustawy. Skutki finansowe wyłączeń ograniczenia, o którym mowa w art. 242 ustawy, zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach dołączanych do wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

Wskaźnik spłaty zobowiązań						
	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) ^x	Relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^x	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^x	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x
Lp	8.1	8.2	8.3	8.3.1	8.4	8.4.1
Wykonanie 2017	0,00%	x	x	x	x	x
Wykonanie 2018	0,00%	x	x	x	x	x
Wykonanie 2019	0,00%	x	x	x	x	x
Wykonanie 2020	0,00%	x	x	x	x	x
Wykonanie 2021	0,00%	x	x	x	x	x
Wykonanie 2022	0,00%	x	x	x	x	x
Plan 3 kw. 2023	0,00%	2,24%	3,29%	x	x	x
Wykonanie 2023	0,00%	2,59%	3,53%	x	x	x
2024	0,13%	0,61%	1,58%	12,85%	12,89%	TAK
2025	1,80%	4,30%	x	10,63%	10,67%	TAK
2026	1,65%	4,18%	x	7,34%	7,39%	TAK
2027	1,50%	4,34%	x	6,49%	6,54%	TAK
2028	1,37%	4,35%	x	5,67%	5,72%	TAK

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy										
Wyszczególnienie	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy x	w tym:		
		Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy x	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy x	finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	
										w tym:
lp	9.1	9.1.1	9.1.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1	
Wykonanie 2017	0,00	0,00	0,00	74 332,50	74 332,50	74 332,50	28 550,55	28 550,55	25 694,78	
Wykonanie 2018	27 495,00	27 495,00	27 495,00	1 266 219,46	1 266 219,46	1 266 219,46	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2019	149 520,00	149 520,00	127 809,70	0,00	0,00	0,00	138 730,00	138 730,00	118 586,40	
Wykonanie 2020	938 959,62	938 959,62	824 871,84	293 158,63	293 158,63	293 158,63	571 906,60	571 906,60	504 064,24	
Wykonanie 2021	344 499,87	344 499,87	303 114,96	0,00	0,00	0,00	529 370,48	529 370,48	460 376,31	
Wykonanie 2022	167 693,70	167 693,70	167 693,70	1 299 423,38	1 299 423,38	1 299 423,38	274 601,71	274 601,71	253 619,16	
Plan 3 kw. 2023	79 377,00	79 377,00	79 377,00	2 892 066,00	2 892 066,00	2 892 066,00	174 732,14	174 732,14	161 839,14	
Wykonanie 2023	6 319,34	6 319,34	6 319,34	601 041,43	601 041,43	601 041,43	101 672,23	101 672,23	90 230,73	
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych											
Wyszczególnienie	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	z tego:		Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy X	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych	
		Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		bieżące	majątkowe					
lp	9.4	9.4.1	9.4.1.1	10.1	10.1.1	10.1.2	10.2	10.3	10.4	10.5	
Wykonanie 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2018	1 788 693,00	1 788 693,00	1 266 219,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2019	395 521,95	395 521,95	279 652,09	5 249 427,55	0,00	5 249 427,55	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2020	0,00	0,00	0,00	2 716 841,41	429 339,71	2 287 501,70	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2021	855 915,00	855 915,00	492 835,17	271 155,32	271 155,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2022	778 650,42	778 650,42	778 650,42	225 026,28	1 280,88	223 745,40	0,00	0,00	0,00	0,00	
Plan 3 kw. 2023	3 330 524,00	3 330 524,00	2 911 029,00	6 555 741,00	0,00	6 555 741,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2023	902 508,46	902 508,46	829 469,72	2 326 300,36	0,00	2 326 300,36	0,00	0,00	0,00	0,00	
2024	0,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2025	0,00	0,00	0,00	10 295 000,00	0,00	10 295 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych												
Wyszczególnienie	Spłaty, o których mowa w poz. 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych x	Wydaki: zmniejszające dług x	w tym:					Kwota wzrostu(+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji niekasowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Wcześniejsza spłata zobowiązań, wyłączone z limitu spłaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych	Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 x	Wydaki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań ⁹⁾	
			w tym:		w tym:							
			spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 x		spłata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyty i pożyczka x		zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. x					dokonywana w formie wydatku bieżącego x
Lp	10.6	10.7	10.7.1	10.7.2	10.7.2.1	10.7.2.1.1	10.7.3	10.8	10.9	10.10	10.11	
Wykonanie 2017	380 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2018	380 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2019	360 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2020	360 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	152 127,18	
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Plan 3 kw. 2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	

9) W pozycji należy ująć kwoty wydatków bieżących, o które zostały pomniejszone wydatki budżetu przy wyliczeniu limitu spłaty zobowiązań określonego po prawej stronie nieświadczeń we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu. W szczególności należy ująć wydatki poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

* Informacje zawarte w tej części wieloletniej prognozy finansowej, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy zostaną automatycznie wygenerowane przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1, na podstawie danych historycznych oraz prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Automatycznie wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczy w szczególności także pozycji 8.3 – 8.3.1 i pozycji z sekcji 12.

x – pozycja oznaczona symbolem „x” sporządza się na okres prognozy kwoty długu, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy. Okres ten nie podlega wyłączeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informacje o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

Objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Brańsk na lata 2024-2028

Zgodnie ze zmianami w budżecie, dokonano następujących zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Brańsk:

1. Dochody ogółem zwiększono o 1 541 778,00 zł, z czego dochody bieżące zwiększono o 1 541 778,00 zł, a dochody majątkowe nie uległy zmianie.
2. Wydatki ogółem zwiększono o 1 541 778,00 zł, z czego wydatki bieżące zwiększono o 1 541 777,00 zł, a wydatki majątkowe zwiększono o 1,00 zł.
3. Wynik budżetu nie uległ zmianie.

Szczegółowe informacje na temat zmian w zakresie dochodów, wydatków i wyniku budżetu w roku budżetowym przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 1. Zmiany w dochodach i wydatkach w 2024 roku

Wyszczególnienie	Przed zmianą [zł]	Zmiana [zł]	Po zmianie [zł]
Dochody ogółem	39 612 949,00	+1 541 778,00	41 154 727,00
Dochody bieżące	21 883 514,00	+1 541 778,00	23 425 292,00
Subwencja ogólna	5 204 328,00	+981 196,00	6 185 524,00
Dotacje bieżące	2 429 932,00	+462 462,00	2 892 394,00
Pozostałe	8 063 712,00	+98 120,00	8 161 832,00
Podatek od nieruchomości	3 101 348,00	+123 825,00	3 225 173,00
Wydatki ogółem	41 890 512,00	+1 541 778,00	43 432 290,00
Wydatki bieżące	21 785 238,00	+1 541 777,00	23 327 015,00
Wynagrodzenia i pochodne	12 476 337,92	+1 103 140,00	13 579 477,92
Pozostałe wydatki bieżące	9 282 372,08	+438 637,00	9 721 009,08
Wydatki majątkowe	20 105 274,00	+1,00	20 105 275,00

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Brańsk:

1. Przychody ogółem w roku budżetowym nie uległy zmianie.
2. Rozchody ogółem w roku budżetowym nie uległy zmianie.

Od 2025 nie dokonywano zmian w zakresie planowanych przychodów.

Od 2025 nie dokonywano zmian w zakresie planowanych rozchodów.

Zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Brańsk na lata 2024-2028 spowodowały modyfikacje w kształtowaniu się relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Szczegóły zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 2. Kształtowanie się relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Rok	Obsługa zadłużenia (fakt. i plan. po wyłączeniach)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg planu po III kwartale)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o plan po III kwartale)	Maksymalna obsługa zadłużenia (wg wykonania)	Zachowanie relacji z art. 243 (w oparciu o wykonanie)
2024	0,13%	12,85%	TAK	12,89%	TAK
2025	1,80%	10,63%	TAK	10,67%	TAK
2026	1,65%	7,34%	TAK	7,39%	TAK
2027	1,50%	6,49%	TAK	6,54%	TAK
2028	1,37%	5,67%	TAK	5,72%	TAK

Dane w tabeli powyżej wskazują, że w całym okresie prognozy Miasta Brańsk spełnia relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Spełnienie dotyczy zarówno relacji obliczonej na podstawie planu na dzień 30.09.2023 r. jak i w oparciu o dane z wykonania budżetu.

Wartości wykazane w pozostałych pozycjach WPF, stanowią informacje uzupełniające względem pozycji opisanych powyżej. Zostały przedstawione w WPF zgodnie z obowiązującym stanem faktycznym, na podstawie zawartych umów i porozumień.

Pełen zakres zmian obrazuje załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

**Uchwała Nr //2024
Rady Miasta Brańsk
z dnia marca 2024 r.**

w sprawie zmian w budżecie miasta Brańsk na rok 2024

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 4, pkt. 9 lit. d ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) oraz art. 211, art. 212, art. 214, art. 215, art. 217, art. 222, art. 235, art. 236, art. 237, art. 242, art. 258 oraz 264 ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, poz. 1273, poz. 1407, poz.1429, poz. 1641, poz. 1693, poz. 1872)

Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1

W uchwale Nr XLIII/268/2023 Rady Miasta Brańsk z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Brańsk na rok 2024 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2024 r. poz. 444) wprowadza się następujące zmiany:

1. dokonuje się zmian w planie dochodów, zgodnie z Załącznikiem nr 1 do uchwały,
2. dochody budżetu określone w § 1 uchwały wynoszą 41 154 727 zł, z tego :
 - 1) bieżące w wysokości 23 425 292 zł,
 - 2) majątkowe w wysokości 17 729 435 zł.
3. dokonuje się zmian w planie wydatków, zgodnie z Załącznikiem nr 2 do uchwały,
4. wydatki budżetu określone w § 2 uchwały wynoszą 43 432 290 zł, z tego :
 - 1) bieżące w wysokości 23 327 015 zł,
 - 2) majątkowe w wysokości 20 105 275 zł.
5. w § 4 wprowadza się zmiany w „Limitach wydatków na zadania inwestycyjne realizowane w roku 2024, zgodnie z Załącznikiem nr 3 do uchwały”, nadając mu nowe brzmienie zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały.
6. § 5 otrzymuje brzmienie:

” Deficyt budżetu w wysokości 2 277 563 zł, który zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z:

 - 1) przychodów jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 33 864 zł, w tym środki z tytułu realizacji zadań w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w kwocie 33 864 zł,
 - 2) zaciąganych kredytów w kwocie 1 150 000 zł,
 - 3) nadwyżki budżetu z lat ubiegłych, o której mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w kwocie 1 093 699 zł.”
7. § 6 otrzymuje brzmienie:

„ Łączną kwotę przychodów budżetu w wysokości 2 277 563 zł, oraz łączną kwotę rozchodów budżetu w wysokości 0 zł”, zgodnie z załącznikiem Nr 4 do niniejszej uchwały.
8. w § 8 pkt. 1 otrzymują brzmienie:

” 1. Ustala się dochody w kwocie 167 000 zł z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatki w kwocie 198 864 zł na realizację zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.”

9. w § 9 wprowadza się zmiany w zakresie planowanych kwot dotacji udzielonych z budżetu Miasta Brańsk stanowiących Załącznik nr 5 do uchwały, nadając mu nowe brzmienie zgodnie z załącznikiem nr 5 do niniejszej uchwały.

§ 2

Objaśnienia o dokonanych zmianach opisano w Załączniku nr 6 do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Dochody budżetu na 2024 rok

Rady Miasta Brańsk z dnia marca 2024 r.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr //2024

w złotych

Rodzaj zadania:

Własne

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
bieżące							
700			Gospodarka mieszkaniowa	312 909,00	-30 957,00	0,00	281 952,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	70007		Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	221 500,00	-30 957,00	0,00	190 543,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0750	Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	220 000,00	-30 957,00	0,00	189 043,00
756			Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	10 840 275,00	-11 136,00	140 213,00	10 969 352,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	75615		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku i opłat lokalnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	974 301,00	0,00	132 987,00	1 107 288,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0310	Wpływy z podatku od nieruchomości	881 069,00	0,00	123 825,00	1 004 894,00
		0320	Wpływy z podatku rolnego	2 058,00	0,00	1 422,00	3 480,00
		0330	Wpływy z podatku leśnego	9 164,00	0,00	38,00	9 202,00
		0340	Wpływy z podatku od środków transportowych	79 460,00	0,00	7 702,00	87 162,00
	75616		Wpływy z podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od spadków i darowizn, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz podatku i opłat lokalnych od osób fizycznych	3 435 562,00	-11 136,00	7 226,00	3 431 652,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		0320	Wpływy z podatku rolnego	294 238,00	0,00	5 336,00	299 574,00

		0330	Wpływy z podatku leśnego	51 225,00	0,00	1 890,00	53 115,00
		0340	Wpływy z podatku od środków transportowych	564 688,00	-11 136,00	0,00	553 552,00
758			Różne rozliczenia	5 416 466,00	0,00	1 039 432,00	6 455 898,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	75801		Cześć oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	5 043 374,00	0,00	723 480,00	5 766 854,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	5 043 374,00	0,00	723 480,00	5 766 854,00
	75806		Cześć rozwojowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego	0,00	0,00	257 716,00	257 716,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2920	Subwencje ogólne z budżetu państwa	0,00	0,00	257 716,00	257 716,00
	75814		Różne rozliczenia finansowe	212 138,00	0,00	58 236,00	270 374,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2100	Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	45 138,00	0,00	58 236,00	103 374,00
801			Oświata i wychowanie	354 657,00	0,00	295 794,00	650 451,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	80104		Przedszkola	308 557,00	0,00	295 794,00	604 351,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2030	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	168 557,00	0,00	295 794,00	464 351,00
852			Pomoc społeczna	456 500,00	-3 487,00	0,00	453 013,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	85230		Pomoc w zakresie dożywiania	20 200,00	-3 487,00	0,00	16 713,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2030	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)	20 200,00	-3 487,00	0,00	16 713,00

		bieżące razem:	20 243 477,00	-45 580,00	1 475 439,00	21 673 336,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

majątkowe						
		majątkowe razem:	17 729 435,00	0,00	0,00	17 729 435,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

Rodzaj zadania:

Zlecone

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan przed zmianą	Zmniejszenie	Zwiększenie	Plan po zmianach (5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
bieżące							
750			Administracja publiczna	83 000,00	0,00	4 500,00	87 500,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	75011		Urzędy wojewódzkie	83 000,00	0,00	4 500,00	87 500,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawiani	83 000,00	0,00	4 500,00	87 500,00
758			Różne rozliczenia	0,00	0,00	5 534,00	5 534,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
	75814		Różne rozliczenia finansowe	0,00	0,00	5 534,00	5 534,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
		2010	Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawiani	0,00	0,00	5 534,00	5 534,00
855			Rodzinna	1 480 369,00	0,00	17 300,00	1 497 669,00
			w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

85502		Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 424 000,00	0,00	2 000,00	1 426 000,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
2060		Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	0,00	0,00	2 000,00	2 000,00
85595		Pozostała działalność	15 300,00	0,00	15 300,00	30 600,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00
2100		Środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy	15 300,00	0,00	15 300,00	30 600,00
		bieżące razem:	1 724 622,00	0,00	27 334,00	1 751 956,00
		w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

Ogółem:		39 697 534,00	-45 580,00	1 502 773,00	41 154 727,00
	w tym z tytułu dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	0,00	0,00	0,00	0,00

(* kol 2 do wykorzystania fakultatywnego)

Wydatki budżetu na 2024 rok

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr //2024 Rady Miasta Brańsk
z dnia marca 2024 r.

Rodzaj zadania: Własne

Z tego:

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Wydatki bieżące	Z tego:										Wydatki majątkowe	Z tego:		
						wydatki jednostek budżetowych	wyrównania z tytułu tytułu		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych:	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wyrzuty z tytułu porzeczności i gwarancji	obsługa długu	Inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym:		zakup i objęcie akcji i udziałów	Wnieście wkładów do spółek prawa handlowego	
							wyrównania z tytułu tytułu	wyrównania z tytułu tytułu							na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3				objęcie akcji i udziałów
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
700			Gospodarka mieszkaniowa	przed zmianą	382 030,00	332 030,00	0,00	332 030,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	227 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	217 000,00	217 000,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	609 030,00	342 030,00	0,00	342 030,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	267 000,00	267 000,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	59 530,00	9 530,00	0,00	9 530,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
70005			Gospodarka gruntami i nieruchomościami	zwiększenie	142 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	142 000,00	142 000,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	201 530,00	9 530,00	0,00	9 530,00	0,00	0,00	0,00	0,00	192 000,00	192 000,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			6050	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	142 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	142 000,00	142 000,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	322 500,00	322 500,00	0,00	322 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	85 000,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75 000,00	75 000,00	0,00	0,00	0,00	
70007				po zmianach	407 500,00	332 500,00	0,00	332 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75 000,00	75 000,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	36 000,00	36 000,00	0,00	36 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			4210	zwiększenie	10 000,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	46 000,00	46 000,00	0,00	46 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			6050	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	75 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75 000,00	75 000,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	75 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75 000,00	75 000,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-1,00	-1,00	0,00	-1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zwiększenie	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
720				po zmianach	2 000,00	1 999,00	0,00	1 999,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	-1,00	-1,00	0,00	-1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	2 000,00	1 999,00	0,00	1 999,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	-1,00	-1,00	0,00	-1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
72095				zwiększenie	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	2 000,00	1 999,00	0,00	1 999,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-1,00	-1,00	0,00	-1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-1,00	-1,00	0,00	-1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			4300	po zmianach	1 999,00	1 999,00	0,00	1 999,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	1 999,00	1 999,00	0,00	1 999,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00		
				po zmianach	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00							

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Z tego:																			
					Wydatki bieżące	wydatki jednostek budżetowych		z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych,	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	na obsługę długu	Wydatki majątkowe	z tego:			Wnieśnienie wkładów do spółek prawa handlowego					
						wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki z realizacji ich statutowych zadań	na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	zakup akcji i udziałów															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19						
75011			Urzędy wojewódzkie	przed zmianą	216 176,00	216 176,00	215 036,00	195 419,00	19 617,00	0,00	1 140,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
				zmniejszenie	-1 254,00	-1 254,00	-1 254,00	-1 254,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
				po zmianach	16 788,00	16 788,00	16 788,00	15 534,00	1 254,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				przed zmianą	231 710,00	231 710,00	230 570,00	209 699,00	20 871,00	0,00	1 140,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
4010			Wynagrodzenia osobowe pracowników	przed zmianą	141 050,00	141 050,00	141 050,00	141 050,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	15 534,00	15 534,00	15 534,00	15 534,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				przed zmianą	156 584,00	156 584,00	156 584,00	156 584,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
4440			Opłaty na zakładowy Fundusz Świadczeń socjalnych	przed zmianą	6 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	1 254,00	1 254,00	1 254,00	1 254,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				przed zmianą	7 254,00	7 254,00	7 254,00	7 254,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
4710			Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zarządzający	przed zmianą	3 300,00	3 300,00	3 300,00	3 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
				zmniejszenie	-1 254,00	-1 254,00	-1 254,00	-1 254,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	2 046,00	2 046,00	2 046,00	2 046,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				przed zmianą	2 046,00	2 046,00	2 046,00	2 046,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
75023			Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	przed zmianą	4 549 546,00	4 549 546,00	4 329 546,00	3 806 262,00	523 286,00	0,00	20 000,00	0,00	0,00	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
				zmniejszenie	-200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-200 000,00	-200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				po zmianach	224 972,00	191 972,00	191 972,00	157 716,00	34 256,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33 000,00	33 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				przed zmianą	4 574 520,00	4 541 520,00	4 521 520,00	3 963 978,00	557 542,00	0,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33 000,00	33 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
4010			Wynagrodzenia osobowe pracowników	przed zmianą	2 996 377,00	2 996 377,00	2 996 377,00	2 996 377,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				po zmianach	115 409,00	115 409,00	115 409,00	115 409,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	3 111 786,00	3 111 786,00	3 111 786,00	3 111 786,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
4110			Składki na ubezpieczenia społeczne	przed zmianą	462 189,00	462 189,00	462 189,00	462 189,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	37 029,00	37 029,00	37 029,00	37 029,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	499 218,00	499 218,00	499 218,00	499 218,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4120			Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	przed zmianą	57 868,00	57 868,00	57 868,00	57 868,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	5 278,00	5 278,00	5 278,00	5 278,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	63 146,00	63 146,00	63 146,00	63 146,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4440			Opłaty na zakładowy Fundusz Świadczeń socjalnych	przed zmianą	83 173,00	83 173,00	83 173,00	83 173,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	34 256,00	34 256,00	34 256,00	34 256,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	117 429,00	117 429,00	117 429,00	117 429,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
6050			Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	przed zmianą	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	33 000,00	33 000,00	33 000,00	33 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33 000,00	33 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	315 865,00	315 865,00	315 865,00	315 865,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
75095			Pozostała działalność	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	80 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	395 865,00	395 865,00	395 865,00	395 865,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4210			Zakup materiałów i wyposażenia	przed zmianą	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				przed zmianą	15 000,00	15 000,00	15 000,00	15 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rodzaj zadania: **Własne**

Z tego:

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Wydatki bieżące	Z tego:														
						wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w pkt 2 i 3	wydaty z tytułu porzeczności i gwarancji	obsługa długu	Wydatki majątkowe	z tego:					
							wynagrodzenia i składek od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań							inwestycje i zakupy inwestycyjne	na tym:	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wnieście wkładów do spółek prawa handlowego		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
	4300	Zakup usług pozostałych	przed zmianą	50 039,00	50 039,00	50 039,00	0,00	50 039,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zwiększenie	40 000,00	40 000,00	40 000,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			po zmianach	90 039,00	90 039,00	90 039,00	0,00	90 039,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	4430	Różne opłaty i składki	przed zmianą	20 800,00	20 800,00	20 800,00	0,00	20 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zwiększenie	10 000,00	10 000,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			po zmianach	30 800,00	30 800,00	30 800,00	0,00	30 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	4480	Podatek od nieruchomości	przed zmianą	233 954,00	233 954,00	233 954,00	0,00	233 954,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zwiększenie	20 000,00	20 000,00	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			po zmianach	253 954,00	253 954,00	253 954,00	0,00	253 954,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
801	Oświata i wychowanie	przed zmianą	14 201 817,00	8 787 633,00	8 547 833,00	7 285 502,00	1 282 331,00	0,00	239 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 414 184,00	5 414 184,00	0,00	0,00	0,00		
		zmniejszenie	-50 503,00	-503,00	-503,00	-503,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50 000,00	-50 000,00	0,00	0,00	0,00		
		zwiększenie	1 078 013,00	1 078 013,00	1 030 913,00	901 405,00	129 508,00	0,00	47 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		po zmianach	15 229 327,00	9 865 143,00	9 578 243,00	8 186 404,00	1 411 839,00	0,00	286 900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 364 184,00	5 364 184,00	0,00	0,00	0,00	
80101	Szkół podstawowe	przed zmianą	9 685 784,00	4 321 800,00	4 169 200,00	3 631 600,00	537 600,00	0,00	152 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 364 184,00	5 364 184,00	0,00	0,00	0,00		
		zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		zwiększenie	723 480,00	723 480,00	676 380,00	590 180,00	86 200,00	0,00	47 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 364 184,00	5 364 184,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	10 409 264,00	5 045 080,00	4 845 580,00	4 221 780,00	623 800,00	0,00	199 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	przed zmianą	152 400,00	152 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	152 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	47 100,00	47 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	47 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	199 500,00	199 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	199 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	przed zmianą	525 100,00	525 100,00	525 100,00	525 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	179 500,00	179 500,00	179 500,00	179 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	704 600,00	704 600,00	704 600,00	704 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	przed zmianą	59 000,00	59 000,00	59 000,00	59 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	25 500,00	25 500,00	25 500,00	25 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	84 500,00	84 500,00	84 500,00	84 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4440	Odpiisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	przed zmianą	140 400,00	140 400,00	140 400,00	0,00	140 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	86 200,00	86 200,00	86 200,00	0,00	86 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	226 600,00	226 600,00	226 600,00	0,00	226 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	4790	Wynagrodzenia osobowe nauczycieli	przed zmianą	1 961 200,00	1 961 200,00	1 961 200,00	1 961 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	385 180,00	385 180,00	385 180,00	385 180,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	2 346 380,00	2 346 380,00	2 346 380,00	2 346 380,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
80104	Przedsiębiorstwa	przed zmianą	2 003 566,00	1 953 566,00	1 902 566,00	1 525 574,00	376 892,00	0,00	51 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00		
		zmniejszenie	-50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-50 000,00	-50 000,00	0,00	0,00	0,00		
		zwiększenie	295 794,00	295 794,00	295 794,00	252 989,00	42 805,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		po zmianach	2 249 360,00	2 249 360,00	2 198 280,00	1 778 565,00	419 697,00	0,00	51 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	przed zmianą	223 255,00	223 255,00	223 255,00	223 255,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	36 350,00	36 350,00	36 350,00	36 350,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	259 605,00	259 605,00	259 605,00	259 605,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rodzaj zadania: Wlasne

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Z tego:																	
					Wydatki bieżące	wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wydaty z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	Wydatki majątkowe	z tego:							
							wynagrodzenia i składowe należności	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;							inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym:						
																na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1	zakup i wykup akcji i udziałów	Wnieście wkładów do spółek prawa handlowego				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
85154			Przezwidziatanie alkoholizmowi	przed zmianą	211 870,00	211 870,00	206 870,00	50 000,00	156 870,00	0,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				zwiększenie	33 864,00	33 864,00	33 864,00	0,00	33 864,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	245 734,00	245 734,00	240 734,00	50 000,00	190 734,00	0,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				przed zmianą	57 346,00	57 346,00	57 346,00	0,00	57 346,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4210		Zakup materiałów i wyposażenia	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			zwiększenie	13 864,00	13 864,00	13 864,00	0,00	13 864,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			po zmianach	71 210,00	71 210,00	71 210,00	0,00	71 210,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			przed zmianą	96 524,00	96 524,00	96 524,00	0,00	96 524,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
4300		Zakup usług pozostałych	zwiększenie	20 000,00	20 000,00	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			po zmianach	116 524,00	116 524,00	116 524,00	0,00	116 524,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			przed zmianą	1 637 758,00	1 637 758,00	1 142 991,00	685 556,00	457 635,00	0,00	494 767,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zmniejszenie	-8 354,00	-8 354,00	-8 354,00	-8 197,00	-157,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zwiększenie	4 867,00	4 867,00	4 867,00	0,00	4 867,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
85219		Ośrodki pomocy społecznej	po zmianach	1 634 271,00	1 634 271,00	1 139 504,00	677 159,00	462 345,00	0,00	494 767,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
			przed zmianą	578 413,00	578 413,00	574 413,00	455 576,00	118 837,00	0,00	4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zmniejszenie	-3 874,00	-3 874,00	-3 874,00	-3 874,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zwiększenie	3 874,00	3 874,00	3 874,00	0,00	3 874,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			po zmianach	578 413,00	578 413,00	574 413,00	451 702,00	122 711,00	0,00	4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4440		Opisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zwiększenie	3 874,00	3 874,00	3 874,00	0,00	3 874,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	14 088,00	14 088,00	14 088,00	0,00	14 088,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			przed zmianą	4 676,00	4 676,00	4 676,00	0,00	4 676,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-3 874,00	-3 874,00	-3 874,00	-3 874,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	po zmianach	802,00	802,00	802,00	802,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			przed zmianą	197 210,00	197 210,00	195 210,00	189 410,00	5 800,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zmniejszenie	-4 323,00	-4 323,00	-4 323,00	-4 323,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	836,00	836,00	836,00	0,00	836,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	193 723,00	193 723,00	191 723,00	185 087,00	6 636,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85228		Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	przed zmianą	13 500,00	13 500,00	13 500,00	13 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
			zmniejszenie	-3 487,00	-3 487,00	-3 487,00	-3 487,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	10 013,00	10 013,00	10 013,00	10 013,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przed zmianą	4 000,00	4 000,00	4 000,00	4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4440		Opisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	4 836,00	4 836,00	4 836,00	0,00	4 836,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			przed zmianą	2 210,00	2 210,00	2 210,00	2 210,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	-836,00	-836,00	-836,00	-836,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	1 374,00	1 374,00	1 374,00	1 374,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4710		Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	zwiększenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	58 818,00	58 818,00	58 818,00	40 370,00	18 348,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			przed zmianą	-157,00	-157,00	-157,00	0,00	-157,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			zmniejszenie	157,00	157,00	157,00	0,00	157,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			po zmianach	58 818,00	58 818,00	58 818,00	40 370,00	18 348,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85295			Pozostała działalność	zwiększenie	157,00	157,00	157,00	0,00	157,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	58 818,00	58 818,00	58 818,00	40 370,00	18 348,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Rodzaj zadania:

Własne

Z tego:

Z tego:

Z tego:

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Wydatki bieżące	Z tego:										Wydatki majątkowe	Z tego:		
						wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych:	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wpłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	odszkoda dług	Wydatki inwestycyjne	w tym:				
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań:							na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,		zakup i objęcie akcji i udziałów	Wnieście wkładów do spółek prawa handlowego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
		4280	Zakup energii	przed zmianą 1 800,00 zmniejszenie -157,00 zwiększenie 0,00 po zmianach 1 643,00	1 800,00 -157,00 0,00 1 643,00	1 800,00 -157,00 0,00 1 643,00	0,00 0,00 0,00 0,00	1 800,00 -157,00 0,00 1 643,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
		4440	Opisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	przed zmianą 0,00 zmniejszenie 0,00 zwiększenie 448,00 po zmianach 448,00	0,00 0,00 448,00 448,00	0,00 0,00 448,00 448,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 448,00 448,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
			Rodzina	przed zmianą 1 241 814,00 zmniejszenie 157,00 zwiększenie 605,00 po zmianach 1 241 814,00	1 241 814,00 157,00 605,00 1 241 814,00	1 241 814,00 157,00 605,00 1 241 814,00	0,00 0,00 0,00 0,00	1 241 814,00 157,00 605,00 1 241 814,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
855			Świadczenia rodzinne	przed zmianą 76 270,00 zmniejszenie 418,00 zwiększenie 418,00 po zmianach 76 270,00	76 270,00 -418,00 418,00 76 270,00	76 270,00 -418,00 418,00 76 270,00	0,00 0,00 0,00 0,00	76 270,00 -418,00 418,00 76 270,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
		85502	Świadczenia rodzinne świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	przed zmianą 2 000,00 zmniejszenie 0,00 zwiększenie 418,00 po zmianach 2 418,00	2 000,00 0,00 418,00 2 418,00	2 000,00 0,00 418,00 2 418,00	0,00 0,00 0,00 0,00	2 000,00 0,00 418,00 2 418,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
		4440	Opisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	przed zmianą 2 418,00 zmniejszenie 660,00 zwiększenie 418,00 po zmianach 2 418,00	2 418,00 660,00 418,00 2 418,00	2 418,00 660,00 418,00 2 418,00	0,00 0,00 0,00 0,00	2 418,00 660,00 418,00 2 418,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	przed zmianą 242,00 zmniejszenie 63 972,00 zwiększenie 322,00 po zmianach 63 972,00	242,00 63 972,00 322,00 63 972,00	242,00 63 972,00 322,00 63 972,00	0,00 0,00 0,00 0,00	242,00 63 972,00 322,00 63 972,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
		85504	Wspieranie rodziny	przed zmianą 63 972,00 zmniejszenie 322,00 zwiększenie 322,00 po zmianach 63 972,00	63 972,00 -322,00 322,00 63 972,00	63 972,00 -322,00 322,00 63 972,00	0,00 0,00 0,00 0,00	63 972,00 -322,00 322,00 63 972,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	przed zmianą 7 958,00 zmniejszenie 8,00 zwiększenie 8,00 po zmianach 7 958,00	7 958,00 8,00 8,00 7 958,00	7 958,00 8,00 8,00 7 958,00	0,00 0,00 0,00 0,00	7 958,00 8,00 8,00 7 958,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
		4440	Opisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	przed zmianą 1 500,00 zmniejszenie 0,00 zwiększenie 314,00 po zmianach 1 814,00	1 500,00 0,00 314,00 1 814,00	1 500,00 0,00 314,00 1 814,00	0,00 0,00 0,00 0,00	1 500,00 0,00 314,00 1 814,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
		4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	przed zmianą 0,00 zmniejszenie 0,00 zwiększenie 0,00 po zmianach 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	przed zmianą 4 715 261,00 zmniejszenie 303,00 zwiększenie 303,00 po zmianach 4 715 261,00	4 715 261,00 -303,00 303,00 4 715 261,00	4 715 261,00 -303,00 303,00 4 715 261,00	0,00 0,00 0,00 0,00	4 715 261,00 -303,00 303,00 4 715 261,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	
		90002	Gospodarka odpadami komunalnymi	przed zmianą 1 151 786,00 zmniejszenie 303,00 zwiększenie 303,00 po zmianach 1 151 786,00	1 151 786,00 -303,00 303,00 1 151 786,00	1 151 786,00 -303,00 303,00 1 151 786,00	0,00 0,00 0,00 0,00	1 151 786,00 -303,00 303,00 1 151 786,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	0,00 0,00 0,00 0,00	

Rodzaj zadania: Masne

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Z tego:														
					Wydatki bieżące	wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych:	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	Wydatki majątkowe	Z tego:				
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań:							inwestycje i zakupy inwestycyjne	w tym:			
																na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wnieście wkładów do spółek prawa handlowego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
				przed zmianą	1 070 000,00	1 070 000,00	0,00	1 070 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4300	Zakup usług pozostałych	zmniejszenie	303,00	303,00	0,00	303,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	1 070 303,00	1 070 303,00	1 070 303,00	0,00	1 070 303,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	1 915,00	1 915,00	0,00	1 915,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-303,00	-303,00	0,00	-303,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		4440	Odписy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	1 612,00	1 612,00	1 612,00	0,00	1 612,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	32 500,00	32 500,00	0,00	32 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		926	Kultura fizyczna	zmniejszenie	30 000,00	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	62 500,00	62 500,00	2 500,00	0,00	2 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	32 500,00	32 500,00	0,00	32 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		92605	Zadania w zakresie kultury fizycznej	zmniejszenie	30 000,00	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	62 500,00	62 500,00	2 500,00	0,00	2 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	30 000,00	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		2820	Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji sformułowanym	zmniejszenie	30 000,00	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			po zmianach	60 000,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	60 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	40 250 475,00	20 145 201,00	18 363 916,00	12 236 215,92	6 121 700,08	805 000,00	948 757,00	0,00	0,00	26 528,00	20 105 274,00	20 105 274,00	0,00	0,00	
				zmniejszenie	-261 155,00	-11 155,00	-11 155,00	-10 694,00	-461,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-250 000,00	-250 000,00	0,00	0,00	
			Wydatki razem:	zmniejszenie	1 686 548,00	1 446 547,00	1 074 663,00	294 754,00	30 000,00	47 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	250 001,00	250 001,00	0,00	0,00	
			po zmianach	41 686 868,00	21 580 593,00	19 722 208,00	13 300 184,92	6 422 023,08	835 000,00	998 857,00	0,00	0,00	26 528,00	20 105 275,00	20 105 275,00	1,00	0,00	0,00	

Rodzaj zadania: Zlecone

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Z tego:																	
					Wydatki bieżące	wydatki jednostek budżetowych	z tego:			dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych;	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	obsługa długu	Wydatki majątkowe	z tego:						
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;	11							inwestycje i zakupy inwestycyjne	na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów	Wnieście wkładów do spółek prawa handlowego			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
750			Administracja publiczna	przed zmianą	83 000,00	83 000,00	83 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	4 500,00	4 500,00	4 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	87 500,00	87 500,00	87 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	83 000,00	83 000,00	83 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
75011			Urzędy wojewódzkie	zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				zwiększenie	4 500,00	4 500,00	4 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				po zmianach	87 500,00	87 500,00	87 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
				przed zmianą	75 530,00	75 530,00	75 530,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4010			Wynagrodzenia osobowe pracowników	zwiększenie	4 500,00	4 500,00	4 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
				po zmianach	80 030,00	80 030,00	80 030,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Rodzaj zadania:

Zlecone

Dział	Rozdział	§ / grupa	Nazwa	Plan	Z tego:														Z tego:			
					Wydatki bieżące	wydatki jednostek budżetowych	z tego:		dotacje na zadania bieżące	świadczenia na rzecz osób fizycznych	wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	odszkoda długu	Wydatki majątkowe	z tego:			Wnieście wkładów do spółek prawa handlowego				
							wynagrodzenia i składki od nich naliczane	wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań							inwestycje i zakupy inwestycyjne	na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3,	zakup i objęcie akcji i udziałów					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19				
855			Rodzina	przed zmianą	1 480 369,00	194 248,00	153 248,00	41 000,00	0,00	1 286 121,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	17 300,00	2 459,00	459,00	2 000,00	0,00	14 841,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	1 497 669,00	1 497 669,00	156 707,00	43 000,00	0,00	1 300 962,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
85502			Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	przed zmianą	1 424 000,00	152 720,00	152 720,00	0,00	0,00	1 271 280,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	1 426 000,00	1 426 000,00	154 720,00	2 000,00	0,00	1 271 280,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Zakup materiałów i wyposażenia	przed zmianą	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	2 000,00	2 000,00	0,00	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Pozostała działalność	przed zmianą	15 300,00	459,00	459,00	0,00	0,00	14 841,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	15 300,00	459,00	459,00	0,00	0,00	14 841,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	30 600,00	918,00	918,00	0,00	0,00	29 682,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Świadczenia społeczne	przed zmianą	14 841,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 841,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	14 841,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 841,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	29 682,00	29 682,00	0,00	0,00	0,00	29 682,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Wynagrodzenia i uposażenia wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	przed zmianą	384,00	384,00	384,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	384,00	384,00	384,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	768,00	768,00	768,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Składki i inne podkategorie od wynagrodzeń pracowników wypłacanych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy	przed zmianą	75,00	75,00	75,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	75,00	75,00	75,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	150,00	150,00	150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Wydatki razem:	przed zmianą	1 724 622,00	432 501,00	274 334,00	158 167,00	0,00	1 292 121,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zmniejszenie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				zwiększenie	21 800,00	6 959,00	4 959,00	2 000,00	0,00	14 841,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
				po zmianach	1 746 422,00	439 460,00	279 293,00	160 167,00	0,00	1 306 962,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				

Limity wydatków na zadania inwestycyjne realizowane w roku 2024

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
600	60016		Transport i łączność	9 459 939,00	0,00	9 459 939,00
			Drogi publiczne gminne	9 459 939,00	0,00	9 459 939,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 389 546,00	0,00	1 389 546,00
			Modernizacja ulicy Boćkowskiej, Ogrodowej, Konopnickiej, Łąkowej oraz drogi do Zbiornika Małej Retencji w Brańsku	551 935,00	0,00	551 935,00
			Rozbudowa drogi gminnej Nr 108182B tj. ul. Witosza w Brańsku	837 611,00	0,00	837 611,00
	6370		Wydatki poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań	8 070 393,00	0,00	8 070 393,00
			Modernizacja ulicy Boćkowskiej, Ogrodowej, Konopnickiej, Łąkowej oraz drogi do Zbiornika Małej Retencji w Brańsku	8 070 393,00	0,00	8 070 393,00
			Gospodarka mieszkaniowa	50 000,00	217 000,00	267 000,00
		70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	50 000,00	142 000,00	192 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	142 000,00	142 000,00
			Opracowanie koncepcji projektowej terenów rekreacyjnych wokół zbiornika wodnego w Brańsku	0,00	32 000,00	32 000,00
			Przebudowa i rozbudowa magazynu na pomieszczenie lamusa miejskiego z salą konferencyjną przy ul. Rynek 15 w Brańsku	0,00	110 000,00	110 000,00
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	50 000,00	0,00	50 000,00
			Zakup leżaków w ramach budżetu obywatelskiego pn. "Leżaki - relaks nad wodą"	50 000,00	0,00	50 000,00
		70007	Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy	0,00	75 000,00	75 000,00
750		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	75 000,00	75 000,00
			Modernizacja dachu na budynku komunalnym przy ul. Tadeusza Kościuszki 18 w Brańsku	0,00	75 000,00	75 000,00
			Administracja publiczna	200 000,00	- 167 000,00	33 000,00
			Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	200 000,00	- 167 000,00	33 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	200 000,00	- 167 000,00	33 000,00
			Modernizacja kotłowni w budynku Urzędu Miasta Brańsk	0,00	33 000,00	33 000,00
			Modernizacja sali konferencyjnej w budynku Urzędu Miasta Brańsk	200 000,00	- 200 000,00	0,00
			Oświata i wychowanie	5 414 184,00	- 50 000,00	5 364 184,00
			Szkoły podstawowe	5 364 184,00	0,00	5 364 184,00
		80101				

	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	864 184,00	0,00	864 184,00
		Poprawa efektywności energetycznej budynków Zespołu Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku	864 184,00	0,00	864 184,00
	6370	Wydatki poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań	4 500 000,00	0,00	4 500 000,00
		Poprawa efektywności energetycznej budynków Zespołu Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku	4 500 000,00	0,00	4 500 000,00
	80104	Przedszkola	50 000,00	- 50 000,00	0,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	50 000,00	- 50 000,00	0,00
		Przebudowa klatki schodowej w budynku Przedszkola im. Sióstr Sercanek w Brańsku	50 000,00	- 50 000,00	0,00
	855	Rodzina	1 050 572,00	0,00	1 050 572,00
	85516	System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	1 050 572,00	0,00	1 050 572,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 050 572,00	0,00	1 050 572,00
		Przebudowa pomieszczeń na potrzeby Brańskiego Klubu Malucha	1 050 572,00	0,00	1 050 572,00
	900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 441 929,00	0,00	2 441 929,00
	90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	50 000,00	0,00	50 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	50 000,00	0,00	50 000,00
		Przebudowa hydroforu w mieście Brańsk wraz z zakupem sprzętu wodnego do udrażniania kanalizacji i odpływów	50 000,00	0,00	50 000,00
	90095	Pozostała działalność	2 391 929,00	0,00	2 391 929,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	30 996,00	0,00	30 996,00
		Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w mieście Brańsk	30 996,00	0,00	30 996,00
	6370	Wydatki poniesione ze środków z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań	2 360 933,00	0,00	2 360 933,00
		Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w mieście Brańsk	2 360 933,00	0,00	2 360 933,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 280 850,00	0,00	1 280 850,00
	92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	1 280 850,00	0,00	1 280 850,00
	6580	Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych	1 280 850,00	0,00	1 280 850,00
		Przygotowanie dokumentacji projektowej na wykonanie kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ulicy Rynek i Kościelna w Brańsku	250 000,00	0,00	250 000,00
		Zagospodarowanie terenu Grodziska "Zamczyńska" w Brańsku	1 030 850,00	0,00	1 030 850,00
Razem			19 897 474,00	0,00	19 897 474,00

Przychody i rozchody budżetu w 2024 r.

w złotych

Lp.	Treść	Klasyfikacja §	Kwota 2024 r.
1	2	3	4
Przychody ogółem:			2277563,00
1.	Przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi sfinansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	§ 905	33864,00
2.	Przychody z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków	§ 906	0,00
3.	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	§ 950	0,00
4.	Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	§ 952	1150000,00
5.	Nadwyżka z lat ubiegłych, o której mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5 ustawy	§ 957	1093699,00
Rozchody ogółem:			0,00
1.	Spląty pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	§ 963	0,00
2.	Spląty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów, w tym: - splata kredytów	§ 992	0,00

§ 905	
Niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	Nadwyżka dochodów nad wydatkami na koniec 2023 roku
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (art.9 ³ i 18 ²) i dochodów z opłat za koncesje na sprzedaż alkoholu	33864
Razem	33864

Załącznik Nr 5
do Uchwały Nr //2024
Rady Miasta Brańsk
z dnia marca 2024 r.

Zestawienie planowanych kwot dotacji udzielanych z budżetu Miasta Brańsk

Dla jednostek sektora finansów publicznych					Dotacje				
					Dla jednostek spoza sektora finansów publicznych				
Lp	Podmiot dotowany	Celowa	Podmiotowa	Przedmiotowa	Lp	Nazwa zadania lub podmiot	Celowa	Podmiotowa	Przedmiotowa
1.	Miejski Ośrodek Kultury w Brańsku - dz. 921 rozdz. 92109 § 2480		570 000		1.	Realizacja zadań w zakresie kultury fizycznej - dz. 926 rozdz. 92605 § 2820	60 000		
2.	Miejska Biblioteka Publiczna w Brańsku - dz. 921 rozdz. 92116 § 2480		205 000		2.	Dotacja celowa przekazana z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych - dz. 921 rozdz. 92120 § 6570	200 000		
Ogółem			775 000				260 000		

Objaśnienia o dokonanych zmianach w budżecie Miasta Brańsk na 2024 rok:

1. Zwiększa się plan dochodów i wydatków w związku ze zmianą kwoty dotacji celowej na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami na 2024 r. w dz. 750 – Administracja publiczna, rozdz. 75011 Urzędy wojewódzkie § 2010 o kwotę 4 500 zł na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych w 2024 r.
2. Zwiększa się plan dochodów w związku ze zmianą kwoty dotacji celowej na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami na 2024 r. w dz. 758 – Różne rozliczenia, w rozdz. 75814 § 2010 o kwotę 5 534 zł na sfinansowanie zrealizowanych w 2023 roku zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych. Wyżej wymienione środki przeznacza się w dz. 750 – Administracja publiczna w rozdz. 75011 Urzędy wojewódzkie na wydatki w § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników (zadanie własne miasta) w kwocie 5 534 zł
3. Zwiększa się plan dochodów w dz. 758 - Różne rozliczenia rozdz. 75814 Różne rozliczenia finansowe § 2100 o kwotę 58 236 zł – środki z Funduszu Pomocy otrzymane z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, o których mowa w art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, wydatki w dz. 801 Oświata i wychowanie rozdz. 80195 Pozostała działalność: §4750 wynagrodzenia nauczycieli wypłacane w związku z pomocą obywatelom Ukrainy – 48 676 zł; § 4850 składki i inne pochodne od wynagrodzeń pracowników wypłacanych w związku z pomocą obywatelom Ukrainy – 9 560 zł
4. Zgodnie z pismem Ministra Finansów nr ST3.4750.2.2024.g zwiększa się dochody o środki z subwencji ogólnej na 2024 rok w dz. 758- Różne rozliczenia o kwotę 981 196 zł w rozdz. 75801 Część oświatowa subwencji ogólnej jednostek samorządu terytorialnego § 2920 subwencje ogólne z budżetu państwa kwota 723 480 zł oraz w rozdz. 75608 Część rozwojowa subwencji ogólnej jednostek samorządu terytorialnego § 2920 subwencje ogólne z budżetu państwa kwota 257 716 zł.
5. Zwiększa się plan dochodów i wydatków w dz. 801 – Oświata i wychowanie rozdz. 80104 Przedszkola § 2030 o kwotę 295 794 zł, dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w roku 2024.
6. Zmniejsza się plan dochodów i wydatków w związku ze zmianą kwoty dotacji celowej na realizację własnych zadań bieżących gmin na 2024 r. w dz. 852 – Pomoc społeczna, w rozdz. 85230 § 2030 o kwotę 3487 zł, na realizację wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.
7. Zwiększa się plan dochodów i wydatków w związku ze zmianą kwoty dotacji celowej na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom, związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowaniu dzieci w dz. 855 – Rodzina, rozdz. 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w § 2060 dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom, związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowaniu dzieci o kwotę 2000 zł w celu zabezpieczenia środków na realizację zadania z zakresu świadczenia wychowawczego, w tym na koszty obsługi
8. Zwiększa się plan dochodów i wydatków w dz. 855 – Rodzina rozdz. 85595 § 2100 o kwotę 15 300 zł, środki otrzymane z Funduszu Pomocy na realizację zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, przeznaczone na wypłatę świadczeń rodzinnych.
9. Dokonuje się zmian w planie dochodów dostosowując plan do przewidywanego wykonania poprzez zwiększenie planu w § 0310 wpływy z podatku od nieruchomości o kwotę 123 825 zł, § 0320 wpływy z podatku rolnego o kwotę 6 758 zł, § 0330 wpływy z podatku leśnego o kwotę 1928 zł, § 0340 wpływy z podatku od środków transportowych o 7 702 zł oraz zmniejszenie planu w § 0340 wpływy z podatku od środków transportowych o 11 136 zł, § 0750 wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych jst o kwotę 30 957 zł. Zmiana planu dochodów wpływa na zmianę planu wydatków. Dokonuje się przeniesienia planu wydatków między działami, rozdziałami i paragrafami dostosowując plan do wykonania.

10. Dokonuje się zmian w limitach wydatków na zadania inwestycyjne realizowane w roku 2024:

- zwiększa się plan wydatków na realizację zadania inwestycyjnego „Modernizacja dachu na budynku komunalnym przy ul. Tadeusza Kościuszki 18 w Brańsku” o kwotę 75 000 zł,
- zwiększa się plan wydatków na realizację zadania inwestycyjnego „Przebudowa i rozbudowa magazynu na pomieszczenie lamusa miejskiego z salą konferencyjną przy ul. Rynek 15 w Brańsku” (opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy i rozbudowy magazynu) o kwotę 110 000 zł,
- zwiększa się plan wydatków na realizację zadania inwestycyjnego „Opracowanie koncepcji projektowej terenów rekreacyjnych wokół zbiornika wodnego w Brańsku o kwotę 32 000 zł,
- zwiększa się plan wydatków na realizację zadania inwestycyjnego „Modernizacja kotłowni w budynku Urzędu Miasta Brańsk” o kwotę 33 000 zł,
- zmniejsza się plan wydatków na realizację zadania inwestycyjnego „Modernizacja sali konferencyjnej w budynku Urzędu Miasta Brańsk o kwotę 200 000 zł,
- zmniejsza się plan wydatków na realizację zadania inwestycyjnego „Przebudowa klatki schodowej w budynku Przedszkola im. Sióstr Sercanek w Brańsku” o kwotę 50 000 zł.

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BRAŃSK
z dnia

w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40 z późn. zm.) uchwala, się co następuje:

§ 1. Uchwala się „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr III/18/2018 Rady Miasta Brańsk z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie „Przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 r.”

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Brańsk.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK NA LATA 2023-2030

MIASTO BRAŃSK
POWIAT BIELSKI
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

SPIS TREŚCI

1. STRESZCZENIE.....	4
2. WSTĘP.....	7
2.1. CEL I ZAKRES PGN.....	7
2.2. METODOLOGIA OPRACOWANIA PGN.....	9
3. CELE STRATEGICZNE I SZCZEGÓŁOWE.....	10
4. OPIS STANU OBECNEGO.....	11
4.1. POŁOŻENIE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY MIASTA.....	11
4.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	12
4.3. SYTUACJA GOSPODARCZA.....	15
4.4. BUDOWNICTWO/MIESZKALNICTWO/ROZWOJ PRZESTRZENNY.....	18
4.5. ENERGETYKA.....	22
4.6. JAKOŚĆ POWIETRZA.....	22
4.7. TRANSPORT.....	26
4.8. GOSPODARKA ODPADAMI.....	28
5. ANALIZA ZAPISÓW DOKUMENTÓW I NORM MIĘDZYNARODOWYCH, UNIJNYCH I KRAJOWYCH W ZAKRESIE ZOBOWIĄZAŃ DO REDUKCJI EMISJI GAZÓW CIĘPIARNIANYCH I INNYCH SUBSTANCJI32	
5.1. POZIOM MIĘDZYNARODOWY I EUROPEJSKI.....	32
5.2. POZIOM KRAJOWY.....	35
5.3. POZIOM WOJEWÓDZKI I REGIONALNY.....	48
6. PREZENTACJA WYNIKÓW INWENTARYZACJI EMISJI DWUTLENKU WĘGLA.....	53
6.1. METODOLOGIA.....	53
6.2. WYNIKI INWENTARYZACJI - EMISJA ZWIĄZANA Z DZIAŁALNOŚCIĄ SAMORZĄDOWĄ.....	53
6.2.1. BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	53
6.2.2. OŚWIETLENIE ULICZNE.....	54
6.3. WYNIKI INWENTARYZACJI - EMISJA DZIAŁALNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA.....	54
6.3.1. MIESZKALNICTWO.....	54
6.3.2. Usługi.....	55
6.4. PODSUMOWANIE PROGNOZ 2020 R.....	56
6.5. PODSUMOWANIE WYNIKÓW.....	57
7. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	58
8. WYKAZ ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ.....	59
9. WYKAZ PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.....	60
9. ASPEKTY ORGANIZACYJNE I FINANSOWE.....	64
9.1. KOORDYNACJA PGN I STRUKTURY ORGANIZACYJNE.....	64
9.2. BUDŻET, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI.....	65
10. SPIS TABEL, WYKRESÓW, RYSUNKÓW.....	67
ZAŁĄCZNIK 1. PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIA.....	69

ZAŁĄCZNIK 2. DOSTĘPNE ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODARKI NISKOemisyjnej..... 70

1.1. FUNDUSZE UNIJNE	70
1.2. ŚRODKI KRAJOWE – NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ	76
1.3. INNE ŚRODKI KRAJOWE	78

1. STRESZCZENIE

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 formuluje szereg zadań do realizacji na jej terenie, które mają wpłynąć na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. Działania miasta mają istotne znaczenie dla osiągnięcia zamierzonych rezultatów planu. Szczególnie istotne są przedsięwzięcia, które będą promowały i pokazywały wiodącą rolę samorządu w dziedzinie efektywności energetycznej i ochrony klimatu na poziomie lokalnym – samorząd powinien dać odpowiedni przykład mieszkańcom i przedsiębiorcom. Kluczowe działania dla PGN to szczególnie inwestycje w zakresie termomodernizacji budynków, przebudowy dróg oraz montażu instalacji OZE.

Należy wskazać, że dotychczas realizowana polityka Miasta Brańsk przynosi rezultaty. Godnym podkreślenia jest fakt, że przy rozwoju miasta w okresie ostatnich kilku lat emisje gazów cieplarnianych nie wzrosły, a zużycie energii zostało ograniczone. Również emisje innych zanieczyszczeń (szczególnie pyłów) zostały znacząco ograniczone. Wdrożenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest konieczne dla zachowania, a nawet wzmocnienia istniejących trendów.

Działania w ramach PGN dla Miasta Brańsk to również wymierne oszczędności dla miasta i jej mieszkańców wynikające z zaoszczędzonej energii (elektryczna, ciepła, paliwa transportowe i in.). Ponadto należy podkreślić inne pośrednie korzyści, takie jak ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska (m.in. pyły, benzo(a)piren oraz tlenki azotu i siarki), co będzie miało wpływ na zdrowie i poprawę jakości życia mieszkańców.

Poprzez ograniczenie zużycia energii i wzrost produkcji energii z OZE, realizacja PGN dla Miasta Brańsk przyczynia się również do poprawy bezpieczeństwa energetycznego obszaru. Przedstawione w Planie cele oraz działania przyczyniają się do realizacji krajowej i unijnej strategii ochrony klimatu. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach PGN wpisują się bowiem w zapisy następujących dokumentów strategicznych i aktów prawnych:

- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030;
- Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.;
- Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030;
- Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
- Krajowy Plan Działania w Zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych;
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności;

- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030;
- Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 r.;
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022, poz. 1385 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022, poz. 1378 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2166);
- ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2023, poz. 875);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2022 r., poz. 553);
- oraz regulacji UE:
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009, str. 10, z późn. zm.);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosfery, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 210) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 75) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 82, z późn. zm.) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 26);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/WE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/19/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”] (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1, z późn. zm.);

PGN realizuje także zapisy ustawy o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw przyjętej przez Radę Ministrów dnia 05 lipca 2022 r., której celem jest wykorzystanie krajowego potencjału lądowej energetyki wiatrowej i doprowadzenie do zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych (OZE), zgodnie z celami wyznaczanymi m.in. przez Politykę Energetyczną Państwa do 2040 r. Celem dokonywanej w ustawie zmiany przepisów jest ułatwienie możliwości realizacji inwestycji w zakresie lądowych elektrowni wiatrowych w gminach, które wyrażają wolę lokowania takiej infrastruktury, przy zachowaniu maksymalnego bezpieczeństwa eksploatacji oraz zapewnienia pełnej informacji o planowanej inwestycji dla mieszkańców okolicznych terenów.

Należy również podkreślić fakt, że realizacja PGN dla miasta powinna pomagać w utrzymaniu konkurencyjności gospodarki jej terenów. Realizacja polityki klimatyczno-energetycznej na poziomie lokalnym to szansa dla gospodarki miasta, którą należy wykorzystywać poprzez konsekwentne działania skierowane na „zazielenienie” lokalnej gospodarki – władze miasta powinny zaangażować się i wspierać podobne inicjatywy jak opisane powyżej, a także inne, które będą wpisywały się w politykę niskoemisyjnego rozwoju.

2. WSTĘP

2.1. CEL I ZAKRES PGN

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 (zwaný dalej: PGN) będzie realizowany na obszarze objętym Programem ochrony powietrza dla strefy podlaskiej, w której odnotowano przekroczenia kryteriów oceny jakości powietrza.

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2022” na podstawie oceny jakości powietrza oraz klasyfikacji stref województwa podlaskiego za 2022 rok według kryterium ochrony zdrowia ludzi, stwierdzono przekroczenie benzo(a)pirenu w strefie podlaskiej. W obu strefach został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu. Pozostałe badane zanieczyszczenia gazowe i pyłowe otrzymały klasy A i A1.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin ocenie podlegała strefa podlaska – dla analizowanych zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, tlenków azotu i poziomu docelowego ozonu strefa ta została zaliczona do klasy A. W przypadku oceny pod kątem poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefa podlaska uzyskała klasę D2.

Tabela 1. Podsumowanie wyników oceny ze względu na ochronę zdrowia, strefa podlaska

Zanieczyszczenie	Klasa strefy
SO ₂	A
NO ₂	A
CO	A
C ₆ H ₆	A
O ₃ (wg poziomu docelowego)	A
O ₃ (wg poziomu celu długoterminowego)	D2
PM ₁₀ (klasa strefy)	A
PM ₁₀ (klasa strefy dla czasu uśredniania - 24 godz)	A
PM ₁₀ (klasa strefy dla czasu uśredniania – rok)	A
PM _{2,5} (z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego II fazy)	A1
PM _{2,5} (z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego I fazy)	A
Pb	A
As	A
Cd	A
Ni	A

Zanieczyszczenie	Klasa strefy
B(a)p	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2022

Tabela 2. Ocena ze względu na ochronę roślin, strefa podlaska

Zanieczyszczenie	Klasa strefy
SO ₂	A
NO _x	A
O ₃ (według poziomu docelowego)	A
O ₃ (według poziomu długoterminowego)	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2022

W Zestawieniu gmin, na obszarze których wystąpiło przekroczenie, które zawarto w „Rocznej Ocenie Jakości Powietrza w Województwie Podlaskim. Raport Wojewódzki za rok 2022” Miasto Brańsk zostało wymienione przy przekroczeniu poziomu celu długoterminowego ozonu (O₃) w celu ochrony zdrowia ludzi jak i w celu ochrony roślin.

Tym na terenie miasta stan powietrza wymaga więc poprawy. Tym bardziej, że przekroczenia występują w całej sferze podlaskiej (miasto położone jest na jej terenie) co powoduje, że należy kontynuować prace związane ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Konieczność opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wiązała się z ratyfikowanym przez Polskę Protokołem z Kioto oraz przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku pakietem klimatyczno-energetycznym, które skutkują szeregiem obowiązków, w tym w szczególności koniecznością redukcji emisji gazów cieplarnianych i zużycia energii, a także zwiększenia udziału wykorzystania energii z odnawialnych źródeł. Obecnie realizacja zapisów dokumentu związana jest z realizacją Ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030.

PGN obejmuje obszar geograficzny miasta, czyli teren, w którym władze mają wpływ na zużycie energii w perspektywie długoterminowej.

Program Gospodarki Niskoemisyjnej:

- nie może być traktowany jako dokument skończony;
- zmienia się w czasie;
- wymaga analizowania prowadzonych działań;
- wymaga analizowania rozwoju miasta;
- musi być monitorowany;
- musi być aktualizowany;

– umożliwia finansowanie wielu działań ze środków zewnętrznych w perspektywie finansowej 2021-2027.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie planu działań i jego uwarunkowań, służących redukcji zużycia energii finalnej na terenie Miasta Brańsk, a przez to redukcji emisji gazów cieplarnianych (CO₂).

W ramach przygotowania niniejszego dokumentu wykonano inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych z obszaru miasta (emisja bazowa oraz kontrolna), a także przeanalizowano uwarunkowania i możliwości redukcji zużycia energii, a w konsekwencji ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest kluczowym dokumentem pokazującym sposób, w jaki Miasto Brańsk zamierza osiągnąć cele wyznaczone do realizacji w zakresie ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta.

Dokument ten stanowi aktualizację i kontynuację zapisów Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 roku przyjętego uchwałą Nr III/18/18 Rady Miasta Brańsk z dnia 2018-12-28.

2.2. METODOLOGIA OPRAWOWANIA PGN

PGN został opracowany zgodnie z wytycznymi do Planu gospodarki niskoemisyjnej zawartymi w Poradniku „Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii?”. Struktura dokumentu została także określona w załączniku nr 9 do Regulaminu Konkursu nr 2/POIŚ/9.3/2013 „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej Planu gospodarki niskoemisyjnej” i została wykorzystana w przedmiotowym opracowaniu:

1. Streszczenie.
2. Ogólna Strategia.
 - Cele strategiczne i szczegółowe.
 - Stan obecny.
 - Identyfikacja sektorów problemowych.
 - Aspekty organizacyjne i finansowe (struktury organizacyjne, zasoby ludzkie, zaangażowane strony, budżet, źródła finansowania inwestycji, środki finansowe na monitoring i ocenę).
3. Wyniki bazowej inwentaryzacji emisji CO₂.
4. Działania/zadania i środki zaplanowane na cały okres objęty planem.

3. CELE STRATEGICZNE I SZCZEGÓŁOWE

Wziza Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk jest następująca:

Miasto Brańsk miastem dążącym do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla i zużycia energii oraz zwiększenia użycia odnawialnych źródeł energii, miastem o zrównoważonej gospodarce energetycznej, przyjaznym dla jego mieszkańców w perspektywie do 2030 r.

Cele określone w przedmiotowym dokumencie zostały zhierarchizowane na dwóch poziomach: strategicznym (cel strategiczny) i operacyjnym (cele szczegółowe). Cel strategiczny określa długoterminowe kierunki działania, natomiast cele szczegółowe stanowią jego uzupełnienie.

Priorytetem Miasta Brańsk w kontekście ochrony powietrza (nieraz zapomnianego komponentu środowiska naturalnego) jest redukcja emisji dwutlenku węgla, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcja zużycia energii finalnej do 2030 roku.

Cel strategiczny: Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20,0%, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcja zużycia energii finalnej o 20,0% do 2030 r. w porównaniu do roku bazowego.

Cele szczegółowe dokumentu PGN są następujące:

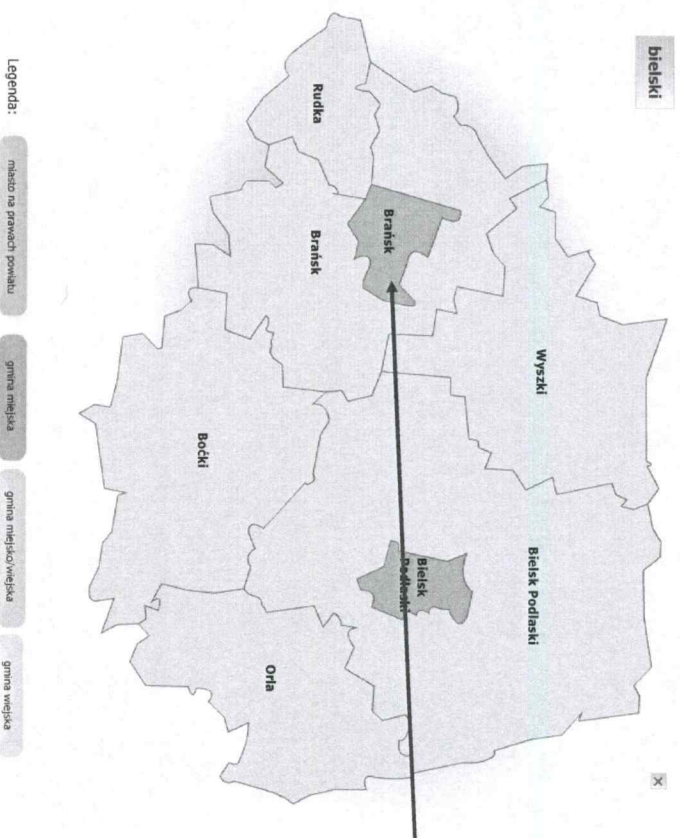
- Cel szczegółowy 1: Poprawa efektywności energetycznej;
- Cel szczegółowy 2: Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych;
- Cel szczegółowy 3: Ograniczenie emisji z transportu;
- Cel szczegółowy 4: Ograniczenie niskiej emisji do powietrza z obszaru miasta.

4. OPIS STANU OBECNEGO

4.1. POŁOŻENIE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY MIASTA

Miasto Brańsk leży w północno-wschodniej części Polski w województwie podlaskim. Graniczy z gminami: Brańsk (wiejską) i Rudka.

Rysunek 1. Położenie Miasta Brańsk na tle powiatu bieleckiego

Źródło: <https://administracja.maz.gov.pl>

Powierzchnia miasta, zgodnie z danymi GUS na koniec 2022 r., wynosi 33 km² (stanowi to 2,38% powierzchni powiatu bieleckiego).

4.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2022 r. teren Miasta Brańsk był zamieszkiwany przez 3 541 osób. W analizowanych latach liczba ta spadała. Porównując rok 2017 i rok 2022 liczba ludności miasta zmniejszyła się o 244 osoby.

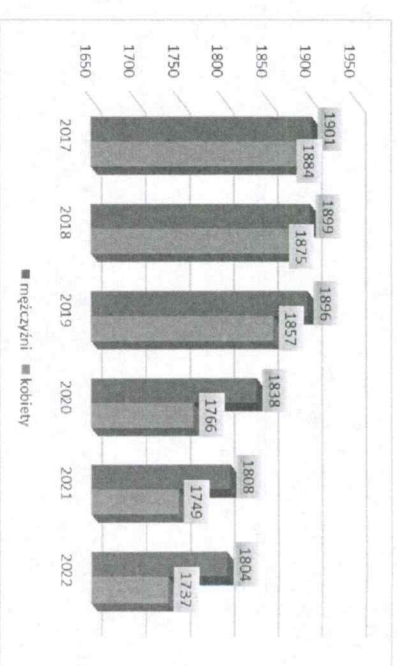
Patrząc na płeć mieszkańców w analizowanych latach (2017 – 2022) to we wszystkich latach było więcej mężczyzn niż kobiet.

Tabela 3. Stan ludności zamieszkującej teren Miasta Brańsk w latach 2017 – 2022

	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ludność wg płci - stan na 31 grudnia							
ogółem	osoba	3785	3774	3753	3604	3557	3541
mężczyźni	osoba	1901	1899	1896	1838	1808	1804
kobiety	osoba	1884	1875	1857	1766	1749	1737

Źródło: Dane GUS

Wykres 1. Ludność zamieszkująca teren miasta według płci, stan na 31.XII.

Źródło: Dane GUS

Współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn), według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017 – 2022 znajdował się na podobnym poziomie i oscylował pomiędzy 96 a 99 osobami. Gęstość zaludnienia w 2022 r. wyniosła 109,2 osoby na 1 km² i była najniższa w analizowanych latach.

Tabela 4. Ludność na terenie Miasta Brańsk w latach 2017 – 2022

	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem							
w wieku przedprodukcyjnym	%	17,8	17,8	17,9	18,6	18,9	18,6
w wieku produkcyjnym	%	62,2	61,6	60,9	59,3	58,6	57,7
w wieku poprodukcyjnym	%	20,1	20,6	21,1	22,1	22,5	23,8
Wskaźnik feminizacji							
ogółem	osoba na 1000 mężczyzn	99	99	98	96	97	96
Gęstość zaludnienia oraz wskaźniki							
ludność na 1 km ²	osoba	116,7	116,4	115,7	111,1	109,7	109,2
zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-2,9	-2,91	-5,56	-15,72	-13,04	-4,5
ludność w tysiącach	tys. osób	3,79	3,77	3,75	3,6	3,56	3,54
ludność w tysiącach mężczyzn	tys. osób	1,9	1,9	1,9	1,84	1,81	1,8
ludność w tysiącach kobiet	tys. osób	1,88	1,88	1,86	1,77	1,75	1,74

Źródło: Dane GUS

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na terenie Miasta Brańsk w 2022 r. odnotowano ujemny przyrost naturalny (-34), w analizowanych latach (2017 – 2022) gorsza sytuacja wystąpiła jedynie w 2020 r. (-35).

Dodatni przyrost naturalny wystąpił jedynie w 2017 r. We wszystkich pozostałych latach analizy przyrost naturalny na terenie miasta był ujemny co przyczynia się do zmniejszenia liczby ludności. Ujemny przyrost naturalny oznacza, że więcej było zgonów niż urodzeń. Dodatni sytuację odwrótną.

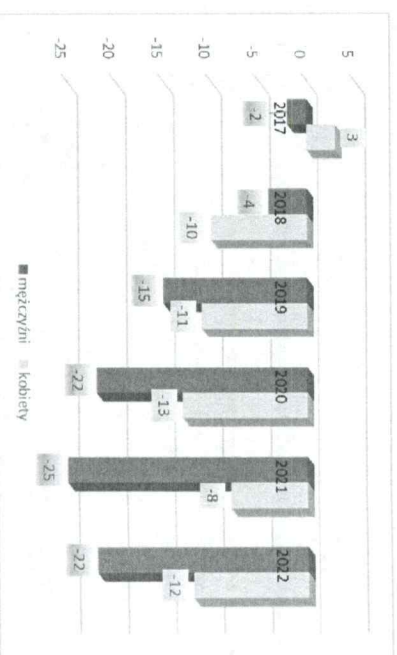
Tabela 5. Ruch naturalny na terenie Miasta Brańsk w latach 2017 - 2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Urodzenia żywe						
ogółem	45	42	46	28	31	26
mężczyźni	23	26	20	17	12	13
kobiety	22	16	26	11	19	13
Zgony ogółem						
ogółem	44	56	72	63	64	60
mężczyźni	25	30	35	39	37	35
kobiety	19	26	37	24	27	25
Zgony niemowląt						
ogółem	0	0	0	1	0	0
mężczyźni	0	0	0	1	0	0
Przyrost naturalny						

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	1	-14	-26	-35	-33	-34
mężczyźni	-2	-4	-15	-22	-25	-22
kobiety	3	-10	-11	-13	-8	-12

Źródło: Dane GUS

Wykres 2. Przyrost naturalny według płci w latach 2017 - 2022

Źródło: Dane GUS

Saldo migracji wewnętrznych w 2022 r. w Mieście Brańsk, według danych GUS, wyniosło 5. Migracje zagraniczne w analizowanych latach odgrywały marginalną rolę i miały jedynie niewielki wpływ na saldo migracji ogółem (saldo migracji zagranicznych w 2022 r. wyniosło 1). Biorąc pod uwagę zaprezentowane dane należy zauważyć, że brak jednolitej tendencji (wzrost, spadek) związanej z ruchem migracyjnym mieszkańców (zarazem w ruchu wewnętrznym jak i zagranicznym). W 2020 r. i 2021 r. saldo migracji osiągnęło wynik ujemny by w 2022 r. saldo to osiągało wynik dodatni (co jest zjawiskiem pozytywnym szczególnie biorąc pod uwagę ujemny przyrost naturalny). Najgorsza sytuacja dotycząca ogólnego salda migracji wystąpiła w 2021 r., najlepsza zaś w 2019 r.

Tabela 6. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w latach 2017 – 2022

	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
zameldowania w ruchu wewnętrznym							
ogółem	osoba	50	55	63	43	26	60
mężczyźni	osoba	27	22	37	26	16	38
kobiety	osoba	23	33	26	17	10	22
zameldowania z zagranicy							
ogółem	osoba	0	2	0	3	2	1

	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
mężczyźni	osoba	0	1	0	2	1	1
kobiety	osoba	0	1	0	1	1	0
zameldowania ogółem							
ogółem	osoba	50	57	63	46	28	61
mężczyźni	osoba	27	23	37	28	17	39
kobiety	osoba	23	34	26	18	11	22
wymeldowania w ruchu wewnętrznym							
ogółem	osoba	64	54	55	49	52	55
mężczyźni	osoba	28	22	23	21	22	22
kobiety	osoba	36	32	32	28	30	33
wymeldowania ogółem							
ogółem	osoba	64	54	55	49	52	55
mężczyźni	osoba	28	22	23	21	22	22
kobiety	osoba	36	32	32	28	30	33
saldo migracji wewnętrznych							
ogółem	osoba	-14	1	8	-6	-26	5
mężczyźni	osoba	-1	0	14	5	-6	16
kobiety	osoba	-13	1	-6	-11	-20	-11
saldo migracji zagranicznych							
ogółem	osoba	0	2	0	3	2	1
mężczyźni	osoba	0	1	0	2	1	1
kobiety	osoba	0	1	0	1	1	0
saldo migracji ogółem							
ogółem	osoba	-14	3	8	-3	-24	6
mężczyźni	osoba	-1	1	14	7	-5	17
kobiety	osoba	-13	2	-6	-10	-19	-11

Źródło: Dane GUS

4.3. SYTUACJA GOSPODARCZA

Na terenie Miasta Brańsk – zgodnie z danymi GUS – w 2022 r. istniało 361 podmiotów gospodarki narodowej, z czego sektor prywatny reprezentowało 345 podmiotów. Największą ilość podmiotów prywatnych stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - w 2022 r. było ich 286.

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według sektorów własnościowych w latach 2017 – 2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
podmioty gospodarki narodowej ogółem	342	350	355	356	365	361
sektor publiczny - ogółem	16	15	15	15	15	15

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
sektor publiczny – państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	10	10	10	10	10	10
sektor prywatny - ogółem	326	335	340	341	349	345
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	271	280	286	286	294	286
sektor prywatny - spółki handlowe	15	15	14	14	14	17
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	6	6	5	5	4	4
sektor prywatny - spółdzielnie	4	3	3	3	3	3
sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	8	8	8	8	8	9

Źródło: Dane GUS

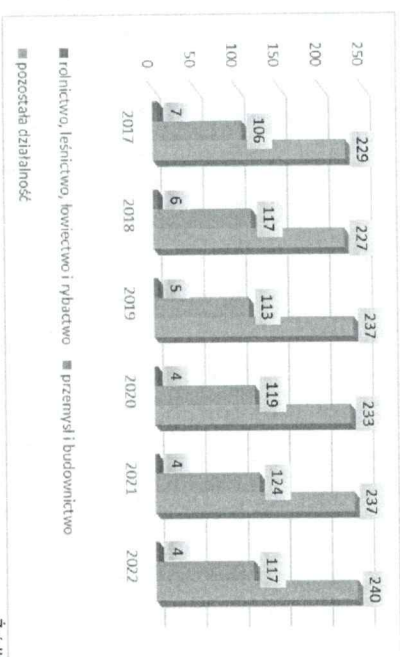
Na sektor publiczny składają się głównie państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, w 2022 r. było ich 10, sektor publiczny ogółem liczył 15 podmiotów. Na sektor prywatny oprócz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą składają się również spółki handlowe (17), spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (4), spółdzielnie (3) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (9).

Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według grup rodzajów działalności PKD 2007

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	342	350	355	356	365	361
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7	6	5	4	4	4
przemysł i budownictwo	106	117	113	119	124	117
pozostała działalność	229	227	237	233	237	240

Źródło: Dane GUS

Wykres 3. Podmioty według grup rodzajów działalności PKD 2007 w latach 2017 – 2022

Źródło: Dane GUS

Analizując podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według grup rodzajów działalności PKD 2007 można zauważyć, że w 2022 r. na terenie Miasta Brańsk najwięcej podmiotów zajmowało się pozostałą działalnością – 240, a najmniej rolnictwem, leśnictwem, kowiectwem i rybactwem – 4.

Według danych pochodzących z Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r. na terenie Miasta Brańsk było 217 gospodarstw rolnych, gdzie końcowa produkcja rolnicza szła na sprzedaż. Na terenie miasta było 277 gospodarstw rolnych, w tym 53,43% stanowiły gospodarstwa o powierzchni 1 - 5 ha, co wskazuje na stosunkowo duże rozdrobnienie powierzchni zajmowanej pod produkcję rolniczą co jest zjawiskiem niekorzystnym i wpływa na poziom opłacalności działalności (czyli w tym wypadku na jej małą opłacalność).

Tabela 9. Gospodarstwa rolne ogółem na terenie Miasta Brańsk

Wyszczególnienie	Gospodarstwa
ogółem	277
1 - 5 ha	148
5 - 10 ha	71
10 - 15 ha	31
15 ha i więcej	27

Źródło: Dane GUS, PSR 2020

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (Powszechny Spis Rolny z 2020 r.) największy obszar – powierzchnia zasiewów dotyczyła uprawy zboż – 1 019,32 ha (zboża razem), co zaprezentowano w tabeli 10.

Tabela 10. Powierzchnia zasiewów wybranych upraw na terenie Miasta Brańsk

Wyszczególnienie	Jedn. miar	Powierzchnia
ogółem	ha	1 315,18
zboża razem	ha	1 019,32
zboża podstawowe z	ha	837,61
mieszanekami zbożowymi		
pszenica ozima (łącznie z orkiszem)	ha	262,98
pszenica jara (łącznie z orkiszem)	ha	22,30
żyto ozime	ha	10,84
żyto jare	ha	0,00
jęczmień ozimy	ha	29,40
jęczmień jary	ha	4,26
owies	ha	7,70
pszenżyto ozime	ha	206,50
pszenżyto jare	ha	0,00
mieszanek zbożowe ozime	ha	18,55
mieszanek zbożowe jare	ha	260,17
kukurydza na ziarno	ha	181,71
przemysłowe (rocznikowe)	ha	0,00
strączkowe jadalne na suche	ha	0,00
ziarno razowe	ha	9,23
rzepak i rzepak razem	ha	0,00
warzywa gruntowe	ha	0,81
międzyplony (poplony) jare	ha	35,27
międzyplony (poplony) ozime	ha	71,25

Źródło: Dane GUS, PSR 2020

Analizując pogłowie zwierząt gospodarskich, zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym z 2020 r., zauważyć można, że przeważał drob ogółem nad bydłem.

Tabela 11. Pogłowie zwierząt gospodarskich

Wyszczególnienie	Ilość
bydło ogółem	641
bydło - krowy	294
świnie ogółem	0
drob ogółem	923
drob kurzy razem	896

Źródło: Dane GUS, PSR 2020

Na terenie Miasta Brańsk w 2022 r. istniało ogółem 1 291 mieszkań (dane GUS). Ich powierzchnia wynosiła 123 326 m².

W analizowanych latach liczba mieszkań wzrastała, podobnie ilość izb i powierzchnia użytkowa mieszkań.

Tabela 12. Zasoby mieszkaniowe Miasta Brańsk w latach 2017 – 2022

	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
mieszkania		1 246	1 254	1 260	1 281	1 284	1 291
izby	-	5 831	5 878	5 919	5 963	5 981	6 021
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	112 416	114 278	115 481	121 373	121 976	123 326

Źródło: Dane GUS

W latach 2015 - 2020 poziom wyposażenia mieszkań w instalacje wzrósł i to zarówno w odniesieniu do wodociągu, ustępu splukiwanego, łazienki, jak i centralnego ogrzewania.

W 2020 r. 93,6% mieszkań wyposażonych było w wodociąg, 88,3% - w ustęp splukiwany, 84,2% - w łazienkę i 73,1% - w centralne ogrzewanie.

Na stronie GUS brak danych dotyczących 2021 r. i 2022 r. w tym zakresie dlatego w analizie uwzględniono 2015 r. i 2016 r.

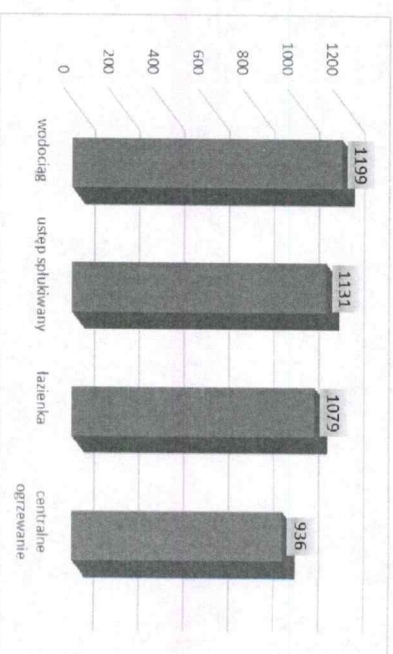
Tabela 13. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne na terenie Miasta Brańsk w latach 2015 - 2020

	Jedn. miary	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne							
wodociąg	-	1169	1174	1180	1188	1194	1199
ustęp splukiwany	-	1101	1106	1112	1120	1126	1131
łazienka	-	1049	1054	1060	1068	1074	1079
centralne ogrzewanie	-	906	911	917	925	931	936
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań							
wodociąg	%	94,7	94,7	94,7	94,7	94,8	93,6
ustęp splukiwany	%	89,1	89,2	89,2	89,3	89,4	88,3
łazienka	%	84,9	85,0	85,1	85,2	85,2	84,2
centralne ogrzewanie	%	73,4	73,5	73,6	73,8	73,9	73,1

Źródło: Dane GUS

W 2020 roku, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, było 1 199 mieszkań wyposażonych w wodociąg, 1 131 w ustęp splukiwany, 1 079 w łazienkę, 936 w centralne ogrzewanie.

Wykres 4. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne, 2020 r.

Źródło: Dane GUS, 2020 r.

Na terenie Miasta Brańsk w 2021 r. – według danych GUS – 99,5% ludności korzystało z wodociągów (w czasie tworzenia Diagnozy dane za 2022 r. w tym zakresie były niedostępne).

W 2022 roku zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca wynosiło 35,9 m³. Długość eksploatowanej sieci wodociągowej wynosiła 19,2 km. Było 902 przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Wystąpiło 15 awarii sieci wodociągowej.

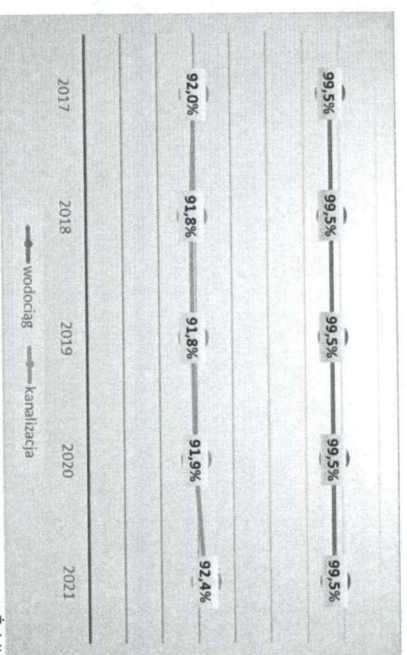
Tabela 14. Stan zaopatrzenia w wodę na terenie Miasta Brańsk

	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wodociągi							
długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	b.d.	b.d.	b.d.	19,2	19,2	19,2
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	19,2	19,2	19,2	19,2	19,2	b.d.
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	890	860	860	890	898	902
awarie sieci wodociągowej	szt.	21	20	17	16	14	15
woda dostarczona	dam ³	b.d.	b.d.	b.d.	113,2	108,8	129,0
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	113,9	112,6	111,3	112,0	106,8	127,5

	Jedn. młany	2017	2018	2019	2020	2021	2022
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem	m³	30,0	29,8	29,5	30,7	29,8	35,9
1 mieszkańca	osoba	3 766	3 754	3 733	3 675	3 624	b.d.
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	dam³	-	-	-	-	15,0	16,0
straty wody	%	-	-	-	-	12,1	11,0
udział strat wody w łącznej ilości dostarczonej wody	%	-	-	-	-	-	-
Wodociąg	%	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5	-
Woda dostarczana do wodociągu na terenie gminy w czasie doby w badanym roku	dam³	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
woda dostarczana do wodociągu	dam³	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
woda sprzedana z wodociągu gospodarstwom domowym	dam³	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Przedsiębiorstwa świadczące usługi w gminie w badanym roku	ob.	1	1	1	1	1	1
przedsiębiorstwa świadczące usługi (dostarczające wodę)	ob.	1	1	1	1	1	1

Źródło: Dane GUS

Wykres 5. Odsetek ogółu ludności miasta korzystający z sieci wodociągowej w latach 2017 - 2021

Źródło: Dane GUS

Na obszarze Miasta Brańsk nie występuje sieć gazowa.

Oprócz sieci wodociągowej istnieje także sieć kanalizacyjna. W 2022 r., zgodnie z danymi GUS, długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 20,4 km. Istniało 900 przyłączy

prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Wystąpiło 7 awarii sieci.

Tabela 15. Sieć kanalizacyjna

	Jedn. młany	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kanalizacja							
długość czynnej sieci	km	20,1	20,1	20,1	20,4	20,4	20,4
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	850	830	830	845	898	900
awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	8	3	7	8	10	7
ścieki bytowe odprowadzone siecią	dam³	110,9	110,7	108,3	106,1	109,0	116,0
kanalizacyjną sieć	dam³	113,0	112,0	106,0	103,0	103,0	103,0
oczyszczane odprowadzone	dam³	113,0	112,0	106,0	103,0	103,0	103,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3 481	3 464	3 445	3 396	3 365	b.d.
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	92,0	91,8	91,8	91,9	92,4	b.d.
kanalizacja	%	92,0	91,8	91,8	91,9	92,4	b.d.

Źródło: Dane GUS

4.5. ENERGETYKA

W „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Brańsk” wskazano, że przez obszar Miasta Brańsk nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokich i najwyższych napięć. Obszar obsługiwany jest przez sieć średnich (15 kV) i niskich napięć. Energia prowadzona jest w przeważającej części liniami napowietrznymi.

4.6. JAKOŚĆ POWIETRZA

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Zgodnie z art. 87 ustawy Prawo ochrony środowiska, dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,

- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

W województwie podlaskim, występują dwie strefy: aglomeracja białostocka (kod PL2001), stanowiąca obszar powiatu miasta Białystok oraz strefa podlaska (kod PL2002), obejmująca pozostałe tereny województwa (w tym m.in.: Miasto Brańsk). W obu strefach województwa dokonano oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia ludzi. Ze względu na ochronę roślin, klasyfikacja objęła teren całego województwa z wyłączeniem obszaru Aglomeracji Białostockiej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.

Kryteriami klasyfikacji stref są:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego, określonego dla niektórych zanieczyszczeń),
- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu powiększony o margines tolerancji,
- poziomy docelowe,
- poziomy celów długoterminowych.

W 2022 roku na terenie województwa podlaskiego, na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza, stosowano pomiary intensywne – wykonywane na stałych stanowiskach, obejmujące:

- pomiary automatyczne,
- pomiary manualne prowadzone codziennie.

W 2022 r. w ramach ogólnopolskiego systemu Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało ogółem 9 stacji pomiarowych. Pomiary realizowane były przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w wojewódzkiej sieci stacji punktów pomiarowych, w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu powietrza PM₅.

Zakres prowadzonego monitoringu obejmował pomiary stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłów zawieszonych: PM₁₀ i PM_{2,5} w powietrzu, a także pomiary ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na jednej stacji miejskiej w Białymstoku prowadzone były również pomiary składu pyłu zawieszonego PM₁₀ pod kątem zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WMA).

Centralne Laboratorium Badawcze (CLB) w Białymstoku dysponuje 1 mobilną stacją pomiarową, za pomocą której wykonuje pomiary w miastach województwa podlaskiego nie objętych stałym monitoringiem powietrza. W 2022 r. stacja mobilna wykonywała pomiary całoroczne w Grajewie przy ul. Wojska Polskiego 74. Grajewo jest jednym z najbardziej

uprzemysłowionych miast w województwie podlaskim. Pomiary zanieczyszczenia powietrza na tej stacji wykonywane są od 2020 roku.

Ze względu na charakter obszaru, na którym prowadzone są pomiary wyróżnia się stacje:

- tła miejskiego (w 2022 r. 6 stacji w województwie) – na obszarach miejskich, lokalizowane w taki sposób, aby na poziom zanieczyszczenia miało wpływ łączne oddziaływanie zanieczyszczeń pochodzących z wielu źródeł emisji, zaliczanych do różnych kategorii (emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, ze środków transportu, z zakładów przemysłowych),
- komunikacyjne – lokalizowane w miastach, w bezpośrednim sąsiedztwie drogi o znacznym natężeniu ruchu, w miejscach, gdzie na oddziaływanie emisji z pojazdów narażonych jest wiele osób (1 stacja w Białymstoku uruchomiona w marcu 2022 r.),
- podmiejskie – lokalizowane w pobliżu aglomeracji o liczbie mieszkańców większej od 250 000, w pewnej odległości od miejsca o maksymalnej emisji prekursorów ozonu, po zawiązanej stronie miasta (1 stacja w Białymstoku uruchomiona w sierpniu 2022 r.); pomiary ozonu na tej stacji są wykonywane od stycznia 2023 r. Ze względu na potrzebę otrzymania pełnej serii pomiarowej ozonu za 2022 r. i wykonania oceny narażenia mieszkańców aglomeracji białostockiej na oddziaływanie wysokich stężeń ozonu, w 2022 r. kontynuowano wykonywanie pomiarów tego zanieczyszczenia na stacji tła miejskiego, zlokalizowanej w Białymstoku przy ul. Warszawskiej,

- pozamiejskie – mierzące jakość powietrza w odniesieniu do kryterium ochrony roślin w celu oceny narażenia roślin na zanieczyszczenie powietrza napływającego na tereny naturalnych ekosystemów, lasów lub upraw. Zanieczyszczenie powietrza na tych obszarach ma związek z emisją SO₂ i NO₂ z wielu, niekiedy odległych, rejonów i źródeł emisji. Wyniki pomiarów ze stanowisk tego typu służą także do oceny narażenia zdrowia ludzi na zanieczyszczenia powietrza na obszarach pozamiejskich (1 stacja w Borsukowiznie, na terenie Miasta Krynki). W 2022 r. w ocenie rocznej wykorzystano serie pomiarowe z 7 stacji pomiarowych.

Tabela 16. Zestawienie stacji pomiarowych, z których wyniki zostały wykorzystane w ocenie za 2022 rok

Nazwa strefy	Nazwa stacji	Adres stacji	Powiat	Gmina	Szer. geograf.	Dł. geograf.	Typ obszaru	Typ stacji
aglomeracja białostocka	Białystok, ul. Warszawska	ul. Warszawska 75 A	Białystok	Białystok	53.129306	23.181744	miejski	tło
aglomeracja białostocka	Białystok, ul. Wacynięgłona	ul. Wacynięgłona 16	Białystok	Białystok	53.126889	23.155669	miejski	tło
strefa podmiejska	Augustów, Udrówisko	Udrówisko	Augustowski	Augustów	53.821550	22.984666	miejski	tło
strefa podmiejska	Borsukowizna, Stłochowska Leśna		sołectwo	Krynki	53.115492	23.642153	pozamiejski	tło
strefa podmiejska	Grajewo, ul. Wojska Polskiego 74	ul. Wojska Polskiego 74	Grajewski	Grajewo	53.639793	22.470274	miejski	tło
strefa podmiejska	Łomża, ul. Słoboskiego 46/94	ul. Słoboskiego 46/94	Łomża	Łomża	53.181194	22.054381	miejski	tło
strefa podmiejska	Suwałki, ul. Pułaskiego 36	ul. Pułaskiego 36	Suwałki	Suwałki	54.115397	22.258464	miejski	tło

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Podlaskim. Raport Wojewódzki za rok 2022

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2022” na podstawie oceny jakości powietrza oraz klasyfikacji stref województwa podlaskiego za 2022 rok według kryterium ochrony zdrowia ludzi, stwierdzono przekroczenie benzo(a)pirenu w strefie podlaskiej. W obu strefach został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu. Pozostałe badane zanieczyszczenia gazowe i pyłowe otrzymały klasy A i A1.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin ocenie podlegała strefa podlaska – dla analizowanych zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, tlenków azotu i poziomu docelowego ozonu strefa ta została zaliczona do klasy A. W przypadku oceny pod kątem poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefa podlaska uzyskała klasę D2.

Tabela 17. Podsumowanie wyników oceny ze względu na ochronę zdrowia, strefa podlaska

Zanieczyszczenie	Klasa strefy
SO ₂	A
NO ₂	A
CO	A
C ₆ H ₆	A
O ₃ (wg poziomu docelowego)	A
O ₃ (wg poziomu celu długoterminowego)	D2
PM10 (klasa strefy)	A
PM10 (klasa strefy dla czasu uśredniania - 24 godz)	A
PM10 (klasa strefy dla czasu uśredniania – rok)	A
PM _{2,5} (z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego II fazy)	A1
PM _{2,5} (z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego I fazy)	A
Pb	A
As	A
Cd	A
Ni	A
B(a)P	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2022

Tabela 18. Ocena ze względu na ochronę roślin, strefa podlaska

Zanieczyszczenie	Klasa strefy
SO ₂	A
NOx	A
O ₃ (według poziomu docelowego)	A
O ₃ (według poziomu długoterminowego)	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2022

W Zestawieniu gmin, na obszarze których wystąpiło przekroczenie, które zawarto w „Rocznej Ocenie Jakości Powietrza w Województwie Podlaskim. Raport Wojewódzki za rok 2022” Miasto Brańsk zostało wymienione przy przekroczeniu poziomu celu długoterminowego ozonu (O₃) w celu ochrony zdrowia ludzi jak i w celu ochrony roślin.

4.7. TRANSPORT

Infrastruktura drogowa w Mieście Brańsk oparta jest na:

- drodze krajowej Nr 66 (Zambrow – Wola Zambrowska – Stary Laskowiec – Wdziękoń Pierwszy – Tybory-Miszale – Wysokie Mazowieckie – Myski-Rzym – Plewki – Szeptowo – Dąbrowka Kościelna – Wojny-Pogorzał – Patoki – Brańsk – Kalnica – Kadlubówka – Łubin Kościelny – Grabowiec – Bielsk Podlaski – Lewki – Maliniki – Suchowolce – Kleszczele – Czeremcha – granica (Białoruś)) W granicach administracyjnych miasta – ciąg ulicy Armii Krajowej;
- drodze wojewódzkiej nr 681 (Roszki-Wodźki – Pionka-Kozły – Pionka Kościelna – Łapy – Łapy-Kopaki – Grochy – Gołębie – Poświętne – Józefin – Gabrysin – Wólka Piatkowska – Topczewo – Ostrowek – Moskwin – Olszewo – Oledzkie – Świrnydy – Brańsk – Rudka – Kocę-Piskuly – Bujenka – Antonin – Ciechanowiec)
- w granicach administracyjnych miasta w ciągu ulic Kościuszki i Sienkiewicza;
- drogach powiatowych w granicach administracyjnych Miasta Brańsk drogi powiatowe tworzą ulice: Bielska, Piłsudskiego, ul. Jana Pawła II-go, ul. Binduga, ul. Kilińskiego, ul. Mickiewicza oraz drogi:
 - Nr 1570B Brańsk – Glinnik – Kiewłaki;
 - Nr 1572B Brańsk – Pietraszki – granice gminy; Nr 1598B Brańsk – Poletyły – Zaluskie Koronne;
 - Nr 1599B Brańsk – Zaluskie Kościelne – Zaluskie Koronne; Nr 1600B Brańsk – Kalnica Bronka-Brańsk;
 - Nr 1694B Brańsk – Poplawy – Holonki – Dobudowo – Dziadkowice.
- drogach gminnych. Miasto Brańsk dysponuje 29 drogami gminnymi o łącznej długości 10,618 km.

Tabela 19. Drogi zarządzane przez Miasto Brańsk

LP.	NR	NAZWA ULICY	DŁUGOŚĆ w mb	POWIERZCHNIA w m ²	TYTUŁ WŁASNOŚCI
1.	108161 B	Boćkowska (asfalt)	865	8 690	władanie samoistne
2.	108162 B	Mari Konopnickiej (bruk)	385	1 123	władanie samoistne
3.	108163 B	Zagumienna (gruntowa)	410	6 430	władanie samoistne
4.	108164 B	Ks. Piotra Ściegłenego (asfalt)	320	3 917	władanie samoistne
5.	108165 B	Jagiellońska (asfalt)	556	6 877	władanie samoistne
6.	108166 B	Mari Skłodowskiej-Curie (asfalt)	335	4 560	władanie samoistne
7.	108167 B	Królowej Bony (asfalt)	85	937	władanie samoistne
8.	108168 B	Juliusza Słowackiego (asfalt)	265	2 966	władanie samoistne
9.	108169 B	Kardynała Stefana Wyszyńskiego (asfalt)	296	2 213	władanie samoistne
10.	108170 B	Szkołna (asfalt)	599,5	7 221	władanie samoistne
11.	108171 B	Błonie (asfalt)	1341	12 957	władanie samoistne
12.	108172 B	Krótką (asfalt)	85	1 102	władanie samoistne
13.	108173 B	Rynek (kostka)	317	4 437	władanie samoistne
14.	108174 B	Kościelna (kostka)	252	2 433	własność
15.	108175 B	Ignacego Kapłcy-Milewskiego (bruk)	136	1 239	władanie samoistne
16.	108176 B	Senatorska (asfalt, bruk)	251	3 587	władanie samoistne
17.	108177 B	Ogrodowa (kostka)	372	3 108	władanie samoistne
18.	108178 B	Sportowa (asfalt)	550	5 539	władanie samoistne
19.	108179 B	Mikołaja Kopernika (asfalt, kostka)	760+160	9 658	władanie samoistne
20.	108180 B	Pólna (trylnika)	294	2 224	władanie samoistne
21.	108181 B	Józefa Poniatowskiego (asfalt)	602	5 714	władanie samoistne
22.	108182 B	Wincentego Włosa (asfalt, kostka)	410	3 677	władanie samoistne
23.	108183 B	Jarzębnowa (kostka)	147	1 860	władanie samoistne
24.	108184 B	Jasminowa (kostka)	136	1 738	władanie samoistne
25.	108185 B	Kasztanowa (kostka)	115	1 534	władanie samoistne
26.	108186 B	Klonowa (kostka)	102	1 343	władanie samoistne
27.	108187 B	Lipowa (asfalt)	25	440	władanie samoistne
28.	108188 B	Pruszyńskiego „Promyka” (gruntowa)	200	2 460	władanie samoistne
29.	108189 B	Aleksandra Jagiellończyka (barak)	246	2 605	władanie samoistne
RAZEM			10 617,50 m	112 609 m²	

Źródło: Raport o stanie Miasta Brańsk za 2022 rok, zaktualizowane zgodnie z danymi Miasta Brańsk

Tabela 20. Drogi wewnętrzne, uliczki bez nazwy i ciągi piesze

LP.	NR	NAZWA ULICY	DŁUGOŚĆ W MB	POWIERZCHNIA A W M ²	TYTUŁ WŁASNOŚCI
1.	-	Sielska (gruntowa)	680	7 591	władanie samoistne
2.	-	Wiatraczna (gruntowa)	180	2 405	władanie samoistne
3.	-	Łąkowa (gruntowa)	300	5 889	władanie samoistne
4.	-	Gościńska (gruntowa)	500	4 285	władanie samoistne
5.	-	ciąg pieszy przy mleczarni	-	236	władanie samoistne
6.	-	ciąg pieszy przy rynekcu	-	243	władanie samoistne
7.	-	uliczka nad rzeką Nurzec	-	982	władanie samoistne
8.	-	zejsie do „Zamczyńska”	-	258	władanie samoistne
9.	-	ciąg pieszy przy „Samie”	-	218	władanie samoistne
10.	-	zejsie nad rzekę przy młynie	-	363	władanie samoistne
RAZEM				22 470 m²	

Źródło: Raport o stanie Miasta Brańsk za 2022 rok

Nawierzchnia części dróg gminnych wymaga przebudowy i remontu.

Przez teren miasta nie przebiegają linie kolejowe.

Zgodnie z danymi GUS w 2021 r. w zakresie transportu publicznego mieszkańcy mogli skorzystać z 1 przystanku autobusowego.

4.8. GOSPODARKA ODPADAMI

Na terenie Miasta Brańsk źródłami wytworzanych odpadów są:

- przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą,
- gospodarstwa domowe, w których powstają także odpady wielkogabarytowe czy niebezpieczne,
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej,
- obszary ogrodów, cmentarzy itp.,
- ulice i place.

Ilość wytworzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należą do nich: poziom rozwoju gospodarczego obszaru, zamieszkałość społeczeństwa, rodzaj zabudowy mieszkalnej, sposób gospodarowania zasobami, przyzwyczajenia w konsumpcji dóbr materialnych, a także cechy charakterologiczne mieszkańców i ich podatność na edukację ekologiczną.

Zgodnie z danymi GUS – w 2022 r. na terenie Miasta Brańsk zebrano 1 167,06 t odpadów. Na jednego mieszkańca przypadło 207,8 kg odpadów zmieszanych. W 2022 r. ilość odebranych odpadów zmieszanych była większa niż w roku poprzednim jednak mniejsza niż w 2020 r. Ilość odpadów zebranych selektywnie w 2022 r. była niższa niż w 2021 r. (w 2019 r. zebrano ich największą ilość).

Odpady zebrane selektywnie w 2022 r. stanowiły mniejszy odsetek zebranych odpadów w relacji do ogółu odpadów niż w roku 2021. Odsetek ten od 2019 r. (łącznie z 2019 r.) wynosił powyżej 30%, co jest zjawiskiem pozytywnym.

Tabela 21. Odpady komunalne z terenu Miasta Brańsk

	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Odpady zebrane w ciągu roku							
ogółem	t	963,17	971,42	1 234,11	1 232,44	1 067,96	1 167,06
z gospodarstw domowych	tyś. t	0,95	0,97	1,23	1,23	1,07	1,17
	t	673,05	687,51	994,39	934,88	879,04	829,56

	Jedn. miary	2017	2018	2019	2020	2021	2022
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	t	280,12	283,91	239,72	297,56	188,92	337,50
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku							
ogółem	t	179,71	203,56	482,81	427,26	443,96	429,20
z gospodarstw domowych	t	176,21	195,85	476,65	421,38	439,56	414,28
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	t	3,50	7,71	6,16	5,88	4,40	14,92
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku							
ogółem	t	773,46	767,86	751,30	805,18	624,00	737,86
ogółem na 1 mieszkańca	kg	204,0	203,5	199,4	220,7	174,3	207,8
z gospodarstw domowych	t	496,84	491,66	517,74	513,50	439,48	415,28
z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	kg	131,0	130,3	137,4	140,7	122,7	117,0
jednostki odbierające odpady w badanym roku wg obszaru działalności z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	szt.	2	3	3	2	2	2
Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów							
ogółem	%	18,9	21	39,1	34,7	41,6	36,8
z gospodarstw domowych	%	26,2	28,5	47,9	45,1	50	49,9
papier i tektura, metale, szkło i tworzywa sztuczne	%	8,9	10	5,1	4,6	5,3	5,8
biodegradowalne	%	-	-	-	14,7	19,3	16,4

Źródło: Dane GUS

Zgodnie z „Analizą stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Miasta Brańsk za 2022 rok” gospodarka odpadami komunalnymi w 2022 r. na terenie Miasta Brańsk była

kontynuacją przedsięwzięć i działań prowadzonych w latach ubiegłych, tj. od 1 lipca 2013 r., czyli od wdrożenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Zadania związane z zarządzaniem systemem gospodarowania odpadami komunalnymi realizowane są przez Referat Budownictwa Miasta Komunalnego Planowania Przestrzennego Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Brańsk.

W ramach wykonywania umowy na świadczenie usługi w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych znajdujących się w granicach administracyjnych Miasta Brańsk Wykonawca, tj. MPO Sp. z o.o. w imieniu Zamawiającego zobowiązany był do wyposażenia bezpłatnie właścicieli nieruchomości zamieszkałych w worki (w zabudowie jednorodzinnej) i pojemniki (w zabudowie wielorodzinnej) do selektywnej zbiórki odpadów (niebieskie, żółte, zielone, brązowe i szare) o minimalnej pojemności wynikającej z Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Brańsk oraz wyposażenia Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów przy ul. Kościuszki 45 w Brańsku w pojemniki i kontenery o parametrach zgodnych z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, umożliwiające gromadzenie dostarczonych przez mieszkańców odpadów oraz ich odbieranie i zagospodarowanie.

Do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Kościuszki 45 w Brańsku, w systemie donoszenia właścicieli nieruchomości zamieszkałych mogli dostarczyć we własnym zakresie i na własny koszt następujące frakcje odpadów komunalnych:

- 1) papier;
- 2) szkło;
- 3) metale;
- 4) tworzywa sztuczne;
- 5) odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- 6) bioodpady;
- 7) odpady niebezpieczne;
- 8) przeterminowane leki i chemikalia;
- 9) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek;
- 10) zużyte baterie i akumulatory;
- 11) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- 12) meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- 13) zużyte opony;
- 14) odpady budowlane i rozbiorowe;
- 15) odpady tekstyliów i odzieży.

Właściciele nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy (np. sklepy, zakłady produkcyjne, szkoły, magazyny, biurowce, rodzinne ogrody działkowe itp.), którzy są poza systemem prowadzonym przez Burmistrza Miasta Brańsk są obowiązani do posiadania indywidualnych umów z podmiotem odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanym do rejestru działalności regulowanej.

Na terenie Miasta Brańsk nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Podmiot odbierający odpady komunalne z terenu Miasta Brańsk przekazał nie segregowane zmieszane odpady komunalne oraz bioodpady do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Hajnówce, ul. Szosa Kleszczowska 35, 17-200 Hajnówka.

Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych za 2022 rok wyniósł 17,36%. Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania za 2022 rok wyniósł 20,82%.

5. ANALIZA ZAPISÓW DOKUMENTÓW I NORM MIĘDZYNARODOWYCH, UNIJNYCH I KRAJOWYCH W ZAKRESIE ZOBOWIĄZAŃ DO REDUKCJI EMISJI GAZÓW CIĘPŁARNIANYCH I INNYCH SUBSTANCJI

5.1. POZIOM MIĘDZYNARODOWY I EUROPEJSKI

Istotny wpływ na kształtowanie krajowej strategii energetycznej ma polityka klimatyczno-energetyczna Unii Europejskiej (UE), w tym jej długoterminowa wizja dążenia do neutralności klimatycznej UE do 2050 r. oraz mechanizmy regulacyjne stymulujące osiąganie efektów w najbliższych dziesięcioleciach. Realizacja w UE celów klimatyczno-energetycznych na 2020 r. oraz 2030 r. jest kluczowa dla niskoemisyjnej transformacji energetycznej. W związku z realizacją ambicji dekarbonizacji UE, w grudniu 2020 r. Rada Europejska zatwierdziła wiążący unijny cel zakładający ograniczenie emisji netto gazów cieplarnianych do roku 2030 o co najmniej 55% w porównaniu z poziomem z roku 1990. Zwiększono tym samym dotychczas obowiązujący 40% cel redukcji. Nowa unijna ambicja została określona jako kolektywny cel dla całej Unii tj. realizowany na podstawie kontyibucji państw członkowskich, przy uwzględnieniu uwarunkowań krajowych, specyficznych punktów startowych, potencjału redukcyjnego, zasady suwerenności w kształtowaniu krajowego miksu energetycznego, konieczności zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego; w sposób możliwie najbardziej racjonalny pod względem kosztów celem zachowania przystępnych cen energii dla gospodarstw domowych oraz konkurencyjności UE, jak również uwzględniając zasadę sprawiedliwości i solidarności. Podążanie za dynamicznie przyspieszającymi trendami klimatyczno-energetycznymi UE będzie stanowiło dla Polski znaczące wyzwanie transformacyjne.

Na ścieżce długoterminowej transformacji energetycznej, punktem odniesienia są cele określone na 2020 r.

W 2009 r. przyjęto pakiet regulacji wyznaczający trzy zasadnicze cele przeciwdziałania zmianom klimatu do 2020 r. (tzw. pakiet 3 x 20%), przy czym państwa członkowskie partycypują stosownie do swoich możliwości. Polska jest zobowiązana do:

- zwiększenia efektywności energetycznej, poprzez oszczędność zużycia energii pierwotnej o 13,6 Mtoe w latach 2010–2020 w porównaniu do prognozy zapotrzebowania na paliwa i energię z 2007 r.;
- zwiększenia do 15% udziału energii z OZE w końcowym zużyciu energii brutto do 2020 r.;

- kontybuści w ogólnounijnej redukcji emisji gazów cieplarnianych o 20% (w porównaniu do 1990 r.) do 2020 r. (w przeliczeniu na poziomy z 2005 r.: -21% w sektorach EU ETS i -10% w non-ETS).

W 2014 r. Rada Europejska utrzymała kierunek przeciwdziałania zmianom klimatu i zatwierdziła cztery cele w perspektywie 2030 r. dla całej UE, które po rewizji w 2018 r. i w 2020 r. mają następujący kształt:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych (GHG, ang. greenhouse gases) o co najmniej 55% w porównaniu z emisją z 1990 r.;
- co najmniej 32% udział źródeł odnawialnych w zużyciu finalnym energii brutto;
- wzrost efektywności energetycznej o 32,5%;
- ukończenie budowy wewnętrznego rynku energii UE.

Powyższe cele są wkładem UE w realizację porozumień klimatycznych. Kluczowe znaczenie dla aktualnej polityki i działań ma zawarte w grudniu 2015 r. podczas 21. konferencji stron Ramowej konwencji Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP21), tzw. porozumienie paryskie. Wynika z niego konieczność zatrzymania wzrostu średniej globalnej temperatury na poziomie poniżej 2°C w stosunku do poziomów sprzed epoki przemysłowej, a starać się należy, by było to nie więcej niż 1,5°C. W czasie 24. konferencji (COP24) w grudniu 2018 r. podczas polskiej prezydencji, został podpisany tzw. katowicki pakiet klimatyczny wdrażający porozumienie paryskie. Szczególnej uwadze zostało poddane to, że wynikająca z porozumienia paryskiego transformacja musi przebiegać w sposób sprawiedliwy i solidarny.

W 2019 r. zakończono twójące na forum UE prace nad pakietem regulacji Czysta energia dla wszystkich Europejczyków, który wskazuje sposób operacjonalizacji unijnych celów klimatyczno-energetycznych na 2030 r. i ma przyczynić się do wdrożenia unii energetycznej oraz budowy jednolitego rynku energii UE. Polski Rząd brał aktywny udział w kształtowaniu ostatecznego brzmienia przepisów, gdyż regulacje te silnie wpływają na funkcjonowanie i określanie przyszłości modelu rynku energii w Polsce.

Perspektywnie zakłada się dalszą rewizję kluczowych regulacji UE dotyczących sektora energetycznego, które odnoszą się będą do celów i narzędzi polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej w horyzoncie czasowym wykraczającym poza ramy 2030 r. Dotyczy to w szczególności rozstrzygnięć względem długoterminowej wizji redukcji emisji gazów cieplarnianych w UE do 2050 r. Z tego względu perspektywa po 2030 r. została określona kierunkowo, choć prognozy wykonane do PEP2040 mają perspektywę 2040 r. zgodnie z wymaganiami ustawowymi.

W 2019 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat ws. Europejskiego Zielonego Ładu, czyli strategii, której ambitym celem jest osiągnięcie przez UE do 2050 r. neutralności

klimatycznej – jako lidera światowego w tym zakresie. Polska poparta ten cel, wypracowując jednak specyficzny krajową derogację, ze względu na trudny punkt startowy polskiej transformacji i jej społeczno-ekonomiczne aspekty. Polska poczyniła w ostatnich kilkunastu latach ogromne postępy w zmniejszeniu wpływu sektora energii na środowisko, w szczególności poprzez modernizację mocy wytwórczych oraz dywersyfikację struktury wytwarzania energii. Nadal nasza zależność od paliw węglowych jest znacznie wyższa od innych państw członkowskich UE, dlatego tak ważna jest dla nas sprawiedliwa transformacja, oznaczająca uwzględnienie punktu startowego, społecznego kontekstu transformacji oraz przeciwdziałanie nierównomiernemu rozkładowi kosztów pomiędzy państwa, bardziej obciążającemu gospodarkę o wysokim wykorzystaniu paliw węglowych. Trzeba zauważyć, że koszty odnoszą się zarówno do regionów węglowych (górnictwych i energetycznych), jak również do całych gospodarek, które w krótkim czasie ponoszą nakłady na nowe moce, często także na niedożyzane ekonomicznie, droższe technologie, infrastrukturę sieciową, co jest również odzwierciedlone w cenie energii.

Dokumentami, które opisują zobowiązania Polski w zakresie zmniejszenia niskiej emisji oraz mającymi wpływ na zakres celów ustanowionych w PGN są zatem:

- Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030;
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009, str. 10, z późn. zm.);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosfery, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 210) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 75) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 82, z późn. zm.) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyuczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 28);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmienny rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22WE, 98/70WE, 2009/31WE, 2009/73WE, 2010/31/UE, 2012/27WE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”] (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1, z późn. zm.).

5.2. POZIOM KRAJOWY

PGN wykazuje zgodność z następującymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu krajowym:

Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 16 sierpnia 2011 r.)

W ramach Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej sformułowany został cel główny: Rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju oraz cele szczegółowe:

- rozwój niskoemisyjnych źródeł energii;
- poprawa efektywności energetycznej;
- poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami;
- rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych;
- zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami;
- promocja nowych wzorców konsumpcji.

Krajowy Plan Działania w Zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych

Krajowy Plan Działania w Zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych (KPD) został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 6 grudnia 2010 r. Realizuje on zobowiązania wynikające z art. 4 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. Dokument określa krajowe cele w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych zużytej w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania

i chłodzenia w 2020 r. W KPD przyjęto, iż osiągnięcie powyższych celów opierać się będzie o dwa filary zasobów OZE dostępnych i możliwych do wykorzystania w Polsce, tj. poprzez wzrost wytwarzania energii elektrycznej generowanej przez wiatr oraz większe wykorzystanie energetyczne biomasy. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe jedynie przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia ta została przyjęta Uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260).

Założenia Strategii i Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 są ze sobą spójne.

Celem głównym Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Za jeden z obszarów mający wpływ na realizację celów Strategii uznano środowisko. Stwierdzono, że „unikatowy charakter polskich zasobów przyrodniczych jest szansą dla zrównoważonego rozwoju kraju. Odpowiednie zarządzanie środowiskiem będzie sprzyjać przeciwdziałaniu procesom depopulacji poprzez poprawę stanu środowiska, regenerację systemów przyrodniczych i tworzenie miejsc pracy na terenach niezurbanizowanych. Zachowanie i rozwój dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego dla przyszłych pokoleń wymaga wykorzystania różnych potencjałów, m.in. wspierania odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzinnych zasobów, takich jak geotermia i biomasa. Konieczna jest także integracja planowania przestrzennego z programowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego oraz racjonalne gospodarowanie zasobami, w tym w szczególności wodą i zasobami ziemi.” Projekty przyuczyniające się do poprawy jakości powietrza i zmniejszenia niskiej emisji na terenie danej miasta wpisują się w te założenia oraz we wskazane cele i kierunki interwencji:

1. Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną

i) Kierunek interwencji – Rozwój nowoczesnego przemysłu:

(a) Działanie – Wsparcie inwestycji zmniejszających energochłonność i poprawiających efektywność energetyczną przemysłu;

(b) Działanie – Zmniejszenie zasobo- i materiałochłonności procesów przemysłowych;

(c) Działanie – Wsparcie inwestycji obniżających emisyjność przemysłu;

- (d) Projekt flagowy – Program Ekobudownictwo – stymulowanie przygotowania i wdrażania wybranych produktów budownictwa ekologicznego (w tym z surowców naturalnych, m.in. z drewna), z uwzględnieniem wymogów efektywności energetycznej nowoczesnych materiałów budowlanych;
 - ii) Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny:
 - (a) Działanie – Aktywna rola instytucji sektora publicznego w rozwoju innowacyjnych sposobów adresowania wyzwań społecznych, w tym wprowadzanie regulacji stymulujących wdrażanie innowacji w takich dziedzinach jak np. ochrona środowiska i ochrona zdrowia (tzw. innowacje wymuszone);
 - (b) Działanie – Stymulowanie powstawania i rozwoju ekoinnowacji, w tym zapewnienie warunków do weryfikacji technologii środowiskowych;
- 2) Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:
- i) Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich:
 - (a) Działanie – Dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii i dystrybucji energii na poziomie lokalnym;
 - (b) Działanie – Rozwój lub modernizacja infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej (w tym w szczególności: infrastruktury energetycznej, transportowej i infrastruktury w zakresie szeroko pojętej gospodarki wodnej);
 - (c) Działanie – Upowszechnienie gospodarki o obiegu zamkniętym w rozwoju obszarów wiejskich;
 - (d) Projekt strategiczny – Pakt dla obszarów wiejskich – wdrażany jako dokument o charakterze porozumienia społecznego i politycznego, integrujący w sposób kompleksowy działania systemowe (zmiany legislacyjne, instytucjonalne, programowe) oraz inwestycyjne, związane z procesem zarządzania obszarami wiejskimi. Efektem tych skoordynowanych działań będzie wzmocnienie wszystkich funkcji wsi: społecznych, gospodarczych i środowiskowych;
 - (e) Projekt strategiczny – Infrastruktura dla rozwoju obszarów wiejskich – kompleksowy i zintegrowany pakiet działań określający interwencje z różnych źródeł krajowych i UE, niezbędne dla zwiększenia dostępności mieszkańcom obszarów wiejskich do podstawowych usług publicznych i poprawy ich jakości, obejmujący m.in. poprawę dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich, wsparcie inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich;

- 3) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport:
- i) Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce:
 - (a) Działanie – Promocja wzorców zrównoważonej mobilności w polskim społeczeństwie, w tym wykorzystywanie transportu publicznego (zwłaszcza transportu kolejowego);
 - (b) Działanie – Promocja transportu intermodalnego oraz kombinowanego, jako alternatywy względem transportu lądowego – wykorzystanie potencjału zarówno podmiotów publicznych, jak również przedsiębiorstw oraz partnerów społeczno-gospodarczych;
 - ii) Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności:
 - (a) Działanie – Działania na rzecz zmniejszenia udziału przejazdów indywidualnym transportem zmotoryzowanym i zachęcania do korzystania z transportu publicznego, promocja ruchu rowerowego i pieszego;
 - (b) Działanie – Wsparcie dla systemów współdzielenia pojazdów, zwłaszcza na obszarach wiejskich – rozwiązanie zmniejszające koszty indywidualnego dojazdu do pracy, a także presję na środowisko naturalne;
 - (c) Działanie – Stopniowa wymiana taboru wykorzystywanego do świadczenia usług publicznego transportu na ekologiczny, niskoemisyjny, przystosowany do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
 - (d) Działanie – Budowa systemów ładowania pojazdów niskoemisyjnych;
 - (e) Projekt Strategiczny – Ekologiczny transport – przegląd działań (prawnych, organizacyjnych oraz inwestycyjnych) niezbędnych dla rozwoju transportu niskoemisyjnego, w tym publicznego (również na obszarach wiejskich), obejmującego m.in. rozwiązania umożliwiające przechodzenie na tabor niskoemisyjny w transporcie publicznym oraz niskoemisyjne pojazdy samochodowe; rozbudowę infrastruktury transportu niskoemisyjnego (w tym punkty ładowania pojazdów elektrycznych, tabor dla transportu publicznego, samochody elektryczne) do roku 2030;
- 4) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia:
- i) Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju:
 - (a) Działanie – Realizacja inwestycji w nowe, niskoemisyjne i zeroemisyjne moce wytwórcze;
 - (b) Działanie – Wsparcie pozyskiwania i wykorzystania energii z nowych źródeł;

- (c) Działanie – Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw oraz zwiększenia dostępu nowych odbiorców,
 - (d) Działanie – Stymulowanie rozwoju alternatywnych, bezemisyjnych źródeł ciepła (m.in. taniego ogrzewania elektrycznego), co przyczyni się do obniżenia niskiej emisji, w szczególności na terenach słabiej zurbanizowanych,
 - (e) Działanie – Rozwijanie technologii magazynowania energii (w różnych postaciach);
- ii) Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej:
- (a) Działanie – Zwiększanie efektywności energetycznej budynków użytkowości publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach,
 - (b) Działanie – Rozbudowa i modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych,
 - (c) Działanie – Wsparcie dla strategii nisko- i zeroemisyjnych,
 - (d) Działanie – Inwestycje mające na celu podniesienie sprawności wytwarzana energii,
 - (e) Działanie – Wsparcie produkcji energii elektrycznej i ciepła w skołajzeniu (kogeneracja),
 - (f) Działanie – Wsparcie mechanizmów zarządzania popytem na energię,
 - (g) Działanie – Wsparcie inteligentnego zarządzania poborem energii w gospodarstwach domowych oraz automatyzacja procesów zarządzania energią;
- iii) Kierunek interwencji – Rozwój techniki:
- (a) Działanie – Promowanie i inicjowanie lokalnych przedsięwzięć (Klasy, spółdzielnie energetyczne itp.) z zakresu wytwarzania energii (ze wskazaniem na rozwój OZE) oraz efektywności energetycznej w celu dążenia do samowystarczalności energetycznej gmin i powiatów (autonomiczne obszary energetyczne),
 - (b) Działanie – Inwestycje w celu wykorzystania lokalnie dostępnych surowców energetycznych i innych zasobów, zgodnie z terytorialnym potencjałem (np. elektrownie wodne, biomasa, biogaz i biogaz rolniczy, odpady, instalacje geotermalne),
 - (c) Działanie – Poszukiwanie i wydobywanie paliw kopalnych z nowych złóż.

5) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko:

- i) Kierunek interwencji - Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania
 - (a) Działanie – Dynamizacja przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych,
 - (b) Działanie – Wzmocnienie kontroli zgodności zainstalowanego systemu ogrzewania z projektem budowlanym,
 - (c) Działanie – Wsparcie merytoryczne samorządów gminnych, w tym przygotowanie wytycznych w zakresie przygotowywania Programów Ograniczania Niskiej Emisji (PONE), obejmujące wielokryterialność programowanych działań oraz inwentaryzację źródeł emisji,
 - (d) Działanie – Dostosowywanie ram prawnych w celu dalszego ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym zjawiska niskiej emisji,
 - (e) Działanie – Wsparcie samorządów w zakresie zarządzania wielokryterialnego emisjami obszarowymi (systemy grzewcze) i liniowymi (transport) oraz lokalizacją inwestycji z punktowymi emitorami,
 - (f) Działanie – Dalsze ograniczenie emisji z transportu drogowego,
 - (g) Działanie – Opracowanie polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych z sektorów nieobjętych systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS),
- (d) Działanie - Wykorzystanie istniejącego potencjału zasobów geotermicznych Polski,
- (e) Projekt strategiczny – Energetyka rozproszona – projekt mający na celu rozwój wytwarzania energii elektrycznej i ciepła przy wykorzystaniu źródeł odnawialnych (OZE) na potrzeby społeczności lokalnej oraz tworzenie warunków regulacyjnych pozwalających na rozwój lokalnych obszarów zrównoważonych energetycznie – klastrów energii, spółdzielni energetycznych itp.,
- (f) Projekt strategiczny – Wykorzystanie potencjału hydroenergetycznego – projekt mający na celu zwiększenie wykorzystania i rozwój hydroenergetyki poprzez eliminację barier administracyjnych w obszarze inwestycji w zakresie hydroenergetyki, rozwój przemysłu wytwarzającego urządzenia na potrzeby energetyki wodnej oraz zagospodarowania lub odbudowy istniejących piętrzeń będących własnością Skarbu Państwa na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej;

(h) Działanie – Opracowanie podstaw metodologicznych do zarządzania pochłanianiem CO₂ w leśnictwie w ramach realizacji polityki klimatycznej.

(i) Projekt strategiczny – Czyste powietrze – zintegrowane działania mające na celu kompleksową poprawę jakości powietrza do stanu niepowodującego większego narażenia zdrowia ludzkiego oraz środowiska, zgodnego z prawodawstwem unijnym, a w dalszej perspektywie z wytycznymi WHO, a także wzrost świadomości społecznej. Projekt obejmuje m.in. rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji, standaryzację urządzeń grzewczych i paliw stałych, dostosowanie mechanizmów finansowych i ich społeczną dostępność oraz stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań, wynikających z Krajowego Programu Ochrony Powietrza, jak również z programów ochrony powietrza szczebla wojewódzkiego i lokalnego oraz planów działań krótkoterminowych, sporządzanych dla stref, w których zostały stwierdzone przekroczenia norm jakości powietrza, w tym wprowadzenie do obiegu prawnego brakujących pojęć (np. niska emisja).

(j) Projekt strategiczny – Leśne Gospodarstwa Węglowe – projekt dotyczy opracowania i zastosowania efektywnego modelu pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy polskie, w tym pozostające w zarządzie PGL LP, promowania działalności dodatkowej w gospodarce leśnej, wspomagającej pochłanianie CO₂ (główny gaz cieplarniany), udoskonalenie sposobu raportowania pochłaniania CO₂ w lasach polskich (w ramach Protokołu z Kioto i Porozumienia Paryskiego) oraz w Zintegrowanym Systemie Informatycznym Lasów Państwowych.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Celem głównym dokumentu: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności (Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności, M.P. 2013 poz. 121) jest poprawa jakości życia Polaków. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki niskoemisyjnej realizowane na terenie Miasta Brańsk wpisują się w następujące zapisy Strategii:

- Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska:
 - o Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne;
 - o Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych;

- o Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce;
- o Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii;
- o Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki;
- o Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska i cele postawione w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 wpisują się w następujące założenia Polityki:

- Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I)
 - Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (1.2)
 - Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III)
 - Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1)
 - Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2)
 - Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV)
 - Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1)
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku
- Rada Ministrów przyjęła Strategię uchwałą z dnia 24 września 2019 r. Założenia przedstawione w PGN są spójne z następującymi kierunkami inwestycji:
- Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
 - Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

Strategia została przyjęta w dniu 15 października 2019 r. przez Radę Ministrów. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska i zmniejszenia niskiej emisji realizowane na terenie Miasta Brańsk wpisują się w następujące założenia Strategii:

- Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska:
 - o Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Projekty planowane w ramach PGN wpisują się w następujące cele dokumentu:

- Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej:
 - Projekt strategiczny 2A. Rynek mocy;
 - Projekt strategiczny 2B. Wdrożenie inteligentnych sieci elektroenergetycznych;
- Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;
- Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;
 - Projekt strategiczny 7. Rozwój ciepłownictwa systemowego;
- Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej;
 - Projekt strategiczny 8. Promowanie poprawy efektywności energetycznej.

Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030

Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu przygotowany został z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawdliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument ten ma umożliwić synergię z realizacją działań w powiązanych wzajemnie pięciu wymiarach unii energetycznej, z uwzględnieniem zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”. Te wymiary to:

- Obniżenie emisyjności:

„W wymiarze obniżenie emisyjności ujęto zagadnienia związane zarówno z emisją i pochłanianiem gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza, jak również dotyczące wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Ze względu na pojawiające się coraz częściej

ekstremalne zjawiska pogodowe, uwzględniono również zagadnienie adaptacji do zmian klimatu.

Cel redukcyjny dla Polski w zakresie emisji gazów cieplarnianych w sektorach niezbędnych systemem ETS został określony na poziomie -7% w 2030 r. w porównaniu do poziomu w roku 2005. Podany cel ma być zrealizowany poprzez obniżenie emisji w transporcie, budownictwie i rolnictwie, przy uwzględnieniu korzystnych efektów płynących z pochłaniania CO₂ przez ekosystemy oraz elastyczności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem. Niezwykle ważna w tym aspekcie jest również poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska. Dotyczy to w szczególności rozwiązania problemu tzw. „niskiej emisji” związanej z emisją zanieczyszczeń w transporcie oraz przez indywidualne źródła ciepła.

W ramach realizacji ogólnounijnego celu na 2030 r. Polska deklaruje osiągnięcie do 2030 r. 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (zużycie łącznie w elektroenergetyce, ciepłownictwie i chłodnictwie oraz na cele transportowe). Ocenia się, że w perspektywie 2030 r. udział OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie będzie zwiększał się o 1,1 pkt proc. średniorocznie. W transporcie przewiduje się osiągnięcie 14% udziału energii odnawialnej w perspektywie 2030 r. Aby umożliwić realizację powyższych celów, planuje się wsparcie odnawialnych źródeł energii w postaci kontynuacji obecnych i tworzenie nowych mechanizmów wsparcia i promocji. Zakłada się również wzrost wykorzystania biopaliw zaawansowanych, rozwój morskiej energetyki wiatrowej oraz zwiększenie dynamiki rozwoju mikroinstalacji OZE.

- Efektywność energetyczna:

„Krajowy cel w zakresie poprawy efektywności energetycznej do 2030 r. ustalony został na poziomie 23% w odniesieniu do zużycia energii pierwotnej według prognozy PRIMES 2007, co odpowiada zużyciu energii pierwotnej na poziomie 91,3 Mtoe w roku 2030. Działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii traktowane są w szczególności sposób, prowadzące one bowiem jednocześnie do dalszego zmniejszenia emisji, wpływając na realizację celów energetyczno-klimatycznych. W tym kontekście szczególnie ważne są: rozwój ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci oraz funkcjonowanie mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowania prooszczędnościowe. Zarówno pod kątem efektywności energetycznej, jak też poprawy warunków mieszkaniowych społeczeństwa, za istotną uznawane jest opracowanie długoterminowej strategii renowacji krajowych zasobów budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, zgodnie ze znowelizowaną dyrektywą 2010/31/UE. Planowane są również działania zwiększające

efektywność energetyczną w transporcie, za sprawą promowania bardziej zrównoważonych metod transportu towarów (np. transport intermodalny, kolejowy) i społeczeństw (np. transport zbiorowy). W dokumencie przewidziano zwiększenie efektywności energetycznej przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym”.

– Bezpieczeństwo energetyczne:

„Bezpieczeństwo energetyczne jest traktowane w Polsce priorytetowo. Z polskiego punktu widzenia najważniejsze w tym wymiarze jest pokrycie wzrastającego zapotrzebowania na paliwa i energię w związku z prognozowanym wzrostem gospodarczym, przy zapewnieniu nieprzerwanego dostaw energii. Istotną kwestią jest utrzymanie wysokiego wskaźnika niezależności energetycznej, dywersyfikacji miksu energetycznego oraz dywersyfikacji kierunków dostaw paliw importowanych. Dotyczy to zarówno ropy naftowej jak i gazu ziemnego, co powiązane jest również z koniecznością rozwoju infrastruktury w tych sektorach. Dla pokrycia rosnącego zapotrzebowania na moc elektryczną, konieczna będzie rozbudowa mocy wytwórczych energii elektrycznej. Jako istotne z punktu widzenia zapewnienia stabilnych dostaw energii elektrycznej, jak również dywersyfikacji źródeł pozyskiwania energii, wskazywane jest w krajowym planie wdrożenie w Polsce energetyki jądrowej. Uruchomienie pierwszego bloku (o mocy ok. 1-1,5 GW) pierwszej elektrowni jądrowej przewidziano na 2033 r. W kolejnych latach planowane jest uruchomienie kolejnych pięciu takich bloków co 2-3 lata. (o łącznej mocy ok. 6-9 GW).

Biorąc pod uwagę dostępność krajowych złóż węgla kamiennego i brunatnego, przewiduje się utrzymanie krajowego wydobycia węgla na poziomie pozwalającym na pokrycie zapotrzebowania przez sektor energetyczny. Udział węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej będzie jednak systematycznie zmniejszany. W 2030 r. osiągnie poziom 56-60% i w perspektywie roku 2040 zachowany zostanie trend spadkowy”.

– Wewnętrzny rynek energii:

„W ramach rozwoju wewnętrznego rynku energii, Polska będzie dążyć do zwiększenia dostępności i przepustowości obecných elektroenergetycznych połączeń transgranicznych oraz zintegrowania krajowego systemu przesyłowego gazu ziemnego z systemami państw Europy Środkowej i Wschodniej oraz państw regionu Morza Bałtyckiego. W kontekście tym, konieczne będą też dalsze inwestycje w wewnętrzne sieci gazowe oraz elektryczne, które zapewnią bezpieczeństwo dostaw energii. W odniesieniu do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, podjęte będą działania w celu zagwarantowania odpowiedniego poziomu elastyczności systemu energetycznego. Aby umożliwić rozwój konkurencyjnego rynku, celem jest zwiększenie wiedzy konsumentów oraz zachęcenie ich do odgrywania aktywniejszej roli

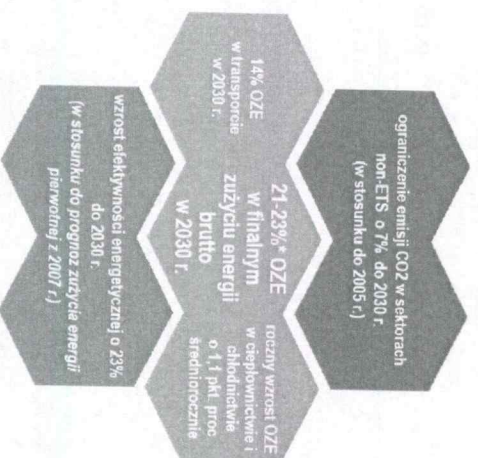
na rynku energii, przy jednoczesnym ograniczeniu zjawiska ubóstwa energetycznego z uwzględnieniem ochrony wrażliwych grup społecznych”.

– Badania naukowe, innowacje i konkurencyjność:

„Badania naukowe, wdrażanie innowacji i działania związane z rozwojem konkurencyjności gospodarki będą miały istotne znaczenie dla realizacji celów i polityk odpowiedzialnych w KPEiK. Wymiar ten szczególnie przeplata się bowiem z innymi, dostarczając nowych technologii i rozwiązań sprzyjających transformacji energetycznej. Głównym założeniem tego wymiaru jest zmniejszenie luki cywilizacyjnej pomiędzy Polską, a krajami gospodarzo wysoko rozwiniętymi oraz poprawa jakości życia polskiego społeczeństwa. Polska planuje również zwiększanie konkurencyjności gospodarki poprzez pełniejsze wykorzystanie zasobów społecznych i terytorialnych oraz automatyzację, robotyzację i cyfryzację przedsiębiorstw. Wspierając rozwój innowacji energetycznych planowane jest zwiększenie konkurencyjności polskiego sektora energii, a co za tym idzie maksymalizację korzyści dla polskiej gospodarki. Kolejnym celem jest akceleracja sprzedaży technologii przez polskie firmy na rynkach zagranicznych, łącząca się ze wzrostem znaczenia i konkurencyjności polskiej nauki na arenie międzynarodowej. Fundamentem dla realizacji celów w tym zakresie są: wzrost nakładów na działalność badawczo-rozwojową w Polsce (z 0,75% PKB w roku 2011 do 1,7% PKB w 2020 r. i 2,5% PKB w 2030) oraz ustalenie nowych, lepiej dostosowanych do dzisiejszych warunków, zasad wykorzystania tych nakładów. Aby maksymalizować korzyści, zasadne jest rozwijanie współpracy z Komisją Europejską i państwami członkowskimi Unii Europejskiej dotyczącej Strategicznego Planu w dziedzinie technologii energetycznych (SET-Plan). Jednym z głównych celów badań będzie określenie potencjału produkcji, wykorzystania oraz rozwoju technologii wodorowych w Polsce”.

Cele klimatyczno-energetyczne dla Polski zaprezentowano ponadto na rysunku 2.

Rysunek 2. Cele klimatyczno-energetyczne Polski do 2030 r.

Źródło: Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)

Dokument został ogłoszony Komunikatem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 grudnia 2021 r. (M.P. z 2021 r., poz. 1200). Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest aktualizacją średniookresowej strategii poprawy jakości powietrza w Polsce, tj. KPPOP i stanowi kompromis prowadzonych i planowanych działań na poziomie krajowym, mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu poszczególnych obszarów działalności człowieka, na stan powietrza. Program określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki interwencji w perspektywie roku 2025, 2030 oraz 2040. Głównym celem akPOP jest ochrona zdrowia i komfortu życia mieszkańców oraz środowiska naturalnego jako całości, w szczególności - pilna poprawa stanu powietrza na obszarach stref, w których - jak wynika z corocznie przeprowadzanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oceny jakości powietrza - stwierdzane są w dalszym ciągu przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych zanieczyszczeń.

Kierunkami interwencji prowadzącymi do osiągnięcia celów szczegółowych, tj. osiągnięcia i dotrzymania co najmniej standardów jakości powietrza określonych w prawodawstwie unijnym oraz krajowym, będą m.in.:

- Kierunek interwencji 1 – Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego;

- Kierunek interwencji 2 – Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego;
- Kierunek interwencji 3 – Ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska;
- Kierunek interwencji nr 4 – Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii;
- Kierunek interwencji 5 – Edukacja ekologiczna;
- Kierunek interwencji nr 7.2 - Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora mieszkalnictwa na obszarach wiejskich.

5.3. POZIOM WOJEWÓDZKI I REGIONALNY

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Przedsięwzięcia realizowane zgodnie z PGN będą wspierały realizację postanowień Strategii, rozpoczynając od wizji województwa.

Wizja województwa Podlaskie: przedsiębiorcze – partnerskie – perspektywiczne.

Inwestycje będą się wpisywały w następujące cele i kierunki działań:

Cel strategiczny dynamiczna gospodarka, cele operacyjne:

2. Podlaski system otwartych innowacji

Kierunek inwestycyjny: 8. Innowacje społeczne jako forma rozwiązywania wyzwań społeczno-gospodarczych (starzenie się społeczeństwa, rewolucja cyfrowa, zmiany klimatu, konieczność ciągłego dostosowywania kompetencji mieszkańców i inne)

4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego.

Kierunek inwestycyjny: 1. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) i energetyki rozproszonej;

2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury energetycznej przesyłowej i dystrybucyjnej, w tym rozwoju inteligentnych systemów przesyłu i dystrybucji energii;

3. Rozbudowa sieci gazowniczej;

4. Realizacja strategii niskoemisyjnych m.in. w obszarach takich jak: transport publiczny, efektywność energetyczna, jakość powietrza;

5. Rozwój i wdrażanie w przedsiębiorstwach, instytucjach i gospodarstwach domowych technologii gospodarki obiegu zamkniętego;

6. Edukacja ekologiczna.

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej został przyjęty uchwałą nr XXXIV/414/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20.12.2013 r. Jego ostatnią aktualizację przyjęto zaś uchwałą Nr XLIV/611/2022 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2022 r. Dokonano aktualizacji Programu (kod strefy PL2002) z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ w Łomży.

Strefa podlaska obejmuje całe województwo podlaskie z wyłączeniem obszaru aglomeracji białostockiej, a więc także obszar Miasta Brańsk.

Istotnym elementem umożliwiającym realizację postanowień Planu jest podejmowanie działań typu:

1. W zakresie ograniczania emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej) – przedsiębiorstwa energetyczne, jednostki samorządu terytorialnego, mieszkańcy:
 - a. nawiązanie współpracy przez samorządy z dostawcami ciepła sieciowego, paliw gazowych,
 - b. rozbudowa centralnych systemów zaopatrzenia w energię ciepłą,
 - c. rozbudowa sieci gazowych,
 - d. zmiana (jeżeli jest stosowane) paliwa stałego na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie gazu, energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej,
 - e. stosowanie się do ustawowego zakazu spalania odpadów,
 - f. zmniejszanie zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez ograniczanie strat ciepła – termomodernizacja budynków,
 - g. ograniczanie emisji z niskich rozproszonych źródeł technologicznych,
 - h. zmiana technologii i surowców stosowanych w rzemiośle, usługach i drobnej wytwórczości wpływająca na ograniczanie emisji pyłów zawieszonych,
 - i. regularne czyszczenie kominów przy spalaniu paliw stałych.
2. W zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej) – jednostki samorządu terytorialnego, zarządcy dróg:
 - a. kontynuacja modernizacji lub wymiany taboru komunikacji miejskiej/gminnej, ze szczególnym uwzględnieniem korelacji ekonomiczno-ekologicznej, tzn. współmierność zaangażowanych środków finansowych do spodziewanych efektów ekologicznych,
 - b. dążenie do wprowadzenia nowych niskoemisyjnych paliw i technologii, szczególnie w systemie transportu publicznego i służb miejskich/gminnych,
 - c. szkolenia dla prowadzących pojazdy dot. takiego użytkowania pojazdów i sposobu jazdy, aby ograniczać emisję zanieczyszczeń,
 - d. podejmowanie działań mających na celu stosowanie zachęt do wymiany pojazdów na bardziej przyjazne środowisku (np. uprzywilejowane miejsca parkingowe),
 - e. kanalizowanie ruchu tranzytowego z ominięciem centralnych części miast i stref zamieszkania,
 - f. tworzenie stref ograniczonego ruchu i stref uspokojonego ruchu,
 - g. rozwój i zwiększanie efektywności systemu transportu publicznego,
 - h. polityka cenowa opłat za przejazdy i zsynchronizowanie rozkładów jazdy transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z systemu transportu zbiorowego,
 - i. rozwój systemu tras rowerowych i infrastruktury rowerowej,
 - j. intensyfikacja okresowego czyszczenia ulic metodą moką (szczególnie w okresach bezdeszczowych),
 - k. tworzenie buspasów oraz wydzielanie przejazdów dla autobusów,
 - l. budowa systemu parkingów P&R oraz parkingów buforowych wraz z systemem informacji o zajętości miejsc postojowych,
 - m. wspieranie rozwiązań proekologicznych w zakresie transportu (np. wspieranie stacji ładowania pojazdów elektrycznych).
3. W zakresie obniżania emisji lokalnej i napływowej poprzez pochłanianie i zatrzymywanie zanieczyszczeń:
 - a. zwiększanie powierzchni terenów zielonych: tworzenie zielonej infrastruktury (zielone ściany, przystanki, słupy), zwiększanie i odzyskiwanie powierzchni biologicznie czynnych, wprowadzanie elementów odpowiednio zaprojektowanej zielono-niebieskiej infrastruktury w tereny miejskie, również na obszarach zdominowane przez gęstą zabudowę, tworzenie parków kieszonkowych,
 - b. rewitalizacja zieleni,
 - c. wzbogacanie terenów zieleni (zagęszczanie, dosadzanie),
 - d. zwiększanie bioróżnorodności istniejących terenów zieleni.
4. W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi - jednostki samorządu terytorialnego:
 - a. usprawnianie infrastruktury recyklingu, w celu ułatwienia zbiórki odpadów,
 - b. zachęcanie do stosowania kompostowników,
 - c. stworzenie specjalnego systemu programów zbiórki odpadów zielonych pochodzących z ogrodów,

- d. prowadzenie kampanii edukacyjnych, informujących społeczeństwo o zagrożeniach dla zdrowia płynących z „otwartego” spalania śmieci.
5. W zakresie edukacji ekologicznej i reklam - jednostki samorządu terytorialnego:

- a. W przypadku przyjęcia uchwały antysmogowej informowanie mieszkańców o jej uchwaleniu i ich skutkach i konieczności przestrzegania zakazów i nakazów zawartych w uchwałach.
- b. kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o negatywnym wpływie na zdrowie spalania paliw niskiej jakości.
- c. prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości spalania paliw niekwalifikowanych i odpadów połączonych z informacją na temat kar administracyjnych za spalanie paliw niekwalifikowanych i odpadów.
- d. uświadamianie społeczeństwa o korzyściach płynących z użytkowania scentralizowanej sieci ciepłowniczej, gazowej, termomodernizacji i innych działań związanych z ograniczeniem emisji niskiej.
- e. promocja nowoczesnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła oraz źródeł energii odnawialnej, ze wskazaniem źródeł ich finansowania oraz dotowania wymiany.
- f. informowanie mieszkańców o możliwości uzyskania dopłat i skorzystania z programów, np. przeprowadzenie kampani „Weź dopłatę/dotację - wymień piec”.
- g. wspieranie przedsięwzięć polegających na reklamie oraz innych rodzajach promocji towaru i usług propagujących model konsumpcji zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym w zakresie ochrony powietrza.
6. Uwzględnianie przez podmioty podlegające ustawie o zamówieniach publicznych:
- a. kryteriów efektywności energetycznej w definiowaniu wymagań dotyczących zakupów produktów (np. klasa efektywności energetycznej, niskie zużycie paliwa, itp.).
- b. kryteriów efektywności energetycznej w ramach zakupów usług (np. stosowania zabezpieczeń przed pyleniem w czasie robót budowlanych, segregacji odpadów itp.).

W dniu 19 czerwca 2023 r. Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr LIII/841/2023 dokonał kolejnej aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” ze względu na przekroczenie dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2.5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. W dokumencie dokonano analizy realizacji działań naprawczych wprowadzonych uchwałą Nr XIX/236/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza

dla strefy podlaskiej” pod kątem ich skuteczności, wprowadzono dodatkowe działania naprawcze polegające na kontroli zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych oraz przestrzegania obowiązku wymiany kotłów, a także określono działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 r.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego został przyjęty uchwałą Nr XXXVI/474/2021 z dnia 29 listopada 2021 r. przez Sejmik Województwa Podlaskiego i zawiera następujące obszary interwencji, cele oraz kierunki interwencji, w które wpisują się także projekty planowane do wykonania na terenie Miasta Brańsk:

- Obszar interwencji 1: Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Cel 1.1. Spełnianie wymagań w zakresie jakości powietrza;
- Cel 1.2. Adaptacja do zmian klimatu;
- Cel 1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych;
 - o Kierunek interwencji: Ograniczenie niskiej emisji;
 - o Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej budynków i systemów oświetlenia;
 - o Kierunek interwencji: Rozwój odnawialnych i alternatywnych źródeł wytwarzania oraz magazynowania energii;
 - o Kierunek interwencji: Rozwój zrównoważonego transportu.

6. PREZENTACJA WYNIKÓW INWENTARYZACJI EMISJI DWUTLENKU WĘGLA

6.1. METODOLOGIA

Rokiem, w którym zebrano dane niezbędne do przeprowadzenia bazowej inwentaryzacji emisji był rok 2017. Rokiem, dla którego prognozowana była wielkość emisji był rok 2020, który stanowił horyzont czasowy dla założonego planu działań. Drugą perspektywą czasową był rok 2030.

W przedmiotowym rozdziale przedstawiono wyniki bazowej inwentaryzacji emisji, zaprezentowane w Planie gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 roku przyjętego uchwałą Nr III/18/18 Rady Miasta Brańsk z dnia 2018-12-28, wskazano stopień realizacji prognoz dotyczących emisji z poszczególnych sektorów. Wykorzystano przy tym wartości opałowe, wskaźniki emisji w wysokości określonej w PGN z 2018 r. Posłużono się także podziałem źródeł emisji zastosowanym we wskazanym powyżej dokumencie.

6.2. WYNIKI INWENTARYZACJI - EMISJA ZWIĄZANA Z DZIAŁALNOŚCIĄ SAMORZĄDOWĄ

6.2.1. BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W poniższej tabeli przedstawiono zużycie energii i emisję w budynkach użyteczności publicznej według bazowej inwentaryzacji emisji.

Tabela 22. Zużycie energii i emisja gazów cieplarnianych - budynki użyteczności publicznej, 2017 r.

Wyszczególnienie	Zużycie energii (MWh/rok)	Wielkość emisji CO ₂ (Mg/rok)
Energia elektryczna	706,40	573,60
Ogrzewanie pomieszczeń	147,670,89	46,136,76
razem	148,377,29	46,710,36

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 roku przyjętego uchwałą Nr III/18/18 Rady Miasta Brańsk z dnia 2018-12-28

Stan rzeczywisty – 2020 r.:

W 2020 r., zgodnie z danymi miasta, zużycie energii w przypadku energii elektrycznej wyniosło 611,1 MWh/rok. Co spowodowało emisję na poziomie 496,26 Mg/rok.

W 2022 r. (również zgodnie z danymi miasta) zużycie energii w przypadku energii elektrycznej wyniosło 625,01 MWh/rok. Co spowodowało emisję na poziomie 507,51 Mg/rok. Wielkość emisji wynikająca z ogrzewania pomieszczeń wyniosła 40,529,10 Mg/rok. Suma emisji w 2020 r. wyniosła 41,025,36 Mg/rok.

6.2.2. OŚWIETLENIE ULICZNE

W poniższej tabeli przedstawiono zużycie energii i emisję związaną z oświetleniem ulicznym według bazowej inwentaryzacji emisji.

Tabela 23. Zużycie energii i emisja gazów cieplarnianych – oświetlenie uliczne, 2017 r.

Wyszczególnienie	Zużycie energii (MWh/rok)	Wielkość emisji CO ₂ (Mg/rok)
Oświetlenie uliczne	491,03	398,72

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 roku przyjętego uchwałą Nr III/18/18 Rady Miasta Brańsk z dnia 2018-12-28

Stan rzeczywisty – 2020 r.:

Ilość punktów świetlnych, opraw oświetleniowych na terenie miasta wynosi 709 sztuk. W 2020 r., zgodnie z danymi miasta, zużycie energii na oświetlenie uliczne wyniosło 429,678 MWh. Spowodowało to emisję na poziomie 348,9 Mg/rok. W 2022 r. sytuacja ta różniła się nieznacznie. Zużycie energii wyniosło 448,618 MWh, co spowodowało emisję na poziomie 364,28 Mg/rok.

Podsumowanie działalności samorządowej

W 2020 r. wielkość emisji z działalności samorządowej wyniosła więc 41 374,26 Mg/rok.

6.3. WYNIKI INWENTARYZACJI - EMISJA DZIAŁALNOŚCI SPOŁECZEŃSTWA

6.3.1. MIESZKALNICTWO

W poniższej tabeli przedstawiono zużycie energii i emisję w sektorze mieszkalnictwa według bazowej inwentaryzacji emisji.

Tabela 24. Zużycie energii i emisja gazów cieplarnianych – sektor mieszkalnictwa, 2017 r.

Wyszczególnienie	Zużycie energii (MWh/rok)	Wielkość emisji CO ₂ (Mg/rok)
Energia elektryczna	3.279,53	2.662,98
Ogrzewanie pomieszczeń	185.149,07	131.434,09
razem	188.428,60	134.097,07

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 roku przyjętego uchwałą Nr III/18/18 Rady Miasta Brańsk z dnia 2018-12-28

Stan: IZECZYWIŚTY – 2020.r.:

W celu zweryfikowania przyjętych założeń wykorzystano dane dotyczące zużycia energii elektrycznej przez mieszkańców Miasta Brańsk w 2020 r., które uzyskano z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Szczegółowe zestawienie danych zaprezentowano w tabeli 25.

Tabela 25. Zużycie energii elektrycznej oraz emisja dwutlenku węgla, mieszkańcy

Rok	Zużycie MWh	Emisja (Mg CO ₂)
2020	2.849,86	2.314,09
2021 (brak danych za 2022)	2.809,75	2.281,51

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W celu weryfikacji przyjętych założeń dla roku 2021 wykorzystano dane przekazywane gminie przez mieszkańców w związku z wypełnieniem obowiązku wynikającego z funkcjonowania Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Zgodnie z zebranymi informacjami emisja dwutlenku węgla z tytułu spalania paliw przez gospodarstwa indywidualne wyniosła 114.136,3 Mg/rok.

Łączna emisja 116 450,39 Mg/rok.

6.3.2. Usługi

W poniższej tabeli przedstawiono zużycie energii i emisję w sektorze usługowym według bazowej inwentaryzacji emisji.

Tabela 26. Zużycie energii i emisja gazów cieplarnianych – sektor usługowy, 2017 r.

Wyszczególnienie	Zużycie energii (MWh/rok)	Wielkość emisji CO ₂ (Mg/rok)
Energia elektryczna	1.913,49	1.553,76
Ogrzewanie pomieszczeń	195.370,22	157.156,31
razem	197.283,71	158.712,07

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 roku przyjętego uchwałą Nr III/18/18 Rady Miasta Brańsk z dnia 2018-12-28

Stan: IZECZYWIŚTY – 2020.r.:

W celu zweryfikowania przyjętych założeń danych dotyczące zużycia energii elektrycznej przez sektor usługowy Miasta Brańsk w 2020 r., skorzystano m.in. z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Wyliczeń dokonano wykorzystując informacje dotyczące konsumpcji energii elektrycznej w województwie podlaskim przeliczając je na sytuację miasta.

Tabela 27. Zużycie energii elektrycznej oraz emisja dwutlenku węgla, sektor usługowy

Rok	Zużycie MWh	Emisja (Mg CO ₂)
2020	1.028,78	835,37
2021 (brak danych za 2022)	1.071,39	869,97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W celu weryfikacji przyjętych założeń dla roku 2021 wykorzystano dane przekazywane gminie przez mieszkańców w związku z wypełnieniem obowiązku wynikającego z funkcjonowania Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Zgodnie z zebranymi informacjami emisja dwutlenku węgla z tytułu spalania paliw przez budynki usługowe wyniosła 155.427,59 Mg/rok.

Emisja łączna: 156 262,96 Mg/rok.

Podsumowanie działalności społeczeństwa

W 2020 r. wielkość emisji z działalności społeczeństwa wyniosła 272 713,35 Mg/rok.

6.4. PODSUMOWANIE PROGNOZ 2020 R.

W poniższej tabeli przedstawiono założoną redukcję zanieczyszczeń.

Tabela 28. Prognoza redukcji emisji CO₂

Wyszczególnienie	Wielkość emisji CO ₂ (Mg/rok) rok 2017	Wielkość emisji CO ₂ (Mg/rok) rok 2020	Redukcja (%)	Wielkość emisji CO ₂ (Mg/rok) rok 2030	Redukcja (%)
Samorząd	47.109,08	44.032,86	6,53%	37.875,70	19,60%
Spółeczeństwo	292.809,14	274.245,04	6,34%	237.146,12	19,01%
razem	339.918,22	318.277,90	6,37%	275.021,82	19,09%

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 roku przyjętego uchwałą Nr III/18/18 Rady Miasta Brańsk z dnia 2018-12-28

6.5. PODSUMOWANIE WYNIKÓW

W tym rozdziale przedstawiono dane dotyczące przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł energii w roku bazowym, a także zaprezentowano wyniki dla roku 2020. Porównano je też z prognoząmi przeprowadzonymi w ramach Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 roku przyjętego uchwałą Nr III/18/18 Rady Miasta Brańsk z dnia 2018-12-28.

Tabela 29. Bilans emisji wg rodzajów paliw na terenie Miasta Brańsk

Sektor	Rok bazowy	2020 - prognoza	2020 – wartości rzeczywiste
Samorząd	47.109,08	44.032,86	41.374,26
Spółeczeństwo	292.809,14	274.245,04	272.713,35
Suma	339.918,22	318.277,90	314.087,61

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2018-2020 z perspektywą do 2030 roku przyjętego uchwałą Nr III/18/18 Rady Miasta Brańsk z dnia 2018-12-28 oraz opracowanie własne

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w tabeli 29 można zauważyć, że najwięcej CO₂ do atmosfery emitowane jest z gospodarstw domowych

Mając powyższe na uwadze konieczna jest promocja odnawialnych źródeł energii wśród gospodarstw domowych oraz pomoc miasta w pozyskiwaniu na cel dofinansowania.

W 2020 r. na terenie Miasta Brańsk wygenerowano mniej dwutlenku węgla niż prognozowano (zmniejszenie o 7,60%) co jest zjawiskiem pozytywnym. Wskazuje to, że podjęte działania były słuszne i warto je kontynuować.

7. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza zasobów Miasta Brańsk wykazała następujące obszary problemowe, przy których wskazano najbardziej znaczące braki:

- Budynki użyteczności publicznej:
 - niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków,
 - niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej,
 - niewystarczający poziom termomodernizacji części budynków.
- Budynki indywidualne:
 - niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców miasta,
 - niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków,
 - niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
 - niewystarczający poziom termomodernizacji budynków.
- Oświetlenie elementów infrastruktury:
 - przeszarżale elementy oświetlenia ulicznego,
 - nieefektywne programy pracy oświetlenia i sygnalizatorów.
- Infrastruktura drogowa:
 - niedostateczny stan nawierzchni dróg przebiegających przez miasto,
 - niewystarczający stan techniczny oraz ilość tras rowerowych.

8. WYKAZ ZREALIZOWANYCH DZIAŁAŃ

Lp.	Tytuł projektu	Planowany efekt ekologiczny	Okres realizacji	Koszt całkowity
1	Termomodernizacja budynku przedszkola	Docieplenie ścian zewnętrznych, montaż gruntowej pompy ciepła, montaż instalacji OZE	2022-2023	1 141 009,02
2	Montaż instalacji OZE	Instalacje OZE Zespół Szkół – moc instalacji 43,32 kw Instalacje OZE Hydroforna – moc instalacji 49,78 kw Instalacje OZE oczyszczalnia – moc instalacji 49,78 kw	2020 -2021	549 810,00
3	Mikroinstalacje OZE na terenie Miasta Brańsk – Projekt grantowy	Montaż instalacji fotowoltaicznych – szt.48, montaż kolektorów słonecznych szt. 18	2022-2023	1 990 000,00

Ponadto Miasto Brańsk prowadzi punkt konsultacyjny – informacyjny w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Punkt ten prowadzony jest od 2021. Środki pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie za pośrednictwem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku. Za pośrednictwem punktu Konsultacyjno – informacyjnego Urzędu w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych na terenie Miasta Brańsk wykonano:

- Zamontowano 10 pieców na Eko-groszek, 5 klasa,
- Zamontowano 34 szt. pomp ciepła,
- Zamontowano 8 pieców na pellet, 5 klasa,
- Zamontowano 3 piece gazowe,
- Zamontowano 1 piec elektryczny,
- Wymieniono słatkę okienną i drzwiową w 11 budynkach mieszkalnych,
- Dokonano docieplenia 15 szt. budynków mieszkalnych.

9. WYKAZ PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

W ramach PGN zaprezentowano zestawienie inwestycji, które samorząd gminy planuje zrealizować w celu zmniejszenia emisji CO₂ z terenu miasta.

Remont dróg

Do planowanych inwestycji drogowych zaliczyć należy:

- Modernizacja ulicy Bockowskiej, Ogrodowej, Konopnickiej, Łąkowej oraz drogi do Zbiornika Małej Retencji w Brańsku.

Zadanie przewiduje przebudowę, modernizację dróg na terenie miasta. Spowoduje to zwiększenie płynności poruszania się po nich pojazdów, co w konsekwencji wpłynie na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń spowodowanych przez przestoje czy konieczność omijania przeszkód przez samochody.

Korzyści społeczne:	poprawa komfortu podróży
Korzyści ekonomiczne:	oszczędności związane z zakupem paliw wśród mieszkańców
Korzyści środowiskowe:	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń transportowych

Szczegółowe wskaźniki monitorowania

Długość przebudowanych dróg [km]

Termomodernizacja budynków

Do planowanych inwestycji w tym zakresie należą:

- Modernizacja budynków Zespołu Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku,
- Przebudowa hydroforu w mieście Brańsk wraz z zakupem sprzętu do wodnego udrażniania kanalizacji i odpływów

Przeprowadzenie inwestycji w tym zakresie pozwoli to na osiągnięcie oszczędności energii oraz spowoduje zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Korzyści społeczne:	Poprawa efektywności energetycznej
Korzyści ekonomiczne:	Obniżenie kosztów energii
Korzyści środowiskowe:	Obniżenie emisji gazów cieplarnianych

Szczegółowe wskaźniki monitorowania	
Liczba budynków poddanych termomodernizacji [szt.]	

Wymiana źródeł ogrzewania

Do planowanych inwestycji w tym zakresie należą:

- Modernizacja budynków Zespołu Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku.

Wymiana źródeł ogrzewania na nowsze i sprawniejsze wpłynie na osiągnięcie oszczędności energii oraz spowoduje zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Korzyści społeczne:	Poprawa efektywności energetycznej
Korzyści ekonomiczne:	Obniżenie kosztów energii
Korzyści środowiskowe:	Obniżenie emisji gazów cieplarnianych

Szczegółowe wskaźniki monitorowania	
Liczba wymienionych źródeł ciepła [szt.]	

Montaż instalacji oze

W przypadku przedsięwzięć związanych z odnawialnymi źródłami energii – takie jak montaż kolektorów słonecznych czy ogniw fotowoltaicznych, pozwolą one na osiągnięcie oszczędności energii oraz spowoduje zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych. Pozwoli także na zwiększenie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł energii.

Korzyści społeczne:	Poprawa efektywności energetycznej
Korzyści ekonomiczne:	Obniżenie kosztów energii
Korzyści środowiskowe:	Obniżenie emisji gazów cieplarnianych

Szczegółowe wskaźniki monitorowania	
Łączna moc zainstalowanych instalacji [kW]	
Produkcja energii z oze [MWh/rok]	

Wymiana oświetlenia ulicznego

Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie miasta wpłynie na osiągnięcie oszczędności energii oraz spowoduje zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Korzyści społeczne:	Poprawa efektywności energetycznej
Korzyści ekonomiczne:	Obniżenie kosztów energii
Korzyści środowiskowe:	Obniżenie emisji gazów cieplarnianych

Szczegółowe wskaźniki monitorowania	
Liczba punktów zmodernizowanego oświetlenia [szt.]	

Podnoszenie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie ograniczania niskiej emisji

Działania edukacyjne będą miały na celu przede wszystkim zwiększenie świadomości ekologicznej osób zamieszkujących Miasto Brańsk. Dotyczyć będą obszarów: poprawa efektywności energetycznej, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, zrównoważony transport, wpływ działalności człowieka na środowisko, wskazanie korzyści tego typu działań dla lokalnych społeczności. Będzie to skutkowało zmianą nawyków, a także zwiększonym zaangażowaniem użytkowników budynków w działania proekologiczne.

Korzyści społeczne:	większa świadomość społeczeństwa
Korzyści ekonomiczne:	-
Korzyści środowiskowe:	-

Szczegółowe wskaźniki monitorowania	
Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi [osoba/rok]	

Akcje promocyjne

Miasto Brańsk podejmuje szereg działań w zakresie efektywnego gospodarowania energią oraz ograniczenia negatywnych skutków dla środowiska, jakie niesie za sobą jej użytkowanie. Konieczne jest jednak prowadzenie akcji promocyjnych, dzięki którym mieszkańcy zdobędą informacje na temat działań podejmowanych przez gminę oraz ich efektach. Skutecznym narzędziem promocji takich inicjatyw są informacje edukacyjno-informacyjne publikowane na portalach internetowych. Tematyka publikacji dotyczyć będzie także szeroko pojętej efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii, ekologicznej i zrównoważonego transportu.

Dobrym nośnikiem informacji są także publikacje w lokalnej prasie, np. cykl artykułów poświęcony efektywności energetycznej OZE, zrównoważonemu transportowi. Ważne w tego typu działaniach jest zachęcenie do udziału społeczności lokalnej.

Korzyści społeczne:	większa świadomość społeczeństwa
Korzyści ekonomiczne:	-
Korzyści środowiskowe:	-

Szczegółowe wskaźniki monitorowania	
Liczba osób objętych akcjami promocyjnymi [osoba/rok]	

Wdrażanie systemu zielonych zamówień/zakupów publicznych

Zielone zamówienia publiczne oznaczają politykę, w ramach której podmioty publiczne włączają kryteria i/lub wymagania ekologiczne do procesu zakupów (procedur udzielania zamówień publicznych) i poszukują rozwiązań ograniczających negatywny wpływ produktów/usług na środowisko oraz uwzględniających cały cykl życia produktów, a poprzez to wpływają na rozwój i upowszechnienie technologii środowiskowych. W ramach wprowadzania i realizacji systemu zielonych zamówień publicznych zaleca się włączać kryteria oraz wymagania środowiskowe do procedur udzielania zamówień publicznych.

Bardzo ważną kwestią stanowi informowanie na temat prowadzonej polityki w zakresie zamówień ekologicznych szerokiego ogółu osób zainteresowanych, łącznie z obecnymi oraz potencjalnymi dostawcami, usługodawcami oraz wykonawcami, tak aby mogli oni wziąć pod uwagę związane z tym wymagania.

Korzyści społeczne:	Poprawa stanu środowiska, wzrost świadomości ekologicznej
Korzyści ekonomiczne:	Redukcja kosztów realizacji zamówień
Korzyści środowiskowe:	Redukcja emisji gazów cieplarnianych

Szczegółowe wskaźniki monitorowania	
Liczba instytucji, w których realizowane są zielone zamówienia [szl.]	

9. ASPEKTY ORGANIZACYJNE I FINANSOWE

9.1. KOORDYNACJA PGN I STRUKTURY ORGANIZACYJNE

PGN nie jest dokumentem zamkniętym. Jego zapisy będą podlegały okresowemu monitoringowi, pozwalającemu na modyfikację zapisów dokumentu w przypadku zmiany warunków zewnętrznych mających wpływ na realizację celów planu.

Etap wdrożenia i ewaluacji działań jest kluczowym elementem realizacji założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. W ramach planu określone zostały konkretne zadania, które mają zostać wdrożone w okresie realizacji PGN. Przy realizacji poszczególnych zadań sporządzony zostanie szczegółowy harmonogram zapewniający ich realizację zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie zapisów PGN jest Burmistrz Miasta Brańsk. Poszczególne działania realizowane będą przez pracowników Urzędu Miasta Brańsk. W celu koordynacji całości procesu realizacji działań i kontroli osiąganych efektów postuluje się powołanie jednostki bądź zespołu koordynującego prowadzone zadania.

Do najważniejszych zadań jednostki koordynującej należeć będzie:

- kontrola i w razie potrzeby korekta Planu w perspektywie realizacji celów do roku 2030;
- monitorowanie dostępności zewnętrznych środków finansowych umożliwiających realizację zadań;
- raportowanie postępów realizacji Planu do Burmistrza Miasta Brańsk;
- informowanie opinii publicznej o osiąganych rezultatach i budowanie poparcia społecznego dla realizowanych działań – kontakt ze stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi działającymi na terenie miasta.

Dla skutecznego wdrożenia działań konieczne jest ustalenie źródła i sposobu finansowania. Przewiduje się, że działania będą finansowane ze środków zewnętrznych i z budżetu miasta. Ze względu na znaczące koszty realizacji zadań, konieczne jest pozyskanie finansowania zewnętrznego. Środki są dostępne w postaci krajowych i europejskich funduszy, oraz środków międzynarodowych, w formie preferencyjnych kredytów i bezzwrotnych pożyczek i dotacji.

Planując szczegółową realizację działań należy uwzględnić terminy, w jakich można ubiegać się o środki z zewnętrznych źródeł finansowania.

Monitoring działań będzie polegał na zbieraniu informacji o postępach w realizacji zadań oraz ich efektach.

Do danych zbieranych na potrzeby monitoringu należą:

- terminy realizacji planowanych zadań, jednostki realizujące i postępy prac;
- koszty poniesione na realizację zadań;
- osiągnięte rezultaty działań (efekty redukcji emisji i zużycia energii);
- napotkane przeszkody w realizacji zadania;
- ocena skuteczności działań (w szczególności w jakim stopniu zrealizowano założone cele).

Efektom ewaluacji będzie ocena, czy działania są w rzeczywistości na tyle skuteczne, na ile zakładano i czy nie jest wymagana modyfikacja planu. Jeżeli działania nie będą przynosiły zakładanych rezultatów konieczna będzie aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk.

Proponowane wskaźniki monitoringu zaprezentowano w tabeli 30.

Tabela 30. Proponowane wskaźniki monitoringu realizacji PGN

Sektor	Wskaźnik
Transport	Długość przebudowanych dróg gminnych Całkowite zużycie energii w budynkach użyteczności publicznych
Budynki	Całkowite zużycie energii w budynkach mieszkalnych Całkowita moc zainstalowanych instalacji oze

Źródło: „Poradnik. Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)”

9.2. BUDŻET, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI

Działania przewidziane w PGN będą finansowane zarówno ze środków własnych Miasta Brańsk, jak i środków zewnętrznych. Możliwość pozyskania środków z programów krajowych i europejskich jest kluczowym elementem planowania budżetu w zakresie wybranych działań do realizacji. We własnym zakresie – konieczne jest uwzględnienie działań w wieloletnich prognozach finansowych oraz w budżecie miasta i budżecie jednostek jej podległych, na każdy rok. Przewiduje się pozyskanie również zewnętrznego wsparcia finansowego dla planowanych działań w formie bezzwrotnych dotacji, pożyczek, wykorzystania formuły ESCO i kredytów.

Ponieważ nie można szczegółowo zaplanować w budżecie Miasta Brańsk wszystkich wydatków z wyprzedzeniem, zwłaszcza tych dotyczących kolejnych lat aż do 2030 r., kwoty przewidziane na realizację poszczególnych zadań należy traktować jako szacunkowe

zapotrzebowanie na finansowanie, a nie planowane kwoty do wydatkowania. Kwoty te powinny zostać uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej (zgodnie z wymogami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych).

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 będą mogły być sfinansowane w ramach następujących źródeł:

- fundusze unijne, w tym m.in.:
 - o Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS);
 - o Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027;
- środki dystrybuowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- środki dystrybuowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- środki pochodzące z funduszu norweskiego;
- system białych certyfikatów;
- partnerstwo Publiczno-Prywatne;
- finansowanie w formule ESCO.

Szczegółowy opis dostępnych źródeł finansowania zaprezentowano w załączniku nr 2 do PGN.

10. SPIS TABEL, WYKRESÓW, RYSUNKÓW

TABELA 1. PODSUMOWANIE WYNIKÓW OCENY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA, STREFA PODŁASKA	7
TABELA 2. OCENA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN, STREFA PODŁASKA	8
TABELA 3. STAN LUDNOŚCI ZAMIESZKUJĄCEJ TEREN MIASTA BRAŃSK W LATACH 2017 – 2022 ...	12
TABELA 4. LUDNOŚĆ NA TERENIE MIASTA BRAŃSK W LATACH 2017 – 2022	13
TABELA 5. RUCH NATURALNY NA TERENIE MIASTA BRAŃSK W LATACH 2017 - 2022	13
TABELA 6. MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE W LATACH 2017 – 2022	14
TABELA 7. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH W LATACH 2017 – 2022	15
TABELA 8. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PKD 2007	16
TABELA 9. GOSPODARSTWA ROLNE OGŁEM NA TERENIE MIASTA BRAŃSK	17
TABELA 10. POWIERZCHNIA ZASIEWÓW WYBRANYCH UPRAW NA TERENIE MIASTA BRAŃSK	18
TABELA 11. POGŁÓWIE ZMIERZAŁT GOSPODARSKICH	18
TABELA 12. ZASOBY MIESZKANIOWE MIASTA BRAŃSK W LATACH 2017 – 2022	19
TABELA 13. WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ W INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE NA TERENIE MIASTA BRAŃSK W LATACH 2015 - 2020	19
TABELA 14. STAN ZAOPATRCZENIA W WODĘ NA TERENIE MIASTA BRAŃSK	20
TABELA 15. SIEĆ KANALIZACYJNA	22
TABELA 16. ZESTAWIENIE STACJI POMIAROWYCH, Z KTÓRYCH WYNIKI ZOSTAŁY WYKORZYSTANE W OCENIE ZA 2022 ROK	24
TABELA 17. PODSUMOWANIE WYNIKÓW OCENY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA, STREFA PODŁASKA	25
TABELA 18. OCENA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN, STREFA PODŁASKA	25
TABELA 19. DROGI ZARZĄDZANE PRZEZ MIASTO BRAŃSK	27
TABELA 20. DROGI WEWNĘTRZNE, ULICZKI BEZ NAZWY I CIĄGI PIESZE	27
TABELA 21. ODPADY KOMUNALNE Z TERENU MIASTA BRAŃSK	28
TABELA 22. ZUŻYCIE ENERGII I EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH - BUDYNKI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ, 2017 R.	53
TABELA 23. ZUŻYCIE ENERGII I EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH – OŚWIETLENIE ULICZNE, 2017 R.	54
TABELA 24. ZUŻYCIE ENERGII I EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH – SEKTOR MIESZKALNICTWA, 2017 R.	55
TABELA 25. ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ ORAZ EMISJA DWUTLENKU WĘGLA, MIESZKAŃCY ...	55

TABELA 26. ZUŻYCIE ENERGII I EMISJA GAZÓW CIEPLARNIANYCH – SEKTOR USŁUGOWY, 2017 R. 56	
TABELA 27. ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ ORAZ EMISJA DWUTLENKU WĘGLA, SEKTOR USŁUGOWY	56
TABELA 28. PROGNOZA REDUKCJI EMISJI CO ₂	57
TABELA 29. BILANS EMISJI WG RODZAJÓW PALIW NA TERENIE MIASTA BRAŃSK	57
TABELA 30. PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITORINGU REALIZACJI PGN	65
RYSUNEK 1. POŁOŻENIE MIASTA BRAŃSK NA TLE POWIATU BIELSKIEGO	11
RYSUNEK 2. CELE KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNE POLSKI DO 2030 R.	47
WYKRES 1. LUDNOŚĆ ZAMIESZKUJĄCA TEREN MIASTA WEDŁUG PŁCI, STAN NA 31 XII	12
WYKRES 2. PRZYROST NATURALNY WEDŁUG PŁCI W LATACH 2017 - 2022	14
WYKRES 3. PODMIOTY WEDŁUG GRUP RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI PKD 2007 W LATACH 2017 – 2022	17
WYKRES 4. MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE, 2020 R.	20
WYKRES 5. ODSETEK OGÓŁU LUDNOŚCI MIASTA KORZYSTAJĄCY Z SIECI WODOCIĄGOWEJ W LATACH 2017 - 2021	21

Załącznik 1. Planowane przedsięwzięcia

Tytuł projektu	Krótki opis	Planowany okres realizacji	Planowany koszt całkowity
Modernizacja budynków Zespołu Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku	Docieplenie ścian budynków Zespołu Szkół, wymiana kotłów na węgiel na gruntowe pompy ciepła, wymiana oświetlenia	do 2024	5 283 967,00
Modernizacja ulicy Boćkowskiej, Ogrodowej, Konopnickiej, Łąkowej oraz drogi do Zbiornika Małej Retencji w Brańsku	Investycja swoim zakresem obejmuje: wykonanie nawierzchni z kostki brukowej na ulicy Ogrodowej, wykonanie nawierzchni asfaltowej na ulicy Boćkowskiej, Konopnickiej i drogi do zbiornika małej retencji oraz wykonanie nawierzchni z kostki brukowej na ulicy Łąkowej, wykonanie oświetlenia ulicznego no w/w ulicy oraz kanalizacji sanitarnej.	do 2024	8 495 149,92
Przebudowa hydroforu w mieście Brańsk wraz z zakupem sprzętu do wodnego udrażniania kanalizacji i odpływów	Investycja swoim zakresem będzie obejmowała termomodernizację budynku hydroforu, wraz z jego przebudową, uporządkowanie terenu wokół hydroforu, przebudowę stacji uzdatniania wody oraz zakup sprzętu do udrażniania kanalizacji	2023-2025	10 000 000,00
Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Brańsk	Wymian 709 szt. opraw oświetleniowych na LED, dobudowa 22 szt. słupów oświetleniowych	2023	2 247 894,93

Załącznik 2. Dostępne zewnętrzne źródła finansowania działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej

Rozdział przedstawia przykładowe możliwe źródła finansowania działań ujętych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej. Precyzyjne określenie konkretnych funduszy, ze względu na ich różnorodność, jest niemożliwe.

1.1. FUNDUSZE UNIJNE

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

Wskazany program wspierał będzie większe inwestycje z zakresu przeciwdziałania niskiej emisji, zmianom klimatu. Poniżej zaprezentowano cele szczegółowe programu, w ramach których możliwa będzie realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w PGN:

- PRIORYTET I: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności**
- Cel szczegółowy 2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych** - przewiduje działania w zakresie podniesienia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, obejmujące m.in. ocieplenie obiektu, wykorzystanie technologii odzysku ciepła, przyłączenie do sieci ciepłowniczej lub gazowej, instalację nowych niskoemisyjnych lub odnawialnych źródeł ciepła lub energii elektrycznej na potrzeby własne, wymiany oświetlenia na bardziej energooszczędne, urządzeń umożliwiających indywidualne rozliczenie kosztów dostarczonego ciepła lub chłodu wyposażonych w funkcje zdalnego odczytu oraz zastosowanie systemów zarządzania energią w budynku (BMS), a także modernizację systemów wentylacji i klimatyzacji. Wsparcie na wymianę systemów grzewczych zasilanych stałymi paliwami kopalnymi, tj. węglem kamiennym, torfem, węglem brunatnym, łupkami bitumicznymi, na systemy grawitacyjne zasilane gazem ziemnym jest możliwe tylko do końca 2025 r. i tylko w połączeniu z inwestycjami w efektywność energetyczną (renowacją) budynków. Dla sektora przemysłu i usług wsparcie skierowane będzie na modernizację energetyczną budynków zakładowych, podniesienie efektywności energetycznej procesów wytwórczych, zwiększenie efektywności energetycznej systemów obiegu mediów w zakładzie (np. systemu zimnej lub gorącej wody, systemu sprężonego powietrza lub systemu wentylacji), ciągów transportowych i zwiększanie efektywności energetycznej systemów pomocniczych,

w tym np. kotłowni, układów odzysku ciepła z procesów przemysłowych lub oświetlenia oraz instalację urządzeń OZE.

- **Cel szczegółowy 2.6 Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej** – zgodnie z którym konieczne będzie dalsze organizowanie zintegrowanego systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym należytej jakości zbieranych odpadów w miejscach ich powstawania oraz zapewnienie prawidłowego zagospodarowania poszczególnych frakcji w dedykowanych do tego celu instalacjach. Tworzone będą instalacje do recyklingu i odzysku, jako procesów zagospodarowania najbardziej oczekiwanych w hierarchii sposobów postępowania z odpadami. W celu zwiększenia osiąganego stopnia odzysku i recyklingu realizowane będą mogły być także instalacje do sortowania i mechanicznego przetwarzania, odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki. Uzyskane jednolite frakcje odpadów będą kierowane następnie do dalszych procesów zagospodarowania odpadów (w szczególności: recyklingu, odzysku materiałowego lub przygotowania do recyklingu). Efektywne wspieranie przeobrażenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami są możliwe jedynie jeżeli mieszkańcy posiadają odpowiednią świadomość ekologiczną. Wspieranie kierowane zatem będzie na działania edukacyjno-informacyjne społeczeństwa w tym zakresie.

- **PRIORYTET II: Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR**

- **Cel szczegółowy 2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych** - w ramach sektora energetycznego interwencja powinna dotyczyć rozwoju skoordynowanej produkcji energii elektrycznej i ciepła w procesie wysokosprawnej kogeneracji (w tym także energii elektrycznej, ciepła i chłodu w procesie trigeneracji) oraz rozwoju systemów ciepłowniczych i chłodniczych, w tym także magazynów ciepła. Dla tego drugiego rodzaju infrastruktury, głównymi źródłami ciepła powinno być ciepło ze źródeł kogeneracyjnych, źródeł odnawialnych (w tym z odpadów), ciepło odpadowe z procesów przemysłowych lub kombinacja wyżej wymienionych. W zakresie wysokosprawnej kogeneracji wsparcie powinno być dedykowane jednostkom wytwórczym OZE (np. wykorzystujących biomasę lub biogaz) a także pozostałym niskoemisyjnym jednostkom wytwórczym (wykorzystującym np. paliwa gazowe, w tym gaz ziemny zgodnie z art.7.1.h (i) rozporządzenia ERFD/CF lub odpadowe). Ponadto, wspierana będzie modernizacja już istniejącej sieci w kierunku poprawy efektywności energetycznej oraz realizacja projektów związanych z rozwojem systemów ciepłowniczych.

- **Cel szczegółowy 2.2 Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju** - planowane wsparcie będzie dotyczyło instalacji do produkcji energii elektrycznej, instalacji do produkcji ciepła oraz wytwarzania paliw alternatywnych z oze wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci. W ramach działań związanych z inwestycjami w odnawialne źródła energii planuje się skierować wsparcie także na realizację projektów inwestycyjnych dotyczących instalacji OZE do produkcji energii elektrycznej w budynkach jednorodzinnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (m.in. magazynów energii, przydomowych punktów ładowania dla samochodów elektrycznych oraz systemów zarządzania energią w domach). Realizacja projektów z zakresu produkcji ciepła przyczyni się do doprowadzenia systemów ciepłowniczych do uzyskania statusu systemów efektywnych. Wsparcie zostanie skierowane na projekty dotyczące budowy oraz przebudowy sieci umożliwiających przyłączanie jednostek wytwarzania energii z OZE do sieci. Wsparcie przyłączania OZE do sieci uwzględniać będzie również przebudowę sieci w zakresie niezbędnym dla właściwego funkcjonowania przyłącza, tak aby możliwe było przyłączenie zgłoszonych operatorowi mocy OZE. Elementem uzupełniającym projektu mogą być działania edukacyjno-informacyjne dotyczące zielonej energii.

- **Cel szczegółowy 2.4 Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego** – wspierane będą tu działania wynikające z podstawowych dokumentów strategicznych w obszarze środowiska, klimatu i gospodarki wodnej, dotyczące m.in. adaptacji obszarów miejskich do zmian klimatu, zwiększenia naturalnej retencji, renaturyzacji cieków wodnych i obszarów zależnych od wód, infrastruktury służącej zmniejszaniu skutków oraz zapobieganiu zjawiskom powodzi i suszy, systemów monitoringu, prognozowania i ratownictwa, opracowania dokumentów strategicznych i planistycznych oraz edukacji. Projekty polegać będą na opracowaniu miejscich planów adaptacji oraz na ich realizacji w tym poprzez wdrożenie działań inwestycyjnych (m. in. polegających na realizacji zrównoważonych i zaadaptowanych do zmian klimatu systemów gospodarowania wodami opadowymi oraz rozwoju zielono-niebieskiej infrastruktury). W zakresie gospodarowania wodami opadowymi wspierane będą systemy mające za zadanie zapobieganie podtopieniom i zalaniom oraz ograniczanie skutków tych zjawisk, zwiększenie odporności na ekstremalne zjawiska pogodowe (ulewy oraz powodzie byskawiczne), spowolnienie odpływu oraz retencjonowanie wody wraz z systemami jej

dyskrybucji na okres suszy. Projekty takie mogą być łączone z projektami dotyczącymi zielono-niebieskiej infrastruktury. Z uwagi na fakt, iż środowisko naturalne odgrywa istotną rolę dla zdrowia i życia mieszkańców miast, w ramach niniejszego celu szczegółowego przewidziano także działania związane z rozwojem powierzchni terenów pokrytych zielenią w miastach.

Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 planowanych jest szereg celów, które mają się przyczynić do osiągnięcia przez Polskę zobowiązań w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Projekty planowane do realizacji na terenie Miasta Brańsk wpisują się przede wszystkim w następujące cele:

- **Priorytet II: Region przyjazny środowisku**

- **Cel szczegółowy (I): Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych (Działanie 2.1)**

W ramach celu szczegółowego planowane są do realizacji kompleksowe inwestycje na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw służące zmniejszeniu zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z montażem odnawialnych źródeł energii oraz systemów zarządzania i magazynowania energii. Beneficjentem tych działań będą mikro- i małe przedsiębiorstwa.

Wspierana będzie także kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej, których właścicielem jest m.in. samorząd terytorialny, podległe mu organy i jednostki organizacyjne oraz jednostki zarządzane (np. szpitale, szkoły, zakłady lecznictwa uzdrowiskowego), właściciele budynków użyteczności publicznej nie związanych z administracją rządową (w tym np. parafie, NGO, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, niepubliczne placówki oświatowe).

Kolejnym działaniem na rzecz poprawy efektywności energetycznej jest kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (np. wspólnot, towarzystw budownictwa społecznego), w tym budynków komunalnych.

Wspierana będzie również modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne. Beneficjentami będą jednostki samorządu terytorialnego.

Dofinansowane będą przedsięwzięcia z zakresu efektywnych sieci ciepłowniczych i chłodniczych wraz z magazynami ciepła. Będą one polegały na budowie lub modernizacji sieci ciepłowniczych w ramach efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych lub systemów ciepłowniczych modernizowanych w celu osiągnięcia takiego statusu.

- **Cel szczegółowy (II): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 2.2)**

W ramach celu szczegółowego przewiduje się wsparcie jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, w szczególności z biomasy, biogazu, energii wiatru, słońca oraz Ziemi (geotermia).

Wspierana będzie produkcja energii i/lub ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż, tj. projekty polegające na budowie i rozbudowie odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z magazynami energii lub ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci.

Interwencja w ramach tego celu szczegółowego obejmie także produkcję energii i/lub ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne, tj. projekty dotyczące budowy i rozbudowy odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z magazynami działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci.

Realizowane będą w ramach tego typu również projekty polegające na montażu odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych, w tym budynkach jednorodzinnych na potrzeby własne mieszkańców, tzw. projekty grantowe. W ramach projektów wspierane będą instalacje OZE dopasowane do rocznego zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła w budynku.

Wsparcie w obszarze OZE będzie dotyczyło również rozwoju inicjatyw takich, jak klastry energii, czy działania spółdzielni energetycznych. Stabilność produkcji energii z OZE pomogą zapewnić instalacje hybrydowe łączące w sobie więcej niż jedno źródło OZE.

Dofinansowywana będzie także budowa i rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania paliw alternatywnych.

- **Priorytet III: Lepiej skomunikowany region**

- **Cel szczegółowy (II): Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej (Działanie 3.1)**

W ramach celu szczegółowego wsparcie obejmie budowę i przebudowę dróg wojewódzkich poza TEN-T oraz dróg lokalnych.

Celem zwiększenia dostępności transportu publicznego i jego integracji multimodalnej wspierany będzie także rozwój infrastruktury ciągów pieszko-rowerowych (wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą), staniowisk łączność piewszel/ostatniej mili ze stacjami/przystankami kolejowymi i autobusowymi.

- **Priorytet IX: Wspieranie energii odnawialnej na potrzeby lokalnych społeczności**

- **Cel szczegółowy (II): Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju (Działanie 9.1)**

W ramach celu szczegółowego przewiduje się wsparcie jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, w szczególności z biomasy, biogazu, energii wiatru, słońca oraz Ziemi (geotermia).

Niniejsza działalność ma na celu propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, źródeł rozproszonych i prosumenckich wśród społeczności lokalnych.

Intencją w ramach tego celu szczegółowego obejmie produkcję energii i/lub ciepła ze źródeł odnawialnych z przeznaczeniem na potrzeby własne lokalnych społeczności, tj. projekty dotyczące budowy i rozbudowy odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i/lub ciepła wraz z magazynami działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci. Realizowane będą projekty polegające na montażu odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych, w tym budynkach jednorodzinnych na potrzeby własne mieszkańców, tzw. projekty grantowe społeczności lokalnych. W ramach projektów wspierane będą instalacje OZE dopasowane do rocznego zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła w budynku.

Program Działań na Rzecz Środowiska i Klimatu (LIFE)

Pierwsze konkursy w ramach Programu ogłoszono w 2021 r. Program LIFE to jedyny unijny program wspierający działania na rzecz środowiska i klimatu. Stanowi zarazem jeden z głównych czynników realizacji Europejskiego Zielonego Ładu, którego celem jest:

- przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo o nowoczesnej, zasobooszczędnej, konkurencyjnej gospodarce, która do roku 2050 ma wyeliminować emisję netto gazów cieplarnianych, której rozwój nie będzie już zależny od zużycia surowców oraz
- ochrona, utrzymanie i rozwijanie kapitału naturalnego UE oraz ochrona zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i wpływami związanymi ze środowiskiem i klimatem.

Program LIFE przyznyci się do realizacji tych priorytetów poprzez działania realizowane w ramach czterech podprogramów, w szczególności poprzez:

- stymulowanie i integrację wdrażania celów polityki UE na rzecz powstrzymania i odwrócenia utraty siedlisk gatunków żyjących dziko oraz utraty gatunków we wszystkich sektorach;
- wspieranie procesu przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz ochrona i poprawa jakości zasobów naturalnych UE, w tym powietrza, gleby, wody i innych;

- wspieranie wdrażania ram polityki energetycznej i klimatycznej do roku 2030, unijnego celu neutralności dla klimatu do roku 2050 oraz nowej strategii UE na rzecz adaptacji do zmian klimatu;
- budowanie potencjału, stymulowanie inwestycji i wspieranie wdrażania polityki ukierunkowanej na efektywność energetyczną i rozwój odnawialnych źródeł energii na małą skalę.

1.2. ŚRODKI KRAJOWE – NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

Fundusz Modernizacyjny (Modernisation Fund), PROGRAM PRIORYTETOWY: Renowacja z gwarancją oszczędności EPC (Energy Performance Contract) Plus

W ramach Programu priorytetowego finansowane mogą być:

- Prace modernizacyjne budynków mieszkalnych wielorodzinnych powyżej 7-miu lokali umożliwiające zmniejszenie zużycia energii końcowej przynajmniej o 30% w stosunku do stanu istniejącego (przed modernizacją), przy czym zapotrzebowanie budynku na energię końcową na potrzeby ogrzewania, wentylacji i ciepłej wody użytkowej (EKH+W) po modernizacji wyniesie nie więcej niż 85 kWh/(m²*rok).

Wyróżnia się 3 standardy usprawnień:

- usprawnienie tylko instalacyjne lub połączone z przeprowadzeniem minimalnego zakresu prac termomodernizacyjnych (większość przegród spełnia minimalne wymagania określone w Wytycznych technicznych);
- optymalny zakres modernizacji energetycznej – prace z dominującym udziałem prac termomodernizacyjnych w załączniku Wytyczne techniczne, po których przeprowadzeniu EK zmniejszy się co najmniej o 45%;
- wysoki standard modernizacji energetycznej - prace z dominującym udziałem prac termomodernizacyjnych wskazanych w załączniku Wytyczne techniczne, po których przeprowadzeniu EK zmniejszy się co najmniej o 60%;

- Prace modernizacyjne budynków użyteczności publicznej umożliwiające zmniejszenie zużycia energii końcowej przynajmniej o 30% w stosunku do stanu istniejącego (przed modernizacją), przy czym zapotrzebowanie budynku na energię końcową na potrzeby ogrzewania, wentylacji i ciepłej wody użytkowej (EKH+W) po modernizacji wyniesie nie więcej niż 75 kWh/(m²*rok), z wyłączeniem budynków opieki zdrowotnej, dla których zapotrzebowanie na EKH+W powinno wynieść nie więcej niż 225 kWh/(m²*rok).

Wyróżnia się 3 standardy usprawnień:

- usprawnienie tylko instalacyjne lub połączone z przeprowadzeniem minimalnego zakresu prac termomodernizacyjnych (większość przegród spełnia minimalne wymagania określone w Wytycznych technicznych);
 - optymalny zakres modernizacji energetycznej – prace z dominującym udziałem prac termomodernizacyjnych wskazanych w załączniku Wytyczne techniczne, po których przeprowadzeniu EK zmniejszy się co najmniej o 45%;
 - wysoki standard modernizacji energetycznej - prace z dominującym udziałem prac termomodernizacyjnych wskazanych w załączniku Wytyczne techniczne, po których przeprowadzeniu EK zmniejszy się co najmniej o 60%.
- Zarówno dla pilotażu jak i właściwej fazy wdrażania programu wymaganym elementem przedsięwzięcia, niezależnie od standardu usprawnień, jest System Zarządzania Energią. Intensywność dofinansowania uzależniona jest od realizowanego standardu usprawnień i wynosi do:
- 10% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia – dla przedsięwzięć obejmujących usprawnienie tylko instalacyjne lub połączone z przeprowadzeniem minimalnego zakresu prac termomodernizacyjnych,
 - 20% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia – dla przedsięwzięć obejmujących optymalny zakres modernizacji energetycznej,
 - 30% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia – dla przedsięwzięć obejmujących wysoki standard modernizacji energetycznej.
- Minimalny koszt kwalifikowany przedsięwzięcia wynosi 250 tys. zł.

Beneficjenci:

- spółdzielnie mieszkaniowe,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- spółki prawa handlowego, w których jednostki samorządu terytorialnego posiadają 100% udziałów lub akcji i które powołane są do realizacji zadań własnych j.s.t. wskazanych w ustawach.

Program Priorytetowy „Agroenergia”

Program Agroenergia składa się z dwóch części:

Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii

Rodzaje dofinansowanych przedsięwzięć: instalacje fotowoltaiczne, wiatrowe i pompy ciepła o mocy zainstalowanej powyżej 10 kW i nie większej niż 50 kW, w tym także instalacje hybrydowe oraz towarzyszące magazyny energii elektrycznej

Część 2) Biogazownie rolnicze i małe elektrownie wodne

Rodzaje dofinansowanych przedsięwzięć: biogazownie rolnicze wraz z towarzyszącą instalacją wytwarzania biogazu rolniczego oraz elektrownie wodne o mocy nie większej niż 500 kW wraz z towarzyszącymi magazynami energii

Program dedykowany jest dla:

- Osoby fizycznej będącej właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku prowadzącej osobie gospodarstwo.
- Osoby prawnej będącej właścicielem lub dzierżawcą nieruchomości rolnych, których łączna powierzchnia użytków rolnych zawiera się w przedziale od 1 ha do 300 ha oraz co najmniej rok przed złożeniem wniosku o udzielenie dofinansowania prowadzącej działalność rolniczą lub działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych (główny przedmiot działalności wnioskodawcy wskazany w odpowiednim rejestrze przedmiot działalności przedsiębiorstwa stanowi kod PKD: 01.61.Z, 01.62.Z (z wyłączeniem prowadzenia schronisk dla zwierząt gospodarskich oraz podkowania koni) lub 01.63.Z).

Program realizowany będzie do 2027 r., przy czym zobowiązania (podpisywanie umów) podejmowane będą do 31.12.2025 r.

Forma dofinansowania:

- Dla Części 1): dotacja.
- Dla Części 2): dotacja i pożyczka. W przypadku wnioskowania o dofinansowanie w formie dotacji, złożenie wniosku o dofinansowanie w formie pożyczki nie jest obligatoryjne.

1.3. INNE ŚRODKI KRAJOWE

Fundusz Remontów i Termomodernizacji BGK – premia termomodernizacyjna

Celem Funduszu Termomodernizacji i Remontów jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne z udziałem kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych; pomoc ta zwana „premią termomodernizacyjną”, stanowi źródło spłaty części zaciągniętego kredytu na realizację przedsięwzięcia lub remontu; premia termomodernizacyjna przysługuje w przypadku realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych, których celem jest:

- zmniejszenie zużycia energii na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, zbiorowego zamieszkania oraz budynkach

stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego, które służą do wykonywania przez nie zadań publicznych;

- zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do w/w budynków - w wyniku wykonania przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła,
- zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła;
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji – z obowiązkiem uzyskania określonych w ustawie oszczędności w zużyciu energii.

O prenie termomodernizacyjną mogą się ubiegać właściciele lub zarządcy: budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania, budynków użyteczności publicznej stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego i wykorzystywanych przez nie do wykonywania zadań publicznych, lokalnej sieci ciepłowniczej, lokalnego źródła ciepła; premia nie przysługuje jednostkom budżetowym i zakładom budżetowym.

Warunkiem kwalifikacji przedsięwzięcia jest przedstawienie audytu energetycznego i jego pozytywna weryfikacja przez BGK, premia nie przysługuje jednostkom budżetowym i zakładom budżetowym.

Finansowanie w formie ESCO

ESCO - „przedsiębiorstwo usług energetycznych”: przedsiębiorstwo świadczące usługi energetyczne lub dostarczające innych środków poprawy efektywności Energetycznej w zakładzie lub w pomieszczeniach użytkownika, biorąc przy tym na siebie pewną część ryzyka finansowego; zapłała za wykonane usługi jest oparta (w całości lub w części) na osiągnięciu poprawy efektywności energetycznej oraz spełnieniu innych uzgodnionych kryteriów efektywności.

ESCO oferuje ekspertyzę usługi w zakresie energetyki na zasadzie finansowania projektów energetycznych przez tzw. stronę trzecią (TPF - Third Party Funding):

Ten typ finansowania ma wiele zalet - umowy z firmą ESCO, oparte o kontrakty wykonawcze, to umowy o efekt energetyczny - z gwarancją uzyskania oszczędności: nie wymaga angażowania własnych środków zaś system energetyczny/grzewczy jest serwisowany przez specjalistyczną firmę.

Formuła ESCO może być realizowana w wielu sektorach: budownictwie, gospodarce komunalnej, przemysłu itp. Firma typu ESCO zobowiązuje się do sfinansowania całego zadania ze środków własnych lub pozyskanych.

Czym charakteryzuje się działalność firmy ESCO?

- ESCO oferuje kompletną usługę energetyczną, w tym badanie możliwości, zaprojektowanie przedsięwzięcia, instalowanie, finansowanie, eksploatację i naprawy oraz monitorowanie energooszczędnych technologii;
- ESCO oferuje kontrakty na podział kwoty zaoszczędzonego rachunku, w którym klient-użytkownik energii płaci za usługę z części rzeczywiste zaoszczędzonego rachunku;
- ESCO istnieje dzięki wynikom ze zrealizowanego przedsięwzięcia, chociaż są różne metody ich określenia (wyników);
- ESCO przejmie największe ryzyko przedsięwzięcia: techniczne, finansowe i eksploatacyjne.

Jak firma ESCO zarabia pieniądze?

Firma ESCO ponosi koszty wdrożenia energooszczędnych przedsięwzięć, które przyniosą oszczędność energii. w zależności od mechanizmów finansowych stosowanych do sfinansowania inwestycji, tj. umowy o podziale oszczędności, spłaty z oszczędności lub dzierżawy, firma ESCO uczestniczy w podziale korzyści z energooszczędnych inwestycji, przejmując wszystkie lub część korzyści w okresie trwania kontraktu. Jeżeli przepływ pieniędzy do firmy ESCO z oszczędności energii w okresie trwania kontraktu jest większy niż wszystkie poniesione koszty, to firma ESCO zyskuje, jeżeli nie, to ponosi straty.

Partnerstwo publiczno-prywatne

Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) jest metodą współpracy administracji publicznej z partnerami prywatnymi. Polega ono na przekazaniu podmiotowi prywatnemu realizacji inwestycji o charakterze publicznym.

Przekazanie inwestycji partnerowi prywatnemu wiąże się z budową lub remontem niezbędnej infrastruktury oraz jej utrzymaniem i zarządzaniem na etapie eksploatacji. PPP należy traktować jako narzędzie wspomagające rozwój infrastruktury.

Partnerstwo publiczno-prywatne w Polsce reguluje ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym. Zgodnie z jej brzmieniem przedmiotem PPP jest wspólna realizacja przedsięwzięcia oparta na podziale zadań i ryzyka pomiędzy podmiotem publicznym i partnerem prywatnym. Zawierając umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym partner prywatny zobowiązuje się do realizacji przedsięwzięcia za wynagrodzeniem oraz do poniesienia w całości albo w części wydatków na jego realizację. Podmiot publiczny zobowiązuje się natomiast do współdziałania w osiągnięciu celu tego przedsięwzięcia.

Możliwość skorzystania z dofinansowania z funduszy Unii Europejskiej pozwala na stworzenie tzw. hybrydowych modeli partnerstwa publiczno-prywatnego, które polegają na jednoczesnym wykorzystaniu środków z funduszy i kapitału prywatnego oraz ewentualnie krajowych środków publicznych. Środki funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności stanowią w takim modelu

uzupełnienie finansowania prywatnego. Możliwe jest uzyskanie dofinansowania na projekty inwestycyjne z funduszy unijnych w wysokości nawet 85% wartości kosztów kwalifikowanych. Projekty takie łączą w sobie dodatkowe ryzyka, takie jak: ryzyko poziomu dofinansowania, ryzyko zwrotu funduszy unijnych czy też ryzyko trwałości projektu i ryzyko znaczących zmian w projekcie, wymagających akceptacji przez Komisję Europejską.

PPP wspiera projekty inwestycyjne głównie w sektorach:

- efektywności energetycznej: szczególnie w zakresie projektów oświetlenia ulicznego, termomodernizacji budynków użyteczności publicznej;
- gospodarki odpadami;
- dróg;
- budownictwa: obiekty wykorzystywane na siedziby administracji publicznej lub instytucji kultury.

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK NA LATA 2023-2030

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWY PRAWNE	3
2. PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	3
3. NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZENIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
3.1. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
3.2. UWAGI I WNIOSKI ZGŁOSZONE W RAMACH PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	5
3.3. OPINIE WŁAŚCIVYCH ORGANÓW	5
3.4. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK NA LATA 2023-2030	6
5. UZASADNIENIE WYBORU WARIANTU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU	7

1. PODSTAWY PRAWNE

Podstawę prawną przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023, poz. 1094 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ww. ustawy do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego);
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

2. PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

1. Przeprowadzone zostało uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie Oddziaływania na Środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku (pismo z dnia 26.10.2023 r., znak: WOOŚ.411.7.2023.JK);
- Podlaskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Białymstoku (pismo z dnia 19.10.2023 r., znak: NZ.0523.63.2023).

2. Sporządzona została Prognoza Oddziaływania na Środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030, której głównym celem było wskazanie możliwych negatywnych skutków realizacji Planu i przedstawienie zaleceń dotyczących przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom.

3. Przeprowadzone zostało opiniowanie dokumentu Prognozy przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku;
 - Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.
- Wynikiem procesu opiniowania było uzyskanie pozytywnej opinii od powyższych organów – pozytywne opinie zawarto w pismach:
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku (pismo z dnia 17.11.2023 r., znak: WOOŚ.410.1.7.2023.JK);
 - Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku (pismo z dnia 06.11.2023 r., znak: NZ.0523.67.2023).

4. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 wraz z Prognozą poddane zostały konsultacjom społecznym. Przeprowadzono je w terminie od 17.10.2023 r. do dnia 08.11.2023 r. We wskazanym terminie projekt Planu oraz Prognoza dostępne były na stronie miasta oraz w Urzędzie Miasta. Uwagi i wnioski można było składać w jednej z następujących form:

- w formie pisemnej na adres Urzędu Miasta Brańsk, ul. Rynek 8, 17-120 Brańsk,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mailowy: sekretariat@bransk.um.gov.pl,
- osobiście w siedzibie Urzędu Miasta Brańsk, w godzinach pracy urzędu (poniedziałek 7.30 - 17.00, wtorek - czwartek 7.30 - 15.30, piątek 7.30 - 14.00).

3. NAJWAŻNIEJSZE USTALENIA WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZENIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

3.1. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W prognozie przedstawiono informacje o zawartości Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030, zaprezentowano i oceniono bieżący stan jakości środowiska oraz zbadano zgodność z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym.

W ramach analizy stanu środowiska i dostępnych opracowań, zidentyfikowano najważniejsze problemy, do rozwiązania których przyczyni się projektowany Plan lub na które może oddziaływać w poszczególnych dziedzinach środowiska.

Przy opracowywaniu Prognozy przeanalizowano, zgodnie z przepisami i uzgodnieniami, oddziaływania na wszystkie elementy środowiska, w tym m. in. na: różnorodność biologiczną,

zwierzęta, rośliny, integralność obszarów chronionych, wodę, powietrze, klimat, akustyczny, ludzi, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy identyfikując stopień i rodzaj oddziaływań. W szczególności przeanalizowany został wpływ Planu na obszary chronione, w tym objęte siecią Natura 2000 i ich integralność.

W wyniku analiz stwierdzono, że negatywne oddziaływania na środowisko mogą nastąpić w zakresie realizacji m.in. przebudowy dróg czy termomodernizacji budynków. Oddziaływania negatywne w większości będą miały charakter krótkoterminowy i miejscowy lub lokalny. Należy zaznaczyć, że wymienione w dokumencie inwestycje w długiej perspektywie przyniosą korzyści dla ochrony stanu jakości powietrza oraz środowiska na terenie Miasta Brańsk.

Pozytywne oddziaływania (w szczególności na powietrze atmosferyczne) będą miały projekty z zakresu podniesienia efektywności energetycznej i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, co służyć będzie przede wszystkim ludziom, ale też mogą wpłynąć na zużycie paliw i tym samym ograniczenie niekorzystnej emisji gazów cieplarnianych, pyłów i innych szkodliwych substancji do powietrza.

3.2. UWAGI I WNIOSKI ZGŁOSZONE W RAMACH PRZEPROWADZONYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych nie zgłoszono żadnych uwag do treści dokumentów.

3.3. OPINIE WŁAŚCIVYCH ORGANÓW

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 wraz z Prognozą został poddany opiniowaniu przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku;
 - Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.
- Wynikiem procesu opiniowania było uzyskanie pozytywnej opinii od powyższych organów – pozytywne opinie zawarto w pismach:
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku (pismo z dnia 17.11.2023 r., znak: WOOŚ.410.1.7.2023.JK);
 - Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku (pismo z dnia 06.11.2023 r., znak: NZ.0523.67.2023).

3.4. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w rozdziale 3, dziale VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany projekt PGN nie będzie powodował oddziaływania transgranicznego.

Stanowisko to zostało podtrzymane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku w ramach procedury opiniowania dokumentów.

4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK NA LATA 2023-2030

Wdrażanie rozwiązań przewidzianych w projekcie PGN wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń Planu, a także określenia problemów w osiągnięciu założonych celów jest prawidłowy system sprawozdawczości.

PGN określa konstrukcję systemu monitorowania umożliwiającego pomiar, kontrolę, interpretację efektów realizowanych działań oraz uaktualnienia dokumentu. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki, które powinny pozwolić określić stopień realizacji poszczególnych działań. Wskaźniki dotyczyć będą rezultatów oraz produktów Planu. Projekt dokumentu zawiera zestaw wskaźników do monitorowania projektu – część z nich bezpośrednio wskazuje na efekty dotyczące jakości środowiska, np. zużycie energii.

Zamieszczone w dokumencie propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają wraz z wynikami monitoringu prowadzonych przez inne powołane do tego służby (WIOŚ, RDOŚ) ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji.

5. UZASADNIENIE WYBORU WARIANTU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 jest dokumentem definiującym jej najważniejsze przedsięwzięcia środowiskowe i ekologiczne, w tym zawiera kierunki alokacji zasobów, które w możliwie najlepszy sposób powinny przyczynić się do realizacji pożądanego wizerunku rozwoju.

W świetle wniosków z przeprowadzonych w trakcie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko analiz rekomenduje się przyjęcie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk w formie uzgodnionej w trakcie konsultacji społecznych odbywających się w ramach procedury. W obecnym kształcie PGN w wysokim stopniu uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska, a także stanowi gwarancję ich realnego wdrażania w polityce rozwoju jednostki terytorialnej. W związku z powyższym realizacja założeń i celów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 nie spowoduje znaczącego negatywnego wpływu na środowisko regionu, w szczególności na sieć obszarów chronionych, w tym Natura 2000 oraz nie zagrazi ich integralności. Dodatkowo realizacja założeń PGN przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK NA LATA 2023-2030

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA DOKUMENTU	4
1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY	5
1.3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	7
2. ANALIZA ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	8
2.1. PROJEKT PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK – ANALIZA ZAWARTOŚCI	8
2.2. CELE PGN	8
2.3. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	9
3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA	28
3.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ADMINISTRACYJNE	28
3.2. KLIMAT	28
3.3. POWIERZCHNIA ZIEMI, KRAJOBRAZ, ZŁOŻA NATURALNE, GLEBY	31
3.4. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	34
3.5. POWIETRZE	42
3.6. KLIMAT AKUSTYCZNY	45
3.7. DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	48
3.8. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, OBSZARY NATURA 2000	51
3.9. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	51
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO W WYNIKU REALIZACJI ZAPISÓW PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK NA LATA 2023-2030	54
4.1. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	54
4.2. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	54
4.3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	55
5. ANALIZA I OCENA WPLYWU USTALEŃ PROJEKTU DOKUMENTU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA WRAZ Z PROGNOZĄ ZMIAN ŚRODOWISKA	56

5.1. WPŁYW NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, OBSZARY NATURA 2000, ROŚLINY I ZWIERZĘTA	56
5.2. WPŁYW NA GŁĘBY, ZASOBY NATURALNE I POWIERZCHNIĘ ZIEMI	58
5.3. WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	59
5.4. WPŁYW NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	60
5.5. WPŁYW NA KLIMAT AKUSTYCZNY	61
5.6. WPŁYW NA DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	62
5.7. WPŁYW NA KLIMAT LOKALNY	62
5.8. WPŁYW NA KRAJOBRAZ	63
5.9. WPŁYW NA ZDROWIE LUDZI I JAKOŚĆ ŻYCIA	64
6. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ...	64
7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	66
8. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	68
9. INFORMACJE O TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	69
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	70
11. SPIS TABEL I RYSUNKÓW	72

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA DOKUMENTU

Podstawą prawną opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 (zwanej też dalej Prognozą) jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023, poz. 1094 z późn. zm.), zwana dalej Ustawą. W świetle zapisów artykułu 46 i 47 Ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty dokumentów strategicznych (m. in. polityk, strategii, planów, programów) mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. przenoszą do prawodawstwa polskiego postanowienia następujących dyrektyw Unii Europejskiej:

- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej).

Konieczność opracowania prognozy została także potwierdzona przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku;
 - Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.
- W ramach wskazanych pism zarówno Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, jak i Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wskazali na obowiązek opracowania Prognozy dla projektu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030, a także wskazali na zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w przedmiotowym dokumencie.

1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY

Celem Prognozy jest wskazanie możliwych negatywnych skutków realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 i przedstawienie zaleceń dotyczących przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom.

Zakres Prognozy jest zgodny z wytycznymi zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1094 z późn. zm.). Zgodnie z zapisami art. 51 Ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1. zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
2. określać, analizować i oceniać:
- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko,

a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3. przedstawiać:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania

napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ponadto uwzględniono uzgodniony zakres i stopień szczegółowości opracowania wynikający z pisma:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku.

1.3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W ramach opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk posłużono się następującymi metodami:

- oceniono kompletność Planu w stosunku do dokumentów strategicznych wyższego szczebla (wspólnodowych, krajowych, wojewódzkich), aby stwierdzić czy poddawany prognozie dokument zawiera elementy zapewniające ochronę środowiska z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju,
- w bezpośrednim badaniu prognozy Planu oceniono wpływ proponowanych w opracowaniu działań na poszczególne komponenty środowiska naturalnego.

W niniejszym dokumencie dokonano analizy oddziaływań na środowisko w oparciu o dane literaturowe oraz ustalenia własne, które zestawiono z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi.

2. ANALIZA ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

2.1. PROJEKT PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK – ANALIZA ZAWARTOŚCI

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk składa się z dziewięciu rozdziałów, w ramach których trzon stanowi inwentaryzacja emisji dwutlenku węgla wraz z określeniem siłopnia realizacji prognoz dotyczących emisji CO₂. Inwentaryzacja została przeprowadzona zgodnie z metodą, zawartą w poradniku „How to develop a Sustainable Energy Action Plan – Guidebook” (tłumaczenie na język polski: „Poradnik. Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP)”). Wyniki inwentaryzacji stanowią punkt wyjścia dla władz miasta do podjęcia działań zmierzających do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym i Protokole z Kioto, a także w Ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030.

PGN jest dokumentem strategicznym, który skupia się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych w Mieście Brańsk. Obejmuje on swym zasięgiem cały obszar Miasta Brańsk i jest spójny z dokumentami nadrzędnymi szczebla międzynarodowego, unijnego, krajowego, wojewódzkiego czy też lokalnego.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk pozwoli zaplanować na najbliższe lata działania na rzecz zrównoważonego energetycznie i ekologicznie rozwoju miasta oraz ochrony i poprawy jakości powietrza. Na podstawie przedmiotowego opracowania miasto będzie mogło uzyskać dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na działania zmierzające do osiągnięcia określonych powyżej celów. W ramach PGN wskazane zostały konkretne zadania, które władze miasta planują wykonać w najbliższym okresie oraz zamieszczono informacje na temat potencjalnych źródeł finansowania określonych w dokumencie zamierzeń.

2.2. CELE PGN

Wizja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk jest następująca:

Miasto Brańsk miastem dążącym do zmniejszenia emisji dwutlenku węgla i zużycia energii oraz zwiększenia użycia odnawialnych źródeł energii, miastem o zrównoważonej gospodarce energetycznej, przyjaznym dla jego mieszkańców w perspektywie do 2030 r.

Cele określone w analizowanym dokumencie zostały zhierarchizowane na dwóch poziomach: strategicznym (cel strategiczny) i operacyjnym (cele szczegółowe). Cel strategiczny określa długoterminowe kierunki działania, natomiast cele szczegółowe stanowią jego uzupełnienie.

Przytęciem Miasta Brańsk w kontekście ochrony powietrza (nierzaz zapomnianego komponentu środowiska naturalnego) jest redukcja emisji dwutlenku węgla, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcja zużycia energii finalnej do 2030 roku.

Cel strategiczny: Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20,0%, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcja zużycia energii finalnej o 20,0% do 2030 r. w porównaniu do roku bazowego.

Cele szczegółowe dokumentu PGN są następujące:

- Cel szczegółowy 1: Poprawa efektywności energetycznej;
- Cel szczegółowy 2: Zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych;
- Cel szczegółowy 3: Ograniczenie emisji z transportu;
- Cel szczegółowy 4: Ograniczenie niskiej emisji do powietrza z obszaru miasta.

2.3. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt PGN jest ściśle powiązany z innymi dokumentami strategicznymi, jednakże nie stanowi on jedynie powielenia zamieszczonych tam celów i zadań. W toku opracowywania ocenianego dokumentu szczegółowo analizowano poszczególne dokumenty, jak również uwzględniano uwarunkowania lokalne tak, aby wyspecyfikować i wybrać do realizacji odpowiednie zadania, które powinny umożliwić osiągnięcie zakładanego celu w danym horyzoncie czasowym, jak również takie, na których realizację mają wpływ władze miasta. Poniżej scharakteryzowano

dokumenty strategiczne, z którymi powiązany jest oceniany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk.

Wśród nich kluczową rolę odgrywają:

- Protokół z Kioto;
- Ramy polityki klimato-energetycznej do roku 2030;
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009, str. 10, z późn. zm.);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosfery, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 210) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 75) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 82, z późn. zm.) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyznających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 26);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/WE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”] (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1, z późn. zm.).

Kolejnymi dokumentami są:

Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 16 sierpnia 2011 r.)

W ramach Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej sformułowany został cel główny: Rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju oraz cele szczegółowe:

- rozwój niskoemisyjnych źródeł energii;
- poprawa efektywności energetycznej;
- poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami;
- rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych;
- zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami;
- promocja nowych wzorców konsumpcji.

Krajowy Plan Działania w Zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych

Krajowy Plan Działania w Zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych (KPD) został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 6 grudnia 2010 r. Realizuje on zobowiązania wynikające z art. 4 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. Dokument określa krajowe cele w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w sektorze transportowym, sektorze energii elektrycznej, sektorze ogrzewania i chłodzenia w 2020 r. W KPD przyjęto, iż osiągnięcie powyższych celów opierać się będzie o dwa filary zasobów OZE dostępnych i możliwych do wykorzystania w Polsce, tj. poprzez wzrost wytwarzania energii elektrycznej generowanej przez wiatr oraz większe wykorzystanie energetyczne biomasy. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe jedynie przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia ta została przyjęta Uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260).

Założenia Strategii i Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 są ze sobą spójne.

Celem głównym Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Za jeden z obszarów mający wpływ na realizację celów Strategii uznano środowisko. Stwierdzono, że „unikatowy charakter polskich zasobów przyrodniczych jest szansą dla

zrównoważonego rozwoju kraju. Odpowiednie zarządzanie środowiskiem będzie sprzyjać

przeciwdziałaniu procesom depopulacji poprzez poprawę stanu środowiska, regenerację systemów przyrodniczych i tworzenie miejsc pracy na terenach niezurbanizowanych. Zachowanie i rozwój dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego dla przyszłych pokoleń wymaga wykorzystania różnych potencjałów, m.in. wspierania odnawialnych źródeł energii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzinnych zasobów, takich jak geoterma i biomasa. Konieczna jest także integracja planowania przestrzennego z programowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego oraz racjonalne gospodarowanie zasobami, w tym w szczególności wodą i zasobami ziemi.” Projekty przyczyniające się do poprawy jakości powietrza i zmniejszenia niskiej emisji na terenie danej miasta wpisują się w te założenia oraz we wskazane cele i kierunki interwencji:

1. Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną

i) Kierunek interwencji – Rozwój nowoczesnego przemysłu:

(a) Działanie – Wsparcie inwestycji zmniejszających energochłonność i poprawiających efektywność energetyczną przemysłu;

(b) Działanie – Zmniejszenie zasobo- i materiałochłonności procesów przemysłowych;

(c) Działanie – Wsparcie inwestycji obniżających emisyjność przemysłu;

(d) Projekt flagowy – Program Ekobudownictwo – stymulowanie przygotowania i wdrażania wybranych produktów budownictwa ekologicznego (w tym z surowców naturalnych, m.in. z drewna), z uwzględnieniem wymogów efektywności energetycznej nowoczesnych materiałów budowlanych;

ii) Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny:

(a) Działanie – Aktywna rola instytucji sektora publicznego w rozwoju innowacyjnych sposobów adresowania wyzwań społecznych, w tym wprowadzanie regulacji stymulujących wdrażanie innowacji w takich dziedzinach jak np. ochrona środowiska i ochrona zdrowia (tzw. innowacje wymuszone);

(b) Działanie – Stymulowanie powstawania i rozwoju ekoinnowacji, w tym zapewnienie warunków do weryfikacji technologii środowiskowych;

2) Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:

i) Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich:

(a) Działanie – Dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii i dystrybucji energii na poziomie lokalnym,

- (b) Działanie – Rozwój lub modernizacja infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej (w tym w szczególności: infrastruktury energetycznej, transportowej i infrastruktury w zakresie szeroko pojętej gospodarki wodnej).
 - (c) Działanie – Upowszechnienie gospodarki o obiegu zamkniętym w rozwoju obszarów wiejskich.
 - (d) Projekt strategiczny – Pakt dla obszarów wiejskich – wdrażany jako dokument o charakterze porozumienia społecznego i politycznego, integrujący w sposób kompleksowy działania systemowe (zmiany legislacyjne, instytucjonalne, programowe) oraz inwestycyjne, związane z procesem zarządzania obszarami wiejskimi. Efektem tych skoordynowanych działań będzie wzmocnienie wszystkich funkcji wsi: społecznych, gospodarczych i środowiskowych.
 - (e) Projekt strategiczny – Infrastruktura dla rozwoju obszarów wiejskich – kompleksowy i zintegrowany pakiet działań określający interwencje z różnych źródeł krajowych i UE, niezbędne dla zwiększenia dostępności mieszkańców obszarów wiejskich do podstawowych usług publicznych i poprawy ich jakości, obejmujący m.in. poprawę dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich, wsparcie inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich.
- 3) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport:
- i) Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce:
 - (a) Działanie – Promocja wzorców zrównoważonej mobilności w polskim społeczeństwie, w tym wykorzystywania transportu publicznego (zwłaszcza transportu kolejowego).
 - (b) Działanie – Promocja transportu intermodalnego oraz kombinowanego, jako alternatyw względem transportu lądowego – wykorzystanie potencjału zarówno podmiotów publicznych, jak również przedsiębiorstw oraz partnerów społeczno-gospodarczych;
 - ii) Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności:
 - (a) Działanie – Działania na rzecz zmniejszenia udziału przejazdów indywidualnym transportem zmotoryzowanym i zachęcenia do korzystania z transportu publicznego, promocja ruchu rowerowego i pieszego.

- (b) Działanie – Wsparcie dla systemów współdzielenia pojazdów, zwłaszcza na obszarach wiejskich – rozwiązanie zmniejszające koszty indywidualnego dojazdu do pracy, a także presję na środowisko naturalne.
 - (c) Działanie – Stopniowa wymiana taboru wykorzystywanego do świadczenia usług publicznego transportu na ekologiczny, niskoemisyjny, przystosowany do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
 - (d) Działanie – Budowa systemów ładowania pojazdów niskoemisyjnych.
 - (e) Projekt Strategiczny – Ekologiczny transport – przegląd działań (prawnych, organizacyjnych oraz inwestycyjnych) niezbędnych dla rozwoju transportu niskoemisyjnego, w tym publicznego (również na obszarach wiejskich), obejmującego m.in. rozwiązania umożliwiające przechożenie na tabor niskoemisyjny w transporcie publicznym oraz niskoemisyjne pojazdy samochodowe; rozbudowę infrastruktury transportu niskoemisyjnego (w tym punkty ładowania pojazdów elektrycznych, tabor dla transportu publicznego, samochody elektryczne) do roku 2030;
- 4) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia:
- i) Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju:
 - (a) Działanie – Realizacja inwestycji w nowe, niskoemisyjne i zeroemisyjne moce wytwórcze.
 - (b) Działanie – Wspieranie pozyskiwania i wykorzystania energii z nowych źródeł.
 - (c) Działanie – Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej w celu zwiększenia bezpieczeństwa dostaw oraz zwiększenia dostępu nowych odbiorców.
 - (d) Działanie – Stymulowanie rozwoju alternatywnych, bezemisyjnych źródeł ciepła (m.in. taniego ogrzewania elektrycznego), co przyczyni się do obniżenia niskiej emisji, w szczególności na terenach słabiej zurbanizowanych.
 - (e) Działanie – Rozwijanie technologii magazynowania energii (w różnych postaciach);
 - ii) Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej:
 - (a) Działanie – Zwiększanie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych oraz w przedsiębiorstwach.

- (b) Działanie – Rozbudowa i modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych,
- (c) Działanie – Wsparcie dla strategii nisko- i zeroemisyjnych,
- (d) Działanie - Inwestycje mające na celu podniesienie sprawności wytwarzana energii,
- (e) Działanie – Wsparcie produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu (kogeneracja),
- (f) Działanie – Wsparcie mechanizmów zarządzania popytem na energię,
- (g) Działanie – Wsparcie inteligentnego zarządzania poborem energii w gospodarstwach domowych oraz automatyzacja procesów zarządzania energią,

iii) Kierunek interwencji – Rozwój techniki:

- (a) Działanie – Promowanie i inicjowanie lokalnych przedsięwzięć (klastry, spółdzielnie energetyczne itp.) z zakresu wytwarzania energii (ze wskazaniem na rozwój OZE) oraz efektywności energetycznej w celu dążenia do samowystarczalności energetycznej gmin i powiatów (autonomiczne obszary energetyczne),
- (b) Działanie – Inwestycje w celu wykorzystania lokalnie dostępnych surowców energetycznych i innych zasobów, zgodnie z terytorialnym potencjałem (np. elektrownie wodne, biomasa, biogaz i biogaz rolniczy, odpady, instalacje geotermalne),
- (c) Działanie – Poszukiwanie i wydobywanie paliw kopalnych z nowych złóż,
- (d) Działanie - Wykorzystanie istniejącego potencjału zasobów geotermicznych Polski,
- (e) Projekt strategiczny – Energetyka rozproszona – projekt mający na celu rozwój wytwarzania energii elektrycznej i ciepła przy wykorzystaniu źródeł odnawialnych (OZE) na potrzeby społeczności lokalnej oraz tworzenie warunków regulacyjnych pozwalających na rozwój lokalnych obszarów zrównoważonych energetycznie – klastrow energii, spółdzielni energetycznych itp.,
- (f) Projekt strategiczny – Wykorzystanie potencjału hydroenergetycznego – projekt mający na celu zwiększenie wykorzystania i rozwój hydroenergetyki poprzez eliminację barier administracyjnych w obszarze inwestycji w zakresie hydroenergetyki, rozwój przemysłu wytwarzającego urządzenia na potrzeby energetyki wodnej oraz zagospodarowania lub odbudowy

istniejących pętlów będących własnością Skarbu Państwa na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej;

5) Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko:

- i) Kierunek interwencji - Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania
 - (a) Działanie – Dynamizacja przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych,
 - (b) Działanie – Wzmocnienie kontroli zgodności zainstalowanego systemu ogrzewania z projektem budowlanym,
 - (c) Działanie – Wsparcie merytoryczne samorządów gminnych, w tym przygotowanie wytycznych w zakresie przygotowywania Programów Ograniczania Niskiej Emisji (PONE), obejmujące wielokryterialność programowanych działań oraz inwentaryzację źródeł emisji,
 - (d) Działanie – Dostosowywanie ram prawnych w celu dalszego ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym zjawiska niskiej emisji,
 - (e) Działanie – Wsparcie samorządów w zakresie zarządzania wielokryterialnego emisjami obszarowymi (systemy grzewcze) i liniowymi (transport) oraz lokalizacją inwestycji z punktowymi emitorami,
 - (f) Działanie – Dalsze ograniczenie emisji z transportu drogowego,
 - (g) Działanie – Opracowanie polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych z sektorów nieobjętych systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS),
 - (h) Działanie – Opracowanie podstaw metodologicznych do zarządzania pochłanianiem CO₂ w leśnictwie w ramach realizacji polityki klimatycznej,
 - (i) Projekt strategiczny – Czyste powietrze – zintegrowane działania mające na celu kompleksową poprawę jakości powietrza do stanu niepowodującego większego narażenia zdrowia ludzkiego oraz środowiska, zgodnego z prawodawstwem unijnym, a w dalszej perspektywie z wytycznymi WHO, a także wzrost świadomości społecznej. Projekt obejmuje m.in. rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji, standaryzację urządzeń grzewczych i paliw stałych, dostosowanie mechanizmów finansowych i ich społeczną dostępność oraz stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań, wynikających z Krajowego Programu Ochrony Powietrza, jak również z programów ochrony powietrza szczebla wojewódzkiego i lokalnego oraz planów działań

krótkoterminowych, sporządzanych dla stref, w których zostały stwierdzone przekroczenia norm jakości powietrza, w tym wprowadzenie do obiegu prawnego brakujących pojęć (np. niska emisja),

- (f) Projekt strategiczny – Leśne Gospodarstwa Węglowe – projekt dotyczy opracowania i zastosowania efektywnego modelu pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy polskie, w tym pozostające w zarządzie PGL LP, promowania działalności dodatkowej w gospodarce leśnej, wspomagającej pochłanianie CO₂ (główny gaz cieplarniany), udoskonalenie sposobu raportowania pochłaniania CO₂ w lasach polskich (w ramach Protokołu z Kioto i Porozumienia Paryskiego) oraz w Zintegrowanym Systemie Informatycznym Lasów Państwowych.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia Fala Nowoczesności

Celem głównym dokumentu: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, Trzecia Fala Nowoczesności (Uchwała Nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r. w sprawie przyjęcia Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Polska 2030, Trzecia Fala Nowoczesności, M.P. 2013 poz. 121) jest poprawa jakości życia Polaków. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki niskoemisyjnej realizowane na terenie Miasta Brańsk wpisują się w następujące zapisy Strategii:

– Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska:

- o Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne;
- o Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych;
- o Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce;
- o Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii;
- o Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki;
- o Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska i cele postawione w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 wpisują się w następujące założenia Polityki:

- Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I)

– Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (1.2)

- Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III)

– Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1)

– Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2)

- Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV)

– Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1)

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Rada Ministrów przyjęła Strategię uchwałą z dnia 24 września 2019 r. Założenia przedstawione w PGN są spójne z następującymi kierunkami inwestycji:

– Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;

– Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

Strategia została przyjęta w dniu 15 października 2019 r. przez Radę Ministrów. Przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska i zmniejszenia niskiej emisji realizowane na terenie Miasta Brańsk wpisują się w następujące założenia Strategii:

- Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska;
 - o Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Projekty planowane w ramach PGN wpisują się w następujące cele dokumentu:

- Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej:
 - Projekt strategiczny 2A. Rynek mocy;
 - Projekt strategiczny 2B. Wdrożenie inteligentnych sieci elektroenergetycznych;
- Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;
- Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji:
 - Projekt strategiczny 7. Rozwój ciepłownictwa systemowego;
- Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej:
 - Projekt strategiczny 8. Promowanie poprawy efektywności energetycznej.

Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030

Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu przygotowany został z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawdliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument ten ma umożliwić synergię z realizacją działań w powiązanych wzajemnie pięciu wymiarach unii energetycznej, z uwzględnieniem zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”. Te wymiary to:

- Obniżenie emisyjności:

„W wymiarze obniżenie emisyjności ujęto zagadnienia związane zarówno z emisją i pochłanianiem gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza, jak również dotyczące wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Ze względu na pojawiające się coraz częściej ekstremalne zjawiska pogodowe, uwzględniono również zagadnienie adaptacji do zmian klimatu.

Cel redukcyjny dla Polski w zakresie emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS został określony na poziomie -7% w 2030 r. w porównaniu do poziomu w roku 2005. Podany cel ma być zrealizowany poprzez obniżenie emisji w transporcie, budownictwie i rolnictwie, przy uwzględnieniu korzystnych efektów płynących z pochłaniania CO₂ przez ekosystemy oraz elastyczności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem. Niezwykle ważna w tym aspekcie jest również poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska. Dotyczy to w szczególności rozwiązania problemu tzw. „niskiej emisji” związanej z emisją zanieczyszczeń w transporcie oraz przez indywidualne źródła ciepła.

W ramach realizacji ogólnounijnego celu na 2030 r. Polska deklaruje osiągnięcie do 2030 r. 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (zużycie łącznie w elektroenergetyce, ciepłownictwie i chłodnictwie oraz na cele transportowe). Ocenia się, że w perspektywie

2030 r. udział OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie będzie zwiększał się o 1,1 pkt proc. średniorocznie. W transporcie przewiduje się osiągnięcie 14% udziału energii odnawialnej w perspektywie 2030 r. Aby umożliwić realizację powyższych celów, planuje się wsparcie odnawialnych źródeł energii w postaci kontynuacji obecnych i tworzenie nowych mechanizmów wsparcia i promocji. Zakłada się również wzrost wykorzystania biopaliw zaawansowanych, rozwój morskiej energetyki wiatrowej oraz zwiększenie dynamiki rozwoju mikroinstalacji OZE”.

- Efektywność energetyczna:

„Krajowy cel w zakresie poprawy efektywności energetycznej do 2030 r. ustalony został na poziomie 23% w odniesieniu do zużycia energii pierwotnej według prognozy PRIMES 2007, co odpowiada zużyciu energii pierwotnej na poziomie 91,3 Mtoe w roku 2030. Działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii traktowane są w szczególny sposób, prowadząc one bowiem jednocześnie do dalszego zmniejszenia emisji, wpływając na realizację celów energetyczno-klimatycznych. W tym kontekście szczególnie ważne są: rozwój ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci oraz funkcjonowanie mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowania prooszczędnościowe. Zarówno pod kątem efektywności energetycznej, jak też poprawy warunków mieszkaniowych społeczeństwa, za istotną uznawane jest opracowanie długoterminowej strategii renowacji krajowych zasobów budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, zgodnie ze znowelizowaną dyrektywą 2010/31/UE. Planowane są również działania zwiększające efektywność energetyczną w transporcie, za sprawą promowania bardziej zrównoważonych metod transportu towarów (np. transport intermodalny, kolejowy) i społeczeństw (np. transport zbiorowy). W dokumencie przewidziano zwiększenie efektywności energetycznej przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym”.

- Bezpieczeństwo energetyczne:

„Bezpieczeństwo energetyczne jest traktowane w Polsce priorytetowo. Z polskiego punktu widzenia najistotniejsze w tym wymiarze jest pokrycie wzrastającego zapotrzebowania na paliwa i energię w związku z prognozowanym wzrostem gospodarczym, przy zapewnieniu nieprzerwanego dostaw energii. Istotną kwestią jest utrzymanie wysokiego wskaźnika niezależności energetycznej, dywersyfikacji miksu energetycznego oraz dywersyfikacji kierunków dostaw paliw importowanych. Dotyczy do zarówno ropy naftowej jak i gazu ziemnego, co powiązane jest również z koniecznością rozwoju infrastruktury w tych sektorach.

Dla pokrycia rosnącego zapotrzebowania na moc elektryczną, konieczna będzie rozbudowa mocy wytwórczych energii elektrycznej. Jako istotne z punktu widzenia zapewnienia stabilnych dostaw energii elektrycznej, jak również dywersyfikacji źródeł pozyskiwania energii, wskazywane jest w krajowym planie wdrożenie w Polsce energetyki jądrowej. Uruchomienie pierwszego bloku (o mocy ok. 1-1,5 GW) pierwszej elektrowni jądrowej przewidziano na 2033 r. W kolejnych latach planowane jest uruchomienie kolejnych pięciu takich bloków co 2-3 lata. (o łącznej mocy ok. 6-9 GW).

Biogaz pod uwagę dostępność krajowych złóż węgla kamiennego i brunatnego, przewiduje się utrzymanie krajowego wydobycia węgla na poziomie pozwalającym na pokrycie zapotrzebowania przez sektor energetyczny. Udział węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej będzie jednak systematycznie zmniejszany. W 2030 r. osiągnie poziom 56-60% i w perspektywie roku 2040 zachowany zostanie trend spadkowy”.

– Wewnętrzny rynek energii:

„W ramach rozwoju wewnętrznego rynku energii, Polska będzie dążyć do zwiększenia dostępności i przepustowości obecnych elektroenergetycznych połączeń transgranicznych oraz zintegrowania krajowego systemu przesyłowego gazu ziemnego z systemami państw Europy Środkowej i Wschodniej oraz państw regionu Morza Bałtyckiego. W kontekście tym, konieczne będą też dalsze inwestycje w wewnętrzne sieci gazowe oraz elektryczne, które zapewnią bezpieczeństwo dostaw energii. W odniesieniu do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, podjęte będą działania w celu zagwarantowania odpowiedniego poziomu elastyczności systemu energetycznego. Aby umożliwić rozwój konkurencyjnego rynku, celem jest zwiększenie wiedzy konsumentów oraz zachęcenie ich do odgrywania aktywniejszej roli na rynku energii, przy jednoczesnym ograniczeniu zjawiska ubóstwa energetycznego z uwzględnieniem ochrony wrażliwych grup społecznych”.

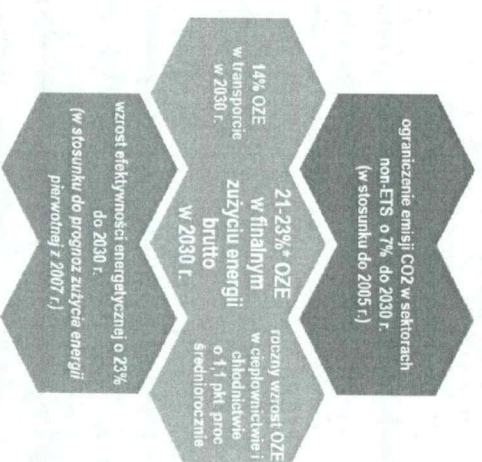
– Badania naukowe, innowacje i konkurencyjność:

„Badania naukowe, wdrażanie innowacji i działania związane z rozwojem konkurencyjności gospodarki będą miały istotne znaczenie dla realizacji celów i polityk odzworowanych w KPEiK. Wymiar ten szczególnie przeplata się bowiem z innymi, dostarczając nowych technologii i rozwiązań sprzyjających transformacji energetycznej. Głównym założeniem tego wymiaru jest zmniejszenie luki cywilizacyjnej pomiędzy Polską, a krajami gospodarczo wysokorozwiniętymi oraz poprawa jakości życia polskiego społeczeństwa. Polska planuje również zwiększanie konkurencyjności gospodarki poprzez pełniejsze wykorzystanie zasobów społecznych i terytorialnych oraz automatyzację, robotyzację i cyfryzację przedsiębiorstw. Wspierając rozwój innowacji energetycznych planowane jest zwiększenie konkurencyjności

polskiego sektora energii, a co za tym idzie maksymalizację korzyści dla polskiej gospodarki. Kolejnym celem jest akceleracja sprzedaży technologii przez polskie firmy na rynkach zagranicznych, łącząca się ze wzrostem znaczenia i konkurencyjności polskiej nauki na arenie międzynarodowej. Fundamentem dla realizacji celów w tym zakresie są: wzrost nakładów na działalność badawczo-rozwojową w Polsce (z 0,75% PKB w roku 2014 do 1,7% PKB w 2020 r. i 2,5% PKB w 2030) oraz ustalenie nowych, lepiej dostosowanych do dzisiejszych warunków, zasad wykorzystania tych nakładów. Aby maksymalizować korzyści, zasadne jest rozwijanie współpracy z Komisją Europejską i państwami członkowskimi Unii Europejskiej dotyczącej Strategicznego Planu w dziedzinie technologii energetycznych (SET-Plan). Jednym z głównych celów badań będzie określenie potencjału produkcji, wykorzystania oraz rozwoju technologii wodorowych w Polsce”.

Cele klimatyczno-energetyczne dla Polski zaprezentowano ponadto na Rysunku 1.

Rysunek 1. Cele klimatyczno-energetyczne Polski do 2030 r.

Źródło: Krajowy Plan na Rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030

Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)

Dokument został ogłoszony Komunikatem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 30 grudnia 2021 r. (M.P. z 2021 r., poz. 1200). Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest aktualizacją średniookresowej strategii poprawy jakości powietrza w Polsce, tj. KPOP i stanowi kompiację prowadzonych i planowanych działań na poziomie krajowym, mających na celu

ograniczenie negatywnego wpływu poszczególnych obszarów działalności człowieka, na stan powietrza. Program określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki interwencji w perspektywie roku 2025, 2030 oraz 2040. Głównym celem aKPOP jest ochrona zdrowia i komfortu życia mieszkańców oraz środowiska naturalnego jako całości, w szczególności - pilna poprawa stanu powietrza na obszarach stref, w których – jak wynika z corocznie przeprowadzanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oceny jakości powietrza - stwierdzane są w dalszym ciągu przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych zanieczyszczeń.

Kierunkami interwencji prowadzonymi do osiągnięcia celów szczegółowych, tj. osiągnięcia i dotrzymania co najmniej standardów jakości powietrza określonych w prawodawstwie unijnym oraz krajowym, będą m.in.:

- Kierunek interwencji 1 – Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego;
- Kierunek interwencji 2 – Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego;
- Kierunek interwencji 3 – Ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska;
- Kierunek interwencji nr 4 – Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój odnawialnych źródeł energii;
- Kierunek interwencji 5 – Edukacja ekologiczna;
- Kierunek interwencji nr 7.2 - Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora mieszkalnictwa na obszarach wiejskich.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Przedsięwzięcia realizowane zgodnie z PGN będą wspierały realizację postanowień Strategii, rozpoczynając od wizji województwa.

Wizja województwa Podlaskie: przedsiębiorcze – partnerskie – perspektywiczne.

Inwestycje będą się wpisywały w następujące cele i kierunki działań:

Cel strategiczny dynamiczna gospodarka, cele operacyjne:

2. Podlaski system otwartych innowacji

Kierunek inwestycyjny: 8. Innowacje społeczne jako forma rozwiązywania wyzwań społeczno-gospodarczych (starzenie się społeczeństwa, rewolucja cyfrowa, zmiany klimatu, konieczność ciągłego doskonalenia kompetencji mieszkańców i inne)

4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego.

Kierunek inwestycyjny: 1. Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) i energetyki rozproszonej;

2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury energetycznej przesyłowej i dystrybucyjnej, w tym rozwoju inteligentnych systemów przesyłu i dystrybucji energii;

3. Rozbudowa sieci gazowniczej;

4. Realizacja strategii niskoemisyjnych m.in. w obszarach takich jak: transport publiczny, efektywność energetyczna, jakość powietrza;

5. Rozwój i wdrażanie w przedsiębiorstwach, instytucjach i gospodarstwach domowych technologii gospodarki obiegu zamkniętego;

6. Edukacja ekologiczna.

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej

Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej został przyjęty uchwałą nr XXXIV/414/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20.12.2013 r. Jego ostatnią aktualizację przyjęto zaś uchwałą Nr XLIV/611/2022 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2022 r. Dokonano aktualizacji Programu (kod strefy PL2002) z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 w Łomży.

Strefa podlaska obejmuje całe województwo podlaskie z wyłączeniem obszaru aglomeracji białostockiej, a więc także obszar Miasta Brańsk.

Istotnym elementem umożliwiającym realizację postanowień Planu jest podejmowanie działań typu:

1. W zakresie ograniczania emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej) – przedsiębiorstwa energetyczne, jednostki samorządu terytorialnego, mieszkańcy;

a. nawiązanie współpracy przez samorządy z dostawcami ciepła sieciowego, paliw gazowych,

b. rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą,

c. rozbudowa sieci gazowych,

d. zmiana (jeżeli jest stosowane) paliwa stałego na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie gazu, energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej,

e. stosowanie się do ustawowego zakazu spalania odpadów,

f. zmniejszanie zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez ograniczanie strat ciepła – termomodernizacja budynków,

g. ograniczanie emisji z niskich rozproszonych źródeł technologicznych,

- h. zmiana technologii i surowców stosowanych w rzemiośle, usługach i drobnej wytwórczości wpływająca na ograniczanie emisji pyłów zawieszonych,
 - i. regularne czyszczenie kominów przy spalaniu paliw stałych.
2. W zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej) – jednostki samorządu terytorialnego, zarządcy dróg:
- a. kontynuacja modernizacji lub wymiany taboru komunikacji miejskiej/gminnej, ze szczególnym uwzględnieniem korelacji ekonomiczno-ekologicznej, tzn. współmierność zaangażowanych środków finansowych do spodziewanych efektów ekologicznych,
 - b. dążenie do wprowadzenia nowych niskoemisyjnych paliw i technologii, szczególnie w systemie transportu publicznego i służb miejskich/gminnych,
 - c. szkolenia dla prowadzących pojazdy dot. takiego użytkowania pojazdów i sposobu jazdy, aby ograniczać emisję zanieczyszczeń,
 - d. podejmowanie działań mających na celu stosowanie zachęt do wymiany pojazdów na bardziej przyjazne środowisku (np. uprzywilejowane miejsca parkingowe),
 - e. kanalizowanie ruchu tranzytowego z ominięciem centralnych części miast i stref zamieszkania,
 - f. tworzenie stref ograniczonego ruchu i stref uspokojonego ruchu,
 - g. rozwój i zwiększanie efektywności systemu transportu publicznego,
 - h. polityka cenowa opłat za przejazdy i zsynchronizowanie rozkładów jazdy transportu zbiorowego zachęcające do korzystania z systemu transportu zbiorowego,
 - i. rozwój systemu tras rowerowych i infrastruktury rowerowej,
 - j. intensyfikacja okresowego czyszczenia ulic metodą moką (szczególnie w okresach bezdeszczowych),
 - k. tworzenie buspasów oraz wydzielanie przejazdów dla autobusów,
 - l. budowa systemu parkingów P&R oraz parkingów buforowych wraz z systemem informacji o zajętości miejsc postojowych,
 - m. wspieranie rozwiązań proekologicznych w zakresie transportu (np. wspieranie stacji ładowania pojazdów elektrycznych).
3. W zakresie obniżania emisji lokalnej i napywowej poprzez pochłanianie i zatrzymywanie zanieczyszczeń:
- a. zwiększanie powierzchni terenów zielonych: tworzenie zielonej infrastruktury (zielone ściany, przystanki, słupy), zwiększanie i odzyskiwanie powierzchni biologicznie czynnych, wprowadzanie elementów odpowiednio

- zaprojektowanej zielono-niebieskiej infrastruktury w tereny miejskie, również na obszarach zdominowanych przez gęstą zabudowę, tworzenie parków kieszonkowych,
 - b. rewitalizacja zieleni,
 - c. wzbogacanie terenów zieleni (zagęszczanie, dosadzenia),
 - d. zwiększanie bioróżnorodności istniejących terenów zieleni.
4. W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi - jednostki samorządu terytorialnego:
- a. usprawnianie infrastruktury recyklingu, w celu ułatwienia zbiórki odpadów,
 - b. zachęcenie do stosowania kompostowników,
 - c. stworzenie specjalnego systemu programów zbiórki odpadów zielonych pochodzących z ogrodów,
 - d. prowadzenie kampanii edukacyjnych, informujących społeczeństwo o zagrożeniach dla zdrowia płynących z „otwartego” spalania śmieci.
5. W zakresie edukacji ekologicznej i reklamy - jednostki samorządu terytorialnego:
- a. W przypadku przyjęcia uchwały antysmogowej informowanie mieszkańców o jej uchwaleniu i ich skutkach i konieczności przestrzegania zakazów i nakazów zawartych w uchwałach,
 - b. kształtowanie właściwych zachowań społecznych poprzez propagowanie konieczności oszczędzania energii cieplnej i elektrycznej oraz uświadamianie o negatywnym wpływie na zdrowie spalania paliw niskiej jakości,
 - c. prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości spalania paliw niekwalifikowanych i odpadów połączonych z informacją na temat kar administracyjnych za spalanie paliw niekwalifikowanych i odpadów,
 - d. uświadamianie społeczeństwa o korzyściach płynących z użytkowania scentralizowanej sieci ciepłowniczej, gazowej, termomodernizacji i innych działań związanych z ograniczeniem emisji niskiej,
 - e. promocja nowoczesnych, niskoemisyjnych źródeł ciepła oraz źródeł energii odnawialnej, ze wskazaniem źródeł ich finansowania oraz dotowania wymiany,
 - f. informowanie mieszkańców o możliwości uzyskania dopłat i skorzystania z programów, np. przeprowadzenie kampanii „Weź dopłatę/dotację - wymień piec”,
 - g. wspieranie przedsięwzięć polegających na reklamie oraz innych rodzajach promocji towaru i usług propagujących model konsumpcji zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, w tym w zakresie ochrony powietrza.
6. Uwzględnianie przez podmioty podlegające ustawie o zamówieniach publicznych:

- a. kryteriów efektywności energetycznej w definiowaniu wymagań dotyczących zakupów produktów (np. klasa efektywności energetycznej, niskie zużycie paliwa, itp.),
- b. kryteriów efektywności energetycznej w ramach zakupów usług (np. stosowania zabezpieczeń przed pyleniem w czasie robót budowlanych, segregacji odpadów itp.).

W dniu 19 czerwca 2023 r. Sejmik Województwa Podlaskiego Uchwałą Nr LIII/841/2023 dokonał kolejnej aktualizacji „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” ze względu na przekroczenie dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2.5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. W dokumencie dokonano analizy realizacji działań naprawczych wprowadzonych uchwałą Nr XIX/236/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. zmieniającą uchwałę w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podlaskiej” pod kątem ich skuteczności, wprowadzono dodatkowe działania naprawcze polegające na kontroli zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych oraz przestrzegania obowiązku wymiany kotłów, a także określono działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego do 2030 r.

Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego został przyjęty uchwałą Nr XXXVI/474/2021 z dnia 29 listopada 2021 r. przez Sejmik Województwa Podlaskiego i zawiera następujące obszary interwencji, cele oraz kierunki interwencji, w które wpisują się także projekty planowane do wykonania na terenie Miasta Brańsk:

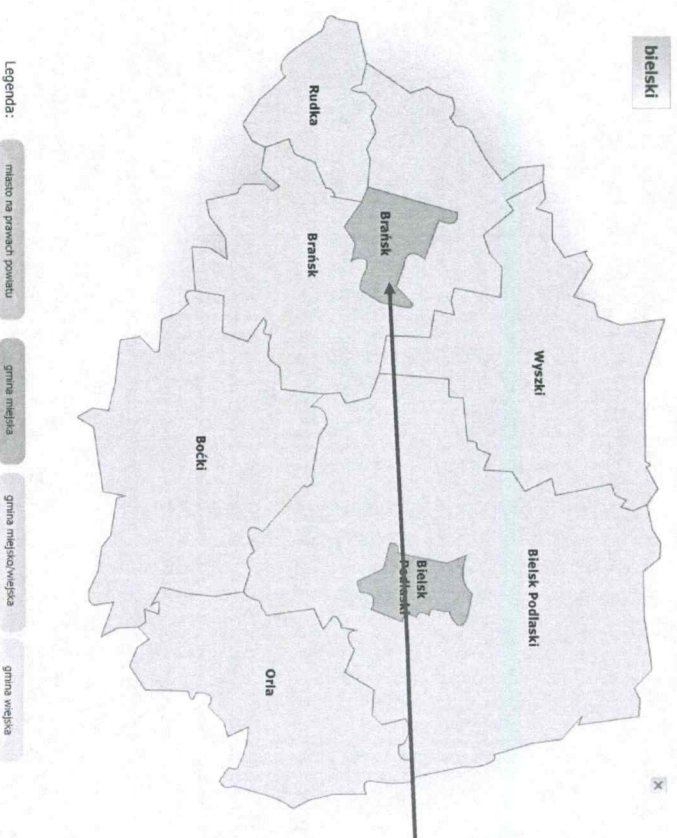
- Obszar interwencji 1: Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Cel 1.1. Spełnianie wymagań w zakresie jakości powietrza;
- Cel 1.2. Adaptacja do zmian klimatu;
- Cel 1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych:
 - o Kierunek interwencji: Ograniczenie niskiej emisji;
 - o Kierunek interwencji: Zwiększenie efektywności energetycznej budynków i systemów oświetlenia;
 - o Kierunek interwencji: Rozwój odnawialnych i alternatywnych źródeł wytwarzania oraz magazynowania energii;
 - o Kierunek interwencji: Rozwój zrównoważonego transportu.

3. AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA

3.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I ADMINISTRACYJNE

Miasto Brańsk leży w północno-wschodniej części Polski w województwie podlaskim. Graniczy z gminami: Brańsk (wiejską) i Rudka.

Rysunek 2. Położenie Miasta Brańsk na tle powiatu bieleckiego

Powierzchnia miasta, zgodnie z danymi GUS na koniec 2022 r., wynosi 33 km² (stanowi to 2,38% powierzchni powiatu bieleckiego).

Źródło: <https://administracja.maz.gov.pl>

3.2. KLIMAT

Klimat Miasta Brańsk jest umiarkowany zimny. Stopniowo, z roku na rok, zanika różnica między posiednimi porami roku a także pogoda w niektórych miesiącach zmienia się na nietypową dla danej pory roku.

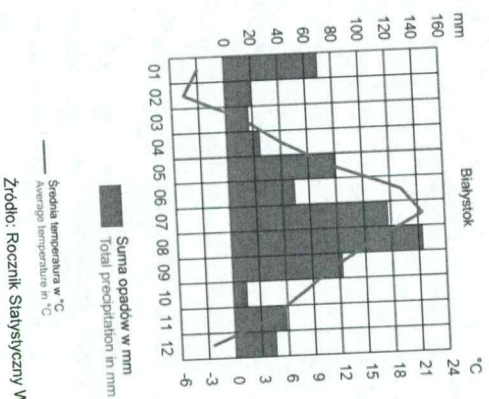
Amplituda średnich miesięcznych temperatur dla okresu 1971-2021 wyniosła 70,9°C (na Stacji w Białymstoku). Średnia roczna temperatura powietrza w 2021 r. wyniosła 7,5°C.

Tabela 1. Temperatury powietrza w stacji meteorologicznej w Białymstoku

Stacja meteorologiczna	Temperatury w °C					
	średnie			skrajne		amplitudy temperatur skrajnych
	1971-2000	1991-2020	2016-2020	maksimum	minimum	
Białystok	6,9	7,7	8,2	8,6	7,5	35,5
						-35,4
						70,9

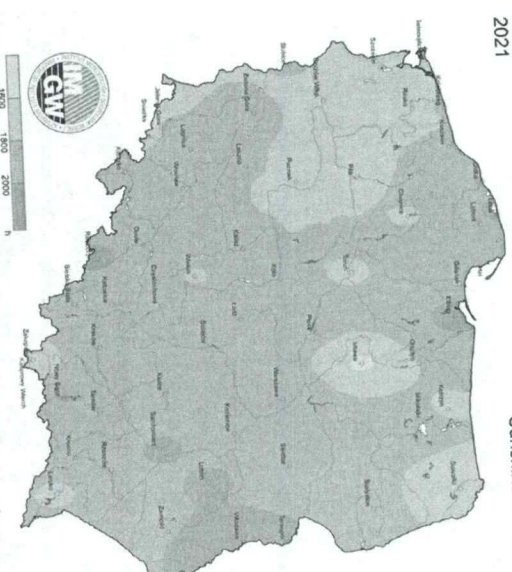
Zródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego 2022

Wykres 1. Temperatury powietrza i opady atmosferyczne w stacji meteorologicznej Białystok w 2021 r.

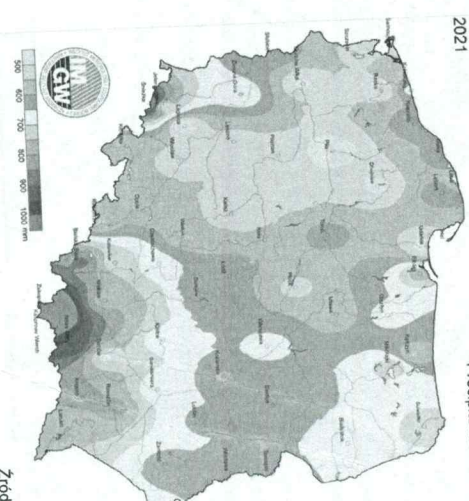
Zródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego 2022

Rysunek 3. Usłonecznienie
Usłonecznienie
Sunshine Duration
ROK - YEAR
2021

Zródło: <https://klimat.imgw.pl/pl>

Rysunek 4. Suma opadów
Suma opadu
Precipitation totals
ROK - YEAR
2021

Zródło: <https://klimat.imgw.pl/pl>

Średnie roczne zachmurzenie w 2021 r. na stacji meteorologicznej w Białymstoku wyniosło 5,4 oktańta (w 8-stopniowej skali). Czas, w ciągu którego bezpośrednie promieniowanie słoneczne docierało do powierzchni ziemi w 2021 r. wynosił średnio 11830 h/rok. Region pod względem wartości średniego usłonecznienia w ciągu roku jest porównywalny do regionów centralnych kraju. Największa suma opadów przypada na lipiec i sierpień.

Tabela 2. Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie w stacji meteorologicznej w Białymstoku

Stacja meteorolog.	Roczne sumy opadów w mm					Średnia prędkość wiatru w m/s	Usłonecznienie w h	Średnie zachmurzenie w oktańtach
	1971-2000	1991-2020	2011-2020	2016-2020	2021			
Białystok	577	610	645	704	684	2,2	1830	5,4

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego 2022

Dominującą postacią fizyczną zasilania atmosferycznego w regionie są opady deszczu. W 2021 r. roczna suma opadów wyniosła 684 mm. Średnia roczna prędkość wiatru w 2021 r. osiągała wartość do 2,2 m/s w Białymstoku.

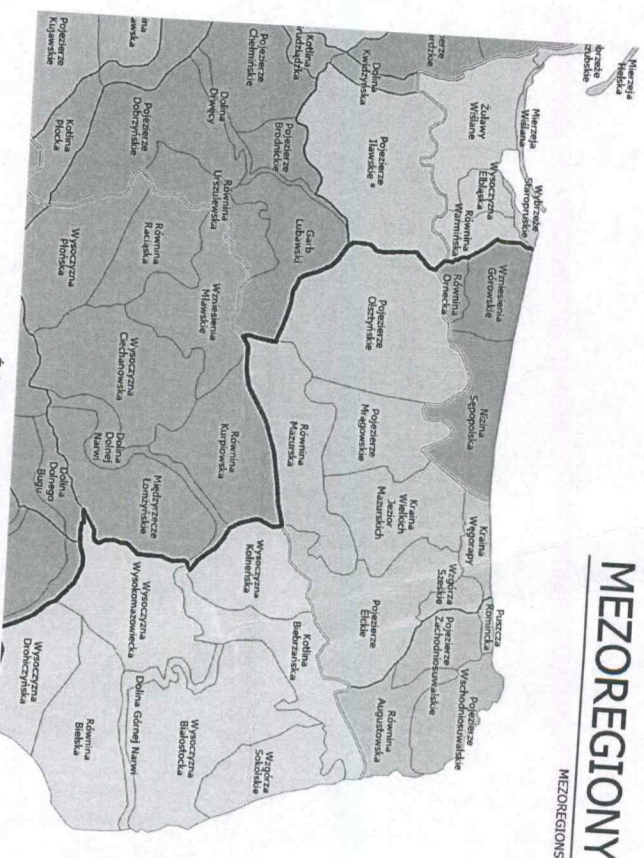
3.3. POWIERZCHNIA ZIEMI, KRAJOBRAZ, ZŁOŻA NATURALNE, GLEBY

Powierzchnia ziemi, krajobraz

Pod względem fizycznym – geograficznym obszar Miasta Brańsk położony jest w części mezoregionu Równiny Bielejskiej wchodzącej w skład regionu fizyko – geograficznego Niziny Północno – Podlaskiej.

Równina Bielejska rozciąga się pomiędzy Doliną Górnej Narwi a Doliną Nurca.

Rysunek 5. Położenie Miasta Brańsk na tle regionów fizycznogeograficznych

Źródło: Kondracki J., Geografia regionalna Polski, PWN, 2002 r.

Miasto Brańsk nie leży na żadnym obszarze chronionym.

Gleby

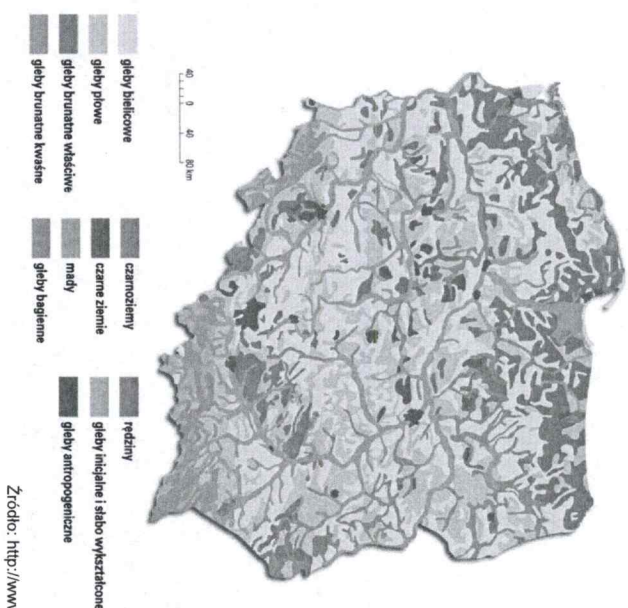
Północne, północno – zachodnie oraz zachodnie tereny (obszar zagospodarowany rolniczo) miasta pokrywają gleby o dobrej oraz średniej przydatności rolniczej. Są to gleby brunatne właściwe, gleby pseudobielicowe oraz czarne ziemie.

Południową część miasta (pokrywająca się z doliną Nurca) pokrywają głównie mady, o niskiej przydatności rolniczej.

Grunty orne należą głównie do IIb i IVa klasy bonitacyjnej (łącznie 57% zasobów glebowych), natomiast najwięcej użytków zielonych występuje na glebach klasy IV (około 44% powierzchni).

Miasto Brańsk posiada cechy miasta wiejskiej – sporą jego część (około 65,5%) powierzchnię stanowią grunty rolne.

Rysunek 6. Gleby w Polsce

Źródło: <http://www.geomatura.pl/>

Jakość gleb

Monitoring chemicznego gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 starych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokryw glebowej kraju. Kolejna, szósta tura monitoringu przypadła na lata 2020-2022 i była realizowana przez Eurofins OBIKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na terenie województwa podlaskiego przeprowadzono badanie w 6 punktach żaden z nich nie został zlokalizowany na terenie powiatu bielskiego.

„Stan Środowiska w Województwie Podlaskim. Raport 2020” nie dotyka bezpośrednio tematu gleby i jej stanu na terenie województwa. Wspomina się o niej przy okazji nielegalnych praktyk w zakresie demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, jakości wód, wskazując na powiązanie stanu gleb z tymi zagadnieniami. Nie jest to jednak problem istotny na terenie Miasta Brańsk.

Złoża zasobów geologicznych

Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2022 r.” na terenie miasta brak złóż kopalin.

3.4. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Jednym z najważniejszych czynników mających wpływ na ogólny stan środowiska przyrodniczego na danym terenie ma jakość i wielkość zasobów wodnych.

Wody powierzchniowe – charakterystyka

Wody powierzchniowe na terenie miasta to głównie sieć rzek o układzie kratowym. Według podziału hydrograficznego gmina miejska Brańsk leży w zlewni rzeki Nurzec, będącej największym dopływem rzeki Bug. Sieć rzeczna omawianego obszaru jest ściśle związana z formami rzeźby połudowcowej i wykazuje znamiona względnej dojrzałości. System naturalnych cieków wodnych uzupełniony jest siecią rowów melioracyjnych. Mają one najczęściej charakter rowów odwadniających.

Układ hydrograficzny Miasta Brańsk wynika z położenia wododziału wód powierzchniowych, dzielącego zlewnie rzek Narew i Bug, który przebiega na północy, poza obszarem miasta. Obszar wododziału stanowi jednocześnie teren źródłiskowy, większości bezimiennych cieków na terenie miasta, rzek: Panasówka, Bronka i ich dopływów. Z tego powodu w północnej części miasta dominują drobne cieki wodne o małych przepływach, stanowiące początkowe i górne odcinki rzek.

Głównym elementem sieci hydrograficznej miasta jest rzeka Nurzec, która swoim przebiegiem równoleżnikowym dzieli wysoczyznę na część północną i południową.

Dolina Nurca stanowi taras zalewowy o szerokości od kilkudziesięciu do 300 m. Taras charakteryzuje się płaską powierzchnią, wyniesioną na wysokość 124-126 m.n.p.m. oraz 2-3 m nad poziom wody w rzecze. W obrębie tarasu zalewowego występują niewielkie obniżenia terenowe w formie zanysowanych starorzeczy, które są podmokłe bądź wypelnione wodą. Rzeka Nurzec była regulowana w latach 40-tych.

Brak informacji o jeziorach na terenie miasta.

Tabela 3. Jednołite części wód powierzchniowych na terenie Miasta Brańsk

KOD JCWP	Nazwa JCWP	Dorzecze	Region wodny
RW200017266549	Bronka	Wisły	Bugu
RW200017266556	Sienica	Wisły	Bugu
RW200017266572	Dopływ spod Kol. Patoki	b.d.	b.d.
RW200017266558	Dopływ z Domanowa	Wisły	Bugu

KOD JCWP	Nazwa JCWP	Dorzecze	Region wodny
RW200024266673	Nurzec od Nurczyka do Siemnicy	Wiśły	Bugu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z www.kzgw.gov.pl

Jakość wód powierzchniowych

Klasyfikacja i badania jakości wód powierzchniowych przeprowadzana jest dla wydzielonych jednolitych części wód powierzchniowych. Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) jest podstawową jednostką gospodarki wodnej (łącznie z ochroną środowiska) w myśl Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1478 z późn. zm.), zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną. Jednolita część wód jest pojęciem obejmującym zarówno zbiorniki wód stojących, jak i ciekł, a także przybrzeżne fragmenty wód morskich i wody podziemne. Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP) - oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:

- jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny,
- sztuczny zbiornik wodny,
- struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części,
- morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub przybrzeżne.

Stan ekologiczny jednolitych części wód (JCW) powierzchniowych klasyfikuje się na podstawie wyników klasyfikacji elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych, w tym grupa substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, i hydromorfologicznych. Elementy te klasyfikuje się na podstawie kryteriów wyrażonych jako wartości graniczne poszczególnych wskaźników jakości wód z uwzględnieniem typów wód powierzchniowych.

Stan ekologiczny jest definiowany dla wód naturalnych jako:

- bardzo dobry – dla wód o niezmiennych warunkach przyrodniczych lub zmienionych tylko w bardzo niewielkim stopniu,
 - dobry – gdy zmiany warunków przyrodniczych w porównaniu do warunków niezakłóconych działalnością człowieka są niewielkie,
 - umiarkowany – obejmujący wody przekształcone w średnim stopniu,
 - słaby – wody o znacznym zmienionych warunkach przyrodniczych (biologicznych, fizykochemicznych, morfologicznych), gdzie gatunki roślin i zwierząt znacznie różnią się od tych, które zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitej części wód,
 - zły – wody o poważnie zmienionych warunkach przyrodniczych, w których nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki.
- Potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych sztucznych i silnie zmienionych klasyfikuje się na podstawie wyników klasyfikacji elementów fizykochemicznych,

biologicznych i hydromorfologicznych. Potencjał ekologiczny jest definiowany jako: maksymalny, dobry, umiarkowany, słaby oraz zły.

Stan chemiczny klasyfikuje się na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód (substancji priorytetowych i innych zanieczyszczających). Stan chemiczny jest definiowany jako dobry oraz poniżej stanu dobrego.

Stan wód – w zależności od stanu / potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego stan wód naturalnych, sztucznych i silnie zmienionych może być: dobry lub zły. Stan wód ocenia się jako dobry, jeśli stan ekologiczny / potencjał ekologiczny osiąga stan dobry lub powyżej dobrego i stan chemiczny wód także jest na poziomie dobrym.

W poniższych tabelach przedstawiono stan wód oraz planowane cele środowiskowe dla wód przepływających przez Miasto Brańsk zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wiśły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wiśły, Dz.U. 2023, poz. 300).

Tabela 4. Stan wód

Jednolita Część Wód Powierzchniowych			OCENA STANU 2014-2019 (r.kl.jcwp do 2022)					
Kod jcwp (układ jednostek planistycznych aPGW)	Kod jcwp	Nazwa jcwp	Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	jcwpd (ID jcwpd)	Ocena stanu/potencjału ekologicznego (r.kl.jcwp do 2022)	Ocena stanu chemicznego (r.kl.jcwp do 2022)	Ocena stanu wód (r.kl.jcwp do 2022)
RW2000172666 549	RW20001026714 6549	Bronka	PL01S0801_3 730	PL01S0801_3 730	PLGW200 055	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
RW2000172666 56	RW20001026714 656	Siennica	PL01S0801_3 803	PL01S0801_3 803	PLGW200 055	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
RW2000242666 73	RW20001626714 673	Nurzec od Nurczyka do Siennicy	PL01S0801_3 430	PL01S0801_3 430	PLGW200 055	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK
NA LATA 2023-2030

37

Tabela 5. Cele środowiskowe jcwp

Nazwa jcwp	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych		Cel środowiskowy jcwp na lata 2022-2027		Wskaźnik, którego cel środowiskowy może być odroczony w czasie	Wskaźnik, którego ustalono mniej rygorystyczny cel	Klasa wskaźnika (mniej rygorystyczny cel środowiskowy jcwp)	
	Ocena ryzyka	Rodzaj presji	Cel środowiskowy stan/potencjał ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny			Wskaźniki fizykochemiczne (powyżej II klasy (>2))	Wskaźniki chemiczne (poniżej stanu dobrego)
Bronka	zagrożona	PRESJA_TROFI: nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe) PRESJA_HYMO: prostowanie koryta rg, rp, budowie piętrzące rg, rp, budowie regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) rg, PRESJA_CHEM: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; PRESJA_TROFI: nawożenie i depozycja PRESJA_HYMO: prostowanie koryta rg, budowie piętrzące rg,	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	azot ogólny, azot azotanowy, OWO	ND	ND	ND
Siennica	zagrożona	PRESJA_TROFI: nawożenie i depozycja PRESJA_HYMO: prostowanie koryta rg, budowie piętrzące rg,	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	azot ogólny, azot azotanowy, fosforany, OWO	benzo(a)piren(w)	ND	benzo(a)piren(w)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK
NA LATA 2023-2030

38

Nazwa JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych		Cel środowiskowy JCWP na lata 2022-2027		Wskaźnik, którego cel środowiskowy może być odroczony w czasie	Wskaźnik, którego ustalono mniej rygorystyczny cel	Klasa wskaźnika (mniej rygorystyczny cel środowiskowy JCWP)	
	Ocena ryzyka	Rodzaj presji	Cel środowiskowy stan/potencjał ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny			Wskaźniki fizykochemiczne (powyżej II klasy (>2))	Wskaźniki chemiczne (poniżej stanu dobrego)
Nurzec od Nurczyka do Świerżowa	zagrożona	PRESJA_TROFI: odpływ miejski (wody opadowe) oraz nawożenie i depozycja PRESJA_HYMO: prostowanie koryta rg, budowę piętrzące rg, budowę regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) rg,	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzona część wskaźników, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	azot ogólny, fosforany	azot azotanowy	azot azotanowy	ND

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK NA LATA 2023-2030

39

Stan wód na terenie Miasta Brańsk wciąż wymaga przeprowadzania wielu prac polepszających ich stan.

Wody podziemne

Miasto Brańsk położone jest w granicach jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) wskazanej w tabeli 6. Nie występuje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Tabela 6. Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) na terenie Miasta Brańsk

Kod JCWPd	Nazwa JCWPd
PLGW200055	55

Źródło: Opracowanie własne

JCWPd 55:

Liczba pięter wodonośnych: 2.

Udział zasilania podziemnego w odpływie całkowitym rzek w obrębie JCWPd: 47%.

Ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych: Mokradła (34% powierzchni obszarów chronionych).

Leje depresji (tej regionalny-lokalny) związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.: Lokalne leje depresji związane z poborem wód podziemnych.

W 2022 r. (dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, aktualność udostępnionych informacji zgodna z datą ich przygotowania: marzec 2023) przeprowadzono badanie monitoringu na terenie powiatu bieleckiego w trzech punktach, w dwóch z nich klasa jakości została określona jako wody dobrej jakości (miejscowość Husaki, Gmina Bielek Podlaski, gmina wiejska oraz miejscowość Szumny, Gmina Brańsk, gmina wiejska), w jednym punkcie za wody zadowalającej jakości (miejscowość Piotrowo – Krzywokoły, Gmina Boćki, gmina wiejska).

W tabeli poniżej przedstawiono ocenę stanu JCWPd 55 oraz postawione cele środowiskowe, zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Dz.U. 2023, poz. 300).

Tabela 7. Jednolita Część Wód Podziemnych

JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu						Presje	Rodzaj presji	Cel środowiskow y	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu
	Ocena stanu JCWPd				Stan ilościowy	Stan chemiczny				
	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ogólna ocena stanu	Przyczyna stanu słabego						
55	dobry	dobry	dobry	nie dotyczy	niezagrożona	niezagrożona	chemiczn a	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	niezagrożona

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK
NA LATA 2023-2030

41

3.5. POWIETRZE

Powietrze atmosferyczne należy do najważniejszych chronionych komponentów środowiska przyrodniczego.

Podstawową oceną jakości powietrza służącą do stwierdzenia zachowania norm jakości, a przypadku ich niedotrzymania, wdrożenia działań naprawczych, jest coroczna ocena wykonywana podstawie art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. Ocena pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi obejmuje 12 substancji: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5} oraz zawartość w pyłe zawieszonym PM₁₀ następujących pierwiastków: ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (BaP).

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), ozon (O₃).

W 2022 roku na terenie województwa podlaskiego, na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza, stosowano pomiary intensywne – wykonywane na stałych stanowiskach, obejmujące:

- pomiary automatyczne,
- pomiary manualne prowadzone codziennie.

W 2022 r. w ramach ogólnopolskiego systemu Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało ogółem 9 stacji pomiarowych. Pomiary realizowane były przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w wojewódzkiej sieci stacji punktów pomiarowych, w ramach ogólnopolskiego systemu monitoringu powietrza PMŚ.

Zakres prowadzonego monitoringu obejmował pomiary stężeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu, pyłów zawieszonych: PM₁₀ i PM_{2,5} w powietrzu, a także pomiary ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na jednej stacji miejskiej w Białymstoku prowadzone były również pomiary składu pyłu zawieszonego PM₁₀ pod kątem zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).

Centrale Laboratorium Badawcze (CLB) w Białymstoku dysponuje 1 mobilną stacją pomiarową, za pomocą której wykonuje pomiary w miastach województwa podlaskiego nie objętych stałym monitoringiem powietrza. W 2022 r. stacja mobilna wykonywała pomiary całoroczne w Grajewie przy ul. Wojska Polskiego 74. Grajewo jest jednym z najbardziej uprzemysłowionych miast w województwie podlaskim. Pomiary zanieczyszczenia powietrza na tej stacji wykonywane są od 2020 roku.

Ze względu na charakter obszaru, na którym prowadzone są pomiary wyróżnia się stacje:

- 1ta miejskiego (w 2022 r. 6 stacji w województwie) – na obszarach miejskich, lokalizowane w taki sposób, aby na poziom zanieczyszczenia miało wpływ łączne oddziaływanie zanieczyszczeń pochodzących z wielu źródeł emisji, zaliczanych do różnych kategorii (emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, ze środków transportu, z zakładów przemysłowych),

- komunikacyjne – lokalizowane w miastach, w bezpośrednim sąsiedztwie drogi o znacznym natężeniu ruchu, w miejscach, gdzie na oddziaływanie emisji z pojazdów narażonych jest wiele osób (1 stacja w Białymstoku uruchomiona w marcu 2022 r.),

- podmiejskie – lokalizowane w pobliżu aglomeracji o liczbie mieszkańców większej od 250 000, w pewnej odległości od miejsca o maksymalnej emisji prekursorów ozonu, po zewnętrznej stronie miasta (1 stacja w Białymstoku uruchomiona w sierpniu 2022 r.); pomiary ozonu na tej stacji są wykonywane od stycznia 2023 r. Ze względu na potrzebę otrzymania pełnej serii pomiarowej ozonu za 2022 r. i wykonania oceny narażenia mieszkańców aglomeracji białostockiej na oddziaływanie wysokich stężeń ozonu, w 2022 r. kontynuowano wykonywanie pomiarów tego zanieczyszczenia na stacji 1ta miejskiego, zlokalizowanej w Białymstoku przy ul. Warszawskiej,

- pozamiejskie – mierzące jakość powietrza w odniesieniu do kryterium ochrony roślin w celu oceny narażenia roślin na zanieczyszczenie powietrza napływającego na tereny naturalnych ekosystemów, lasów lub upraw. Zanieczyszczenie powietrza na tych obszarach ma związek z emisją SO₂ i NO₂ z wielu, niekiedy odległych, rejonów i źródeł emisji. Wyniki pomiarów ze stanowisk tego typu służą także do oceny narażenia zdrowia ludzi na zanieczyszczenia powietrza na obszarach pozamiejskich (1 stacja w Borsukowiznie, na terenie Miasta Krynki).

W 2022 r. w ocenie rocznej wykorzystano serie pomiarowe z 7 stacji pomiarowych.

Tabela 8. Zestawienie stacji pomiarowych, z których wyniki zostały wykorzystane w ocenie za 2022 rok

Nazwa strefy	Nazwa stacji	Adres stacji	Powiat	Gmina	Ser. geograf.	Dł. geograf.	Typ obszaru	Typ stacji
aglomeracja białostocka	Białystok	ul. Warszawska 75 A	Białystok	Białystok	53.129506	23.181744	miejski	to
aglomeracja białostocka	Białystok	ul. Waszyngtona 16	Białystok	Białystok	53.136689	23.155669	miejski	to
strefa podlaska	Augustów	Uzdrowisko	Augustowski	Augustów	53.852550	23.984686	miejski	to
strefa podlaska	Ustronie		soł. Osłki	Krynki	53.215492	23.642155	pozemniaki	to
strefa podlaska	Borsukowizna, Stolica Leśna			Grajewo	53.639793	22.470274	miejski	to
strefa podlaska	Grajewo, ul. Wojska Polskiego 74		Grajewo	Grajewo	53.639793	22.470274	miejski	to
strefa podlaska	Lomża, ul. Sikorskiego 48/94		Lomża	Lomża	53.111394	21.094381	miejski	to
strefa podlaska	Sowiński, ul. Sikorskiego		Lomża	Lomża	53.111394	21.094381	miejski	to
strefa podlaska	Sowiński, ul. Pułaskiego 36		Sowiński	Sowiński	54.115897	22.938464	miejski	to

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Podlaskim. Raport Wojewódzki za rok 2022

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2022” na podstawie oceny jakości powietrza oraz klasyfikacji stref województwa podlaskiego za 2022 rok według kryterium ochrony zdrowia ludzi, stwierdzono przekroczenie benzo(a)pirenu w strefie podlaskiej. W obu strefach został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu. Pozostałe badane zanieczyszczenia gazowe i pyłowe otrzymały klasy A i A1.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin ocenie podlegała strefa podlaska – dla analizowanych zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, tlenków azotu i poziomu docelowego ozonu strefa ta została zaliczona do klasy A. W przypadku oceny pod kątem poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefa podlaska uzyskała klasę D2.

Tabela 9. Podsumowanie wyników oceny ze względu na ochronę zdrowia, strefa podlaska

Zanieczyszczenie		Klasa strefy	
SO ₂		A	
NO ₂		A	
CO		A	
C ₆ H ₆		A	
O ₃ (wg poziomu docelowego)		A	
O ₃ (wg poziomu celu długoterminowego)		D2	
PM10 (klasa strefy)		A	
PM10 (klasa strefy dla czasu uśredniania - 24 godz)		A	
PM10 (klasa strefy dla czasu uśredniania – rok)		A	
PM2,5 (z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego II fazy)		A1	
PM2,5 (z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego I fazy)		A	

Zanieczyszczenie	Klasa strefy
Pb	A
As	A
Cd	A
Ni	A
B(a)P	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim, Raport wojewódzki za rok 2022

Tabela 10. Ocena ze względu na ochronę roślin, strefa podlaska

Zanieczyszczenie	Klasa strefy
SO ₂	A
NO _x	A
O ₃ (według poziomu docelowego)	A
O ₃ (według poziomu długoterminowego)	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim, Raport wojewódzki za rok 2022

W Zestawieniu gmin, na obszarze których wystąpiło przekroczenie, które zawarto w „Rocznej Ocenie Jakości Powietrza w Województwie Podlaskim. Raport Wojewódzki za rok 2022” Miasto Brańsk zostało wymienione przy przekroczeniu poziomu celu długoterminowego ozonu (O₃) w celu ochrony zdrowia ludzi jak i w celu ochrony roślin.

3.6. KLIMAT AKUSTYCZNY

Hałas w środowisku to wszelkiego rodzaju niepożądane, nieprzyjemne i uciążliwe dźwięki w danym miejscu i czasie. Jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Skutki oddziaływania hałasu i wibracji na człowieka oraz środowisko naturalne są bardzo dotkliwe.

Hałas pochodzenia antropogenicznego, dzieli się w zależności od sposobu powstawania, na hałas komunikacyjny i przemysłowy:

- hałas przemysłowy - jest to hałas stworzony przez źródła zlokalizowane wewnątrz i na zewnątrz obiektów budowlanych różnego typu. Bywa on najczęstszą przyczyną skarg ludności. Wynika to między innymi z faktu, że hałasy tego typu mają najczęściej charakter ciągły, często o bardzo dokuczliwym brzmieniu. Największymi źródłami są zakłady przemysłowe, wytwórcze i rzemieślnicze;
- hałas komunikacyjny pochodzi od środków transportu lotniczego, kolejowego i drogowego. Szczególnie narażone są tereny znajdujące się w pobliżu większych tras komunikacyjnych. Wynika to z dużej dynamiki wzrostu ilości środków transportu,

zwłaszcza pojazdów samochodowych natowianego w ostatnich latach oraz wzmożonego ruchu tranzytowego (towarowego i osobowego) w komunikacji międzynarodowej.

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;
- zmniejszanie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Hałas przemysłowy

Źródłem hałasu przemysłowego na terenie Miasta Brańsk są małe przedsiębiorstwa nieposiadające żadnych zabezpieczeń akustycznych. Niejednokrotnie takie działalności są źródłem konfliktów mieszkańców z przedsiębiorcami, gdyż są one uciążliwe dla mieszkańców, co przyczynia się do składania skarg i donosów na niewłaściwe funkcjonowanie przedsiębiorstw. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadza kontrole i ustala szereg zaleceń dotyczących minimalizacji emisji hałasu, lub też z powodu znikomej i tylko okresowej uciążliwości sprawa nie jest kontynuowana. Skala zagrożenia hałasem przemysłowym nie jest zbyt duża, a zasięg jego oddziaływania ma zwykle charakter lokalny.

Hałas komunikacyjny

Na infrastrukturę drogową na terenie Miasta Brańsk składają się:

- droga krajowa
- droga wojewódzka,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Jak to wskazano w „Ocenie stanu akustycznego środowiska na terenie województwa podlaskiego w roku 2021” w ramach realizacji zadań „Strategicznego Programu Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020-2025”, w roku 2021 zbadano uciążliwość akustyczną wzdłuż odcinków dróg krajowych DK19, DK62, DK66 oraz dróg wojewódzkich o numerach 645, 648, 653, 681 poprowadzonych przez wybrane obszary zabudowane. Monitoring prowadzono w 16 punktach pomiarowych, z czego w 13 wykonano pomiary określające wskazniki krótkookresowe L_{AeqD} i L_{AeqN} , natomiast 3 dotyczyły określenia wskaźników długookresowych L_{DWIN} i L_{N} . Punkty te zostały zlokalizowane na obszarze 6 miejscowości: Boćki, Drohiczyn, Brańsk, Szepietowo, Nowogród, Bakalarzewo.

Wyniki pomiarów krótkookresowych dla pory dnia wykazały wyraźne przekroczenia w 3 spośród 13 punktów pomiarowych położonych w:

- Bockach: ul. Wojska Polskiego 24, ul. Biejska 2, ul. Biejska 39;

Przekroczenia na granicy błędu pomiarowego stwierdzono:

– Drohiczyń: ul. Ks. Witolda 40, ul. Warszawska 51;

– Boćki: ul. Bielska 26

Nie stwierdzono przekroczeń norm dopuszczalnych hałasu w: Brańsku, Szepletowie, Nowogrodzie oraz Bakalarzewie.

Wyniki pomiarów krótkookresowych dla pory nocy wykazały, że przekroczenie norm dopuszczalnych ma miejsce w Bakalarzewie, Szepletowie oraz w każdym z punktów zlokalizowanym w Boćkach, w tych samych lokalizacjach co w porze dnia, a uciążliwość akustyczna jest zdecydowanie wyższa:

– Bakalarzewo: ul. Suwańska 17;

– Szepletowo: ul. Główna 22;

– Boćki (wszystkie punkty pomiarowe): ul. Wojska Polskiego 24, ul. Bielska 2, ul. Bielska 26, ul. Bielska 39;

Przekroczenie na granicy błędu pomiarowego stwierdzono:

– Brańsk: ul. Kościuski 9.

Nie stwierdzono przekroczeń norm dopuszczalnych hałasu w: Drohiczyń oraz Nowogrodzie. Ocena wskaźników poziomów długookresowych L_{DWN} (dla pory dziennie-wieczorno-nocej) i L_n (dla pory nocej) mających zastosowanie w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem wykazała, że hałas komunikacyjny jest problemem w Boćkach (wzrost miejskiego odcinka DK nr 19), gdzie wartości dopuszczalne zostały przekroczone o: 3,7 dB wobec wskaźnika L_{DWN} oraz 5,3 dB. L_n w punkcie zlokalizowanym przy ul. Bielska 18/1.

W Drohiczyń również stwierdzono niewielkie przekroczenia wskaźnika L_{DWN} o 2,1 dB przy ul. Warszawska 36. Wyłącznie badania wykonane w Brańsku (ul. A. Krajowej 4B) nie wykazały przekroczeń norm dopuszczalnych wobec wskaźników L_{DWN} oraz L_n .

Niezmiennie od lat, najbardziej uciążliwym źródłem hałasu na obszarze województwa podlaskiego jest hałas komunikacyjny, choć z roku na rok widoczna jest poprawa środowiska akustycznego wzrost badań odcinków dróg, co jest głównie związane z przeniesieniem transportu ciężkiego poza obszary zabudowane poprzez rozbudowę obwodnic oraz tworzenie tras szybkiego ruchu o znaczeniu transgranicznym. Długookresowe pomiary hałasu wykonane m.in. w miejscowości Boćki ukazują problem zanieczyszczenia hałasem wzrostu najczęściej użytkowanych dróg, szczególnie jeżeli stanowią one trasę transportu transgranicznego.

Dane z 2021 roku zgromadzone w bazie E-hałas dotyczące hałasu komunikacyjnego wskazują, że przekroczenia poziomów dopuszczalnych są niewielkie - rzędu kilku decybeli. Przekroczenia na obszarze miejskim dotyczą trasy Niepodległości (DW669) na odcinku od ulicy Heimańskiej do ul. Ks. Popiełuski w Białymstoku. Natomiast pomiary wykonywane poza

terenami zabudowanymi, na których zarejestrowano nieznaczne przekroczenia to wyłącznie odcinki przebudowanej drogi krajowej nr 8, mianowicie:

- odcinek Alei 1000-lecia Państwa Polskiego (granica miasta Białystok) - Jurkowiec odnotowano najwyższe przekroczenie w punkcie Sielachowskie 5F na poziomie 4,4 dB wyłącznie w porze nocy,

- odcinek od granicy woj. mazowieckiego do obwodnicy Zambrów odnotowano niewielkie przekroczenia wyłącznie w porze nocy w punktach:

• Żabikowo Prywatne 19A – przekroczenie rzędu 1 dB,

• Szumowo – przekroczenie rzędu 0,9 dB,

• Nowe Szumowo 1 – przekroczenie rzędu 2,1 dB,

• Krajewo – przekroczenie rzędu 0,3 dB.

- ponad siedemnaście kilometrów odcinek Mężenin-Jeżewo – minimalne przekroczenie na poziomie 0,9 dla wskaźnika L_{Aeqn} odnotowano w punkcie zlokalizowanym pod adresem Sikory-Piotrkowięta 8.

Zgodnie z danymi monitoringu poziomu hałasu oraz biorąc pod uwagę dotychczasowe pomiary oraz opierając się na obserwacjach terenowych należy stwierdzić, że hałas komunikacyjny nadal stanowi pewien problem na terenie analizowanej jednostki samorządu terytorialnego.

3.7. DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

Zgodnie z Rejestrem A - Wykaz zabytków nieruchomych województwa podlaskiego, według stanu na dzień 28 czerwca 2023 r. na terenie Miasta Brańsk zlokalizowane są następujące zabytki:

- układ przestrzenny, 1493 - XVIII, nr rej.: A-417 z 17.12.1979,

- kościół par. p.w. Wniebowzięcia NMP, 1859-1862, nr rej.: A-403 z 9.12.1987,

- dzwonnica, 1863, nr rej.: A-403 z 9.12.1987,

- cerkiew prawosławna fil. p.w. św. Szymona, ul. Kościuski, drewn., XIX/XX, nr rej.: 673 z 30.12.1987,

- kapliczka z figurą św. Piotra, ul. Binduga / Kilińskiego, poł. XIX, nr rej.: 535 z 29.12.1983,

- część cmentarza rzym.-kat., 1852, nr rej.: A-75 z 27.10.1993,

- cmentarz prawosławny, 1803, nr rej.: A-79 z 12.10.1993,

- cmentarz żydowski, 1820, nr rej.: A-76 z 20.10.1993,

- dom, ul. Piłsudskiego 3, drewn., ok. 1900, nr rej.: A-404 z 22.12.1987,

- zespół tradycyjnego budownictwa drewnianego, wraz z działką, ul. Piłsudskiego 15, XVIII-XIX, nr rej.: A-405 z 14.02.1977:
- dom mieszkalny, drewn.,
- stodoła,
- obora.

Tabela 11. Zabudki nieruchome zgodnie z Wojewódzką ewidencją zabudków nieruchomych

adres	zabudki	nr rej	I dz
ul. Kościelna	zabudowy układ przestrzenny miasta kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP	A-417 (d. 457) z dn. 17.12.1979 r. A-403 (d.680) z dn. 9.12.1987 r.	KL. WKZ- 5340/33/79 KL. WKZ- 5340/39/87
ul. Kościelna	dzwonnica przy kościele parafialnym p.w. Wniebowzięcia NMP	A-403 (d. 681) z dn. 9.12.1987 r.	KL. WKZ- 5340/40/87
	cmentarz parafii rzymskokatolickiej p. w. NMP , obecnie przykościelny		
ul. Piłsudskiego	cekwiew prawosławna filialna p.w. Szymona Słupnika	673 z dn. 30.12.1987 r.	KL. WKZ- 5340/33/87
	cmentarz prawosławny, d. unicki, ob. cmentarz przycekwieny		
	kaplica cmentarna p.w. św. Scholastyki		
ul. Binduga/Kilińskiego	kapliczka przydrożna z figurą św. Piotra	535 z dn. 29.12.1983 r.	KL. WKZ- 5340/2/83
ul. Boćkowska	cmentarz ekumeniczny prawosławny parafii prawosławnej w Maleszach	A-79 (d. 457) z dn. 12.10.1993 r.	KL. WKZ- 5340/12/93
	cmentarz rzymskokatolicki	A-75 (d. 776) z dn. 27.10.1993 r. A-76 (d. 773) z dn. 20.10.1993 r.	KL. WKZ- 5340/13/93 KL. WKZ- 5340/11/93
ul. Binduga nr 20	budynnek mieszkalny nr 20		
ul. Binduga nr 31	budynnek mieszkalny nr 31		
ul. Binduga nr 36	budynnek mieszkalny nr 36		
ul. Binduga nr 63	budynnek mieszkalny nr 63		
ul. Binduga nr 79	budynnek mieszkalny nr 79		
ul. Binduga nr 80	budynnek mieszkalny nr 80		
ul. Binduga nr 86	budynnek mieszkalny nr 86		
ul. Jana Pawła II nr 18	dom nr 18, ob. częściowo nieużytkowany i sklep		
ul. Jana Pawła II nr 19	dom mieszkalny (kamienica)		
ul. Kościuszki nr 18	budynnek mieszkalny nr 18		
ul. Kościuszki nr 22	budynnek mieszkalny nr 22		
ul. Mickiewicza nr 15	budynnek mieszkalny nr 15		
ul. Mickiewicza nr 39	budynnek mieszkalny nr 39		

adres	zabudki	nr rej	I dz
ul. Piłsudskiego nr 3	budynnek mieszkalny (d. plebania, ul. Waryńskiego 3)	A-404 (d.675) z dn. 22.12.1987 r.	KL. WKZ- 5340/35/87
ul. Piłsudskiego nr 15	budynnek mieszkalny nr 15 w zespole tradycyjnego budownictwa drewnianego	A-405 (d. 391) z dn. 14.02.1977 r.	KL. WKZ- 5340/7/77 r.
ul. Piłsudskiego nr 15	obora nr 15 w zespole tradycyjnego budownictwa drewnianego	A-405 (d. 391) z dn. 14.02.1977 r.	KL. WKZ- 5340/7/77 r.
ul. Piłsudskiego nr 15	stodoła nr 15 w zespole tradycyjnego budownictwa drewnianego	A-405 (d. 391) z dn. 14.02.1977 r.	KL. WKZ- 5340/7/77 r.
ul. Piłsudskiego nr 28	budynnek mieszkalny nr 28		

Zródło: Wojewódzka ewidencja zabudków nieruchomych. Stan na 04.07.2023 roku; dostęp 08.08.2023 r.

3.8. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, OBSZARY NATURA 2000

Na terenie Miasta Brańsk nie występują formy ochrony przyrody.

3.9. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023 – 2030 wyznacza cele w zakresie poprawy jakości powietrza na terenie miasta, poprzez realizację działań zaprezentowanych w tabeli 12.

Tabela 12. Planowane inwestycje

Tytuł projektu	Krótki opis	Planowany okres realizacji	Planowany koszt całkowity
Modernizacja budynków Zespołu Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku	Docieplenie ścian budynków Zespołu Szkół, wymiana kotłów na węgiel na gruntowe pompy ciepła, wymiana oświetlenia	do 2024	5 283 967,00
Modernizacja ulicy Boćkowskiej, Ogrodowej, Konopnickiej, Łąkowej oraz drogi do Zbiornika Małej Retencji w Brańsku	Inwestycja swoim zakresem obejmuje: wykonanie nawierzchni z kostki brukowej na ulicy Ogrodowej, wykonanie nawierzchni asfaltowej na ulicy Boćkowskiej, Konopnickiej i drogi do zbiornika małej retencji oraz wykonanie nawierzchni z kostki brukowej na ulicy Łąkowej, wykonanie oświetlenia ulicznego no w/w ulicy oraz kanalizacji sanitarnej.	do 2024	8 495 149,92
Przebudowa hydroforu w miejscowości Brańsk wraz z zakupem sprzętu do wodnego uzdatniania kanalizacji i odpływów	Inwestycja swoim zakresem będzie obejmowała termomodernizację budynku hydroforu, wraz z jego przebudową, uporządkowanie terenu wokół hydroforu, przebudowę stacji uzdatniania wody oraz zakup sprzętu do uzdatniania kanalizacji	2023-2025	10 000 000,00
Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Brańsk	Wymian 709 szt. opraw oświetleniowych na LED, dobudowa 22 szt. słupów oświetleniowych	2023	2 247 894,83

Źródło: dane Miasta Brańsk

W przypadku braku realizacji wytyczonych celów potencjalne zmiany stanu środowiska będą przede wszystkim związane z utrzymaniem obecnego lub pogorszeniem stanu powietrza atmosferycznego na terenie miasta, gdyż brak działań związanych z polepszeniem stanu drog a także termomodernizacji budynków przyczyni się do powstawania uciążliwej dla mieszkańców emisji zanieczyszczeń rozpraszających się w najbliższej okolicy.

W ostatnich latach zauważalna jest realizowana globalnie polityka w zakresie ochrony jakości powietrza atmosferycznego. Szczególna uwaga i dbałość o stan powietrza Unii Europejskiej wyrażona jest w aktach prawnych UE:

- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz. Urz. UE L 285 z 31.10.2009, str. 10, z późn. zm.);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosfery, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchycenia dyrektywy 2001/81/WE (Dz. Urz. UE L 344 z 17.12.2016, str. 1);
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 210) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 75) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 82, z późn. zm.) [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”];
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 26);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/WE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchycenia rozporządzeń Parlamentu Europejskiego

i Rady (UE) nr 525/2013 [z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” (Dz. Urz. UE L 328 z 21.12.2018, str. 1, z późn. zm.).

oraz w Ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030.

Jakość powietrza w dużej mierze wpływa na stan zdrowia mieszkańców zanieczyszczonych terenów. Należy podejmować więc starania mające na celu minimalizowanie wpływu działalności człowieka na środowisko. Odstąpienie od realizacji Planu wpłynie na zdrowie obywateli, szczególnie tam, gdzie gęstość zaludnienia jest znaczna i kumulują się zanieczyszczenia ze wszystkich źródeł.

Brak podjęcia działań zaplanowanych w PGN przełoży się także na brak osiągnięcia efektów ekologicznych na terenie miasta oraz nieosiągnięcie poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska opisywanych szczegółowo w rozdziale 5.

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO W WYNIKU REALIZACJI ZAPISÓW PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA MIASTA BRAŃSK NA LATA 2023 – 2030

4.1. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNAČĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

W ramach planowanych działań na terenie Miasta Brańsk stan środowiska przyrodniczego będzie ulegał stopniowej poprawie. Działania zmierzające w kierunku ograniczenia emisji gazów cieplarnianych będą głównie prowadzone w oparciu o modernizację budynków i źródeł ciepła, zastępowanie źródeł na paliwa stałe mniej emisyjnymi, rozwój odnawialnych źródeł energii oraz przebudowę dróg. Rzeczywiste oddziaływanie będzie znane po ustaleniu lokalizacji i parametrów danego przedsięwzięcia.

Na obszarze realizacji Planu nie stwierdzono obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko.

4.2. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Na terenie Miasta Brańsk zidentyfikowano następujące obszary problemowe i zagrożenia środowiskowe:

1. Budynki użyteczności publicznej:

- niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków,
- niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej,
- niewystarczający poziom termomodernizacji części budynków.

2. Budynki indywidualne:

- niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców miasta,
- niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków,
- niewystarczający poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- niewystarczający poziom termomodernizacji budynków.

3. Infrastruktura drogowa:

- nieodstateczny stan nawierzchni dróg przebiegających przez Miasto Brańsk,

- b. niewystarczający stan oświetlenia ulicznego,
- c. niewystarczający stan techniczny oraz ilość tras rowerowych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej odpowiada w przeważającej części na problemy związane z jakością powietrza atmosferycznego. Jednym z głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza w Mieście Brańsk jest stosowanie w paleniskach konwencjonalnych źródeł energii oraz emisja pochodząca z transportu. Przyczyną tego jest niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców miasta, a także stosowanie niskosprawnych, tradycyjnych kotłów oraz częściowo niewystarczający stan dróg. Dlatego też Plan wspiera działania związane z termomodernizacją, energooszczędnością oraz przebudową dróg.

4.3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt Planu uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w wielu dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, a także zawarte w dyrektywach UE. Szczegółowe wskazanie celów poszczególnych dokumentów, istotnych z punktu widzenia przedmiotowego dokumentu zawarto w rozdziale 2.3.

5. ANALIZA I OCENA WPŁYWU USTALEŃ PROJEKTU DOKUMENTU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA WRAZ Z PROGNOZĄ ZMIAN ŚRODOWISKA

5.1. WPŁYW NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, OBSZARY NATURA 2000, ROŚLINY I ZWIERZĘTA

Oddziaływania pozytywne

Projekt Planu nie przewiduje realizacji działań mających na celu bezpośrednio zwiększenie różnorodności biologicznej bądź poprawę stanu siedlisk i gatunków objętych ochroną na mocy ustawy o ochronie przyrody z dnia 16.04.2004 r. Pośrednio w marginalnym stopniu stan środowiska oraz walorów przyrodniczych, także w skali regionalnej, może ulec poprawie poprzez działania realizowane w ramach projektowanego dokumentu, w tym redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery. W efekcie redukcji poziomu emisji zanieczyszczeń powinno nastąpić także zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach oraz glebie, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Nie przewiduje się jednak znaczącego wpływu na jakość siedlisk roślinnych i zwierzęcych oraz bioróżnorodność. Planowane działania nie będą również wpływać na poprawę, funkcjonowanie i integralność obszarów chronionych, w tym obszarów sieci Natura 2000 już ustanowionych lub projektowanych.

Zaplanowane w Planie zamierzenia inwestycyjne w zakresie przedsięwzięć drogowych nie wpłyną na zmianę obecnego funkcjonowania korytarzy. Realizacja zamierzeń skupiona jest na remontach, przebudowach i modernizacji już istniejących dróg, a więc nie przyczyni się do fragmentacji istniejących korytarzy ekologicznych, gdyż nie spowoduje podziału istniejących siedlisk przyrodniczych. W ramach możliwości będą też tworzone przejścia dla zwierząt. Nie przewiduje się również znaczących negatywnych wpływów tych inwestycji na inne ważne formy ochrony przyrody.

Oddziaływania negatywne

Możliwe oddziaływania negatywne będą miały charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk płasków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac. Do inwestycji, przy realizacji których te negatywne oddziaływania wystąpią, można zaliczyć przede wszystkim przebudowę dróg oraz termomodernizację.

Działania określone w Planie zostały przewidziane do realizacji poza obszarami objętymi ochroną prawną zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2023, poz. 1336 z późn. zm.) lub też wywierają na nie niewielki wpływ ze względu na zakres planowanych przedsięwzięć (podejmowanie interwencji w miejscach już przekształconych przez człowieka).

Działania z zakresu termomodernizacji mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jeryzków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbla (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową), w obrębie modernizowanych obiektów. W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prace prowadzić poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ww. ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. Na terenie budynków, dla których stwierdzono występowanie jeryzków konieczne jest wieszanie budek (skrzyniek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na obiektach, na których stwierdzono gniazdowanie jeryzków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i osioi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jeryzków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i osioi ptaków. Planowane działania może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Należy pamiętać, iż wszystkie inwestycje z określonym w prognozie możliwym negatywnym oddziaływaniem na walory przyrodnicze, przed przystąpieniem do etapu realizacji będą wymagały odpowiednich pozwoleń oraz sporządzenia dokumentacji środowiskowych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Planu na różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta oraz obszary objęte ochroną prawną.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Do najważniejszych środków zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływanie na rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną oraz obszary chronione można zaliczyć np.:

- przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko i egzekwowanie jej wskazań,
 - ograniczanie wycinki drzew i krzewów do minimum i stosowanie nowych nasadzeń (kompensacji) wraz z ich późniejszym utrzymaniem,
 - odpowiedni rozkład terminów i sposobów prac, w tym prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków, hibernacji nietoperzy i rozrodem płazów,
 - stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu).
- Nie analizowano wpływu większości działań związanych z modernizacją, wymianą instalacji lub źródła zasilania ogrzewania w istniejących instalacjach, ponieważ nie posiadają one wpływu na integralność obszarów chronionych, różnorodność biologiczną, faunę oraz florę obszaru objętego opracowaniem. Większość z wymienionych działań dotyczy inwestycji w istniejących budynkach lub instalacjach.

5.2. WPŁYW NA GLEBY, ZASOBY NATURALNE I POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Oddziaływanie pozytywne

Jednym z wielu pozytywnych aspektów realizacji projektu Planu jest ogólna poprawa jakości gleb i zasobów naturalnych. Oddziaływanie pozytywne osiągnięte zostanie głównie poprzez redukcję zapotrzebowania na kopalne źródła energii poprzez dywersyfikację lokalnych źródeł ciepła oraz ograniczenie energochłonności obiektów. Ponadto ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza będących głównie skutkiem spalania paliw kopalnych oraz paliw płynnych (głównie związków siarki, benzo(a)pirenu, oraz związków azotu), także pozytywnie wpłynie na jakość gleb.

Oddziaływanie negatywne

Możliwe negatywne oddziaływanie związane będzie z realizacją przedsięwzięć opartych na zajmowaniu przestrzeni np. w trakcie prac termomodernizacyjnych, które wiązać się z zabudowaniem powierzchni ziemi oraz związanym z tym usuwaniem wierzchnich warstw gleby.

Inne niepożądane oddziaływanie związane z realizacją Planu Gospodarki Niskoemisyjnej to powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych. Negatywne oddziaływanie na gleby powoduje również infiltracja różnego rodzaju zanieczyszczeń na etapie budowy.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Planu na gleby i surowce naturalne.

Prognoza nie analizuje pod kątem oddziaływania na glebę i surowce naturalne działań dotyczących modernizacji, wymiany instalacji lub źródła zasilania ogrzewania w istniejących instalacjach. Działania te nie będą w żaden sposób wpływać na stan środowiska glebowego oraz surowce naturalne.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Działania kompensujące i minimalizujące powinny głównie opierać się na wyborze odpowiedniej lokalizacji przedsięwzięcia, tak aby nie zajmować obszarów cennych przyrodniczo, nieprzekształconych, a także gleb o wysokich walorach rolniczych. Dokładna rekomendacja działań minimalizujących dla poszczególnych inwestycji o określonej lokalizacji konieczna będzie do wskazania na etapie przygotowania ocen oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji. Dodatkowo warto zaznaczyć, że obszary towarzyszące planowanym inwestycjom powinny być tak zaplanowane, aby pełniły funkcję zielonej infrastruktury. Na etapie prowadzenia prac budowlanych należy pamiętać o ochronie zasobów surowców mineralnych poprzez stosowanie optymalnych i oszczędnych technologii.

5.3. WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Oddziaływania pozytywne

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest sektor energetyczny, co za tym idzie, projekty poprawiające wydajność ciepłą oraz promiennie oszczędzanie energii będą pośrednio pozytywnie wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych. Działania polegające na promowaniu racjonalizacji zużycia energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym będą pozytywnie oddziaływać na wody. Istotne w zachowaniu odpowiednich wskaźników fizyko-chemicznych wód podziemnych ma również ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza (w szczególności pyłowych oraz związków siarki). Zanieczyszczenia z atmosfery wraz z wodami opadowymi przenikają do wód podziemnych powodując pogorszenie ich jakości. Na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych pośrednio wpływać będą więc działania związane z poprawą jakości powietrza – zmniejszenie emisji m.in. poprzez modernizację dróg.

Oddziaływania negatywne

Oddziaływania negatywne będą miały charakter przejściowy i krótkotrwały, a w głównej mierze będą dotyczyć etapu realizacji inwestycji. Zmiany jakie zajdą w środowisku wodnym będą miały charakter miejscowy lub lokalny oraz nieznaczający oraz odwracalny. Etap budowy związany jest z odwodnieniem terenu, co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zmianą stosunków wodnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Planu na wody powierzchniowe i podziemne.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Działania, które będą w sposób pośredni bądź bezpośredni przyczyniać się do poprawy stanu jakości wód to:

- prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód,
- zabezpieczenia urządzeń, w których użytkowane są niebezpieczne dla środowiska wodnego substancje przed wyciekami,
- na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne.

Na poziomie ogólnym bardzo istotną kwestią związaną z ochroną wód jest odpowiednie podejście do realizacji polityki przestrzennej, która powinna uwzględniać potencjał przyrodniczy środowiska oraz ekosystemu przy realizowaniu działań związanych z rozwojem infrastruktury służącej ludziom. Nowe inwestycje powinny być poddane indywidualnej i rzetelnie przeprowadzonej ocenie oddziaływania na środowisko.

5.4. WPŁYW NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Oddziaływania pozytywne

Działania określone w Planie będą miały pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego. Przejawiać się to będzie ograniczeniem emisji dwutlenku węgla (CO₂) oraz pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu, związków siarki, azotu oraz innych substancji powstających w efekcie spalania paliw stałych oraz płynnych. Obniżenie ładunku emisji substancji do powietrza możliwe będzie przez realizację inwestycji podnoszących efektywność energetyczną w budynkach (także użyteczności publicznej).

Działania te zagwarantują bezpośredni i długotrwały wpływ na jakość powietrza. Zastosowanie termomodernizacji budynków pozwoli na zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło, a co za tym idzie znacjonalizuje zużycie energii i ograniczy niekorzystną emisję do powietrza. Zakładane zadania są zgodne z działaniami przewidzianymi do realizacji w programie ochrony powietrza. Pośrednio na poprawę jakości powietrza atmosferycznego będą miały wpływ również planowane działania administracyjne, w tym uwzględnienie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, a także działania o charakterze edukacyjnym - promocyjnym.

Oddziaływania negatywne

W każdym przypadku oddziaływanie negatywnie wpływające na jakość powietrza będzie bez znaczenia oraz będzie miało charakter przejściowy, krótkotrwały i związany z fazą realizacji

danego działania lub konkretnych inwestycji. Nie przewiduje się więc znaczącego negatywnego oddziaływania na powietrze atmosferyczne. Możliwe jest jedynie występowanie negatywnych oddziaływań na etapie realizacji konkretnych inwestycji, w tym modernizacji i termomodernizacji budynków, przebudowy dróg. Emisja spalin z maszyn budowlanych oraz emisja substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłowych negatywnie oddziałuje na powietrze i ma bezpośredni związek z prowadzeniem robót budowlanych. Dzisiejsze techniki pozwalają jednak zminimalizować tego typu uciążliwości.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Planu na powietrze atmosferyczne.

Rekomendacje działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływanie

Ryzyko wystąpienia negatywnych skutków dla ochrony powietrza minimalizować można poprzez działania związane z jak największym możliwym unikaniem emisji, głównie substancji pyłowych. Ich źródłem będą procesy budowy, rozbudowy czy modernizacji i eksploatacji infrastruktury. Sensem redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza jest przestzeżanie zaostrożonych zapisów pozwoleń budowlanych czy stosowanie zapisów promujących ochronę powietrza (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalín czy zraszanie materiałów pyłowych) w dokumentach przetargowych. Przy planowaniu nowej zabudowy należy uwzględnić efektywność energetyczną budynków i ograniczać stosowanie paliw wysokoemisyjnych. Należy pamiętać, iż w przypadku inwestycji, które mogą znacząco wpłynąć na jakość środowiska, należy przeprowadzić procedurę oceny oddziaływania na środowisko.

5.5. WPŁYW NA KLIMAT AKUSTYCZNY

Zadania określone w harmonogramie rzeczowo – finansowym Planu nie zakładają realizacji inwestycji, które oddziaływałyby znacząco negatywnie na klimat akustyczny miasta.

Nie prognozuje się negatywnego wpływu Planu na klimat akustyczny.

Realizacja Planu nie przewiduje ponadto oddziaływań w postaci emisji pól elektromagnetycznych.

5.6. WPŁYW NA DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

Oddziaływania pozytywne

Działania zawarte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 nie będą bezpośrednio w sposób pozytywny oddziaływać na dziedzictwo kulturowe i zabytki, o ile nie będą realizowane w obrębie budynków zabytkowych. Ewentualne pozytywne oddziaływanie będzie pośrednie i wtórne związane z podniesieniem wartości dóbr materialnych, w tym w szczególności wartości rynkowej budynków mieszkalnych, w obrębie których zostanie przeprowadzona termomodernizacja. Zmniejszenie emisyjności i energochłonności zabudowy pozytywnie wpływa na wizerunek miasta promującej ekologiczne rozwiązania i dbającą o środowisko naturalne. Pośredni pozytywny wpływ na stan zabytków będzie miała poprawa stanu powietrza atmosferycznego. Pozwoli to ograniczyć osiadanie zanieczyszczeń, w szczególności pyłów, na powierzchniach elewacji i elementach obiektów i budowli zabytkowych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Planu na zabytki, dobra materialne i dziedzictwo kulturowe.

5.7. WPŁYW NA KLIMAT LOKALNY

Ograniczenie emisji dwutlenku węgla oraz innych substancji zanieczyszczających powietrze atmosferyczne przyczyni się także do redukcji efektu podobnego do tzw. „wyspy ciepła”. Jest ona skutkiem istotnych zmian środowiska. Warunkuje ona właściwości radiacyjne, termiczne, aerodynamiczne i wilgotnościowe. Żławisko to jest zdeteminowane przez duży przepływ energii pochodzącej ze sztucznych źródeł i nadwyżkę, która powstaje w bilansie energetycznym (wypromieniowanie ciepła z nieocieplonych budynków). Ograniczenie emisji do atmosfery dwutlenku węgla, który jest jednym z gazów powstających w efekcie spalania paliw stałych, będzie miało pozytywny wpływ na warunki klimatyczne na terenie miasta. Dzięki ograniczeniu zjawiska tzw. niskiej emisji, możliwe będzie utrzymanie właściwej struktury termicznej. Należy pamiętać, że osiągnięcie odpowiednich warunków klimatycznych na terenie miasta, pozwoli utrzymać równowagę pomiędzy innymi komponentami środowiska. Zachowanie naturalnych warunków termicznych, a co za tym idzie także warunków wodnych (zapobieganie wysuszeniu i spowoduje zwiększenie naturalnej retencji terenów zielonych), gleby nie będą nadmiernie wysuszane i wywiewane, jak również pozytywny wpływ odczuwalny będzie dla ludzkiego zdrowia. Niewątpliwie poprawa warunków klimatycznych miasta wpłynie pozytywnie na florę oraz faunę obszaru objętego opracowaniem.

Wdrożenie założeń Planu pozwoli w skali lokalnej i regionalnej na realizację kierunków Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Wskazuje on, iż źródła antropogenicznej emisji gazów cieplarnianych w regionie to procesy spalania, głównie węgla kamiennego i brunatnego. Przewiduje on jako priorytet poza ograniczaniem emisji, także adaptację do zmian klimatu. Z punktu widzenia kompleksu spraw klimatycznych do najważniejszych kierunków działań, które mogą zostać zrealizowane w ramach Planu to:

- wspieranie rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- wspieranie wszystkich działań na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej, zarówno po stronie wykorzystania energii, jak i jej produkcji,
- wspieranie działań na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych w celu zahamowania zmian klimatu w skali globalnej.

Należy pamiętać, iż cele zakładane w dokumencie strategicznym, będą możliwe do realizacji tylko poprzez podejmowanie działań na poziomie lokalnym, jak zakłada projektowany dokument.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Planu na klimat.

5.8. WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Realizacja inwestycji przewidzianych w ramach Planu może nieznacznie oddziaływać na krajobraz, który jest zmienny, ma swoją historię, a także podlega sezonowym zmianom. Zmiany krajobrazu są powodowane przez działalność człowieka, przez co tracą zdolność do samoregulacji.

Oddziaływania pozytywne

Na ochronę krajobrazu i zachowanie jego regionalnego charakteru pośrednio będzie wpływać głównie działanie polegające na termomodernizacji, o ile realizowane będzie ze starannością i zachowaniem walorów krajobrazowych miasta. Stwarza to możliwość harmonijnego zagospodarowania całego obszaru, co korzystnie wpływa na walory krajobrazowe. Ponadto podnoszenie świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska, jak również obniżenie tzw. „niskiej emisji” pośrednio przyczyni się do poprawy walorów krajobrazowych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Planu na krajobraz.

Projekt Planu nie przewiduje realizacji inwestycji wpływających negatywnie na walory krajobrazowe tj. turbiny wiatrowe, farmy fotowoltaiczne. Prognoza nie analizuje działań pod

kątem oddziaływania na krajobraz dotyczących modernizacji, wymiany instalacji lub źródła zasilania ogrzewania w istniejących instalacjach. Działania te nie będą w żaden sposób wpływać na krajobraz Miasta Brańsk.

5.9. WPŁYW NA ZDROWIE LUDZI I JAKOŚĆ ŻYCIA

Człowiek jest integralną częścią środowiska, dlatego też ludzki byt uzależniony jest od wielu innych elementów. Większą uwagę należy zwracać na jakość powietrza, od której uzależnione jest występowanie chorób układu oddechowego. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej przyczyni się niewątpliwie do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, a co za tym idzie warunków życia mieszkańców. Dodatkowo zadania polegające na optymalizacji energochłonności budynków i termomodernizacja zapewnią poczucie komfortu cieplnego. Również poprawa jakości wód, gleb, krajobrazu i klimatu wpłynie na ludzkie zdrowie.

Pozytywne oddziaływanie na mieszkańców będzie miała edukacja ekologiczna. Przyczyni się do szerszego postrzegania problemu zanieczyszczania środowiska oraz do wzbogacenia mieszkańców o niezbędną wiedzę. Może to spowodować odważniejsze egzekwowanie możliwości wynikających z Planu. Skutki realizacji Planu będą miały pozytywny wpływ na lepsze samopoczucie mieszkańców i ich zdrowie.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Planu na zdrowie ludzi oraz ich bezpieczeństwo i jakość życia.

6. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Kompensację przyrodniczą należy stosować wówczas, gdy w wyniku realizacji jakiejś inwestycji może nastąpić szkoda w środowisku, w sposób szczególny dotyczy to ewentualnych szkód wyrządzonych na obszarach chronionych Natura 2000. W przypadku działań zaproponowanych w projekcie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030, nie ma przesłanek do proponowania kompensacji przyrodniczych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej spełnia standardy zrównoważonego rozwoju, zatem podstawowe środki łagodzące polegające powinny na przekonananiu społeczeństwa, co do konieczności realizacji działań i pokazaniu korzyści, jakie dla społeczeństwa wynikną z realizacji Planu.

W sensie przedmiotowym szczególne znaczenie ma stałe analizowanie możliwości pojawienia się nieplanowanych zagrożeń dla grup społecznych, lokalnych, przyrody i krajobrazu w wyniku uszczegóławiania zadań. Jednak działania realizowane w znacznym stopniu antropogeniczne obszarze, a przede wszystkim w istniejących budynkach nie spowodują szkód w środowisku.

Rezultatem realizacji działań proponowanych w Planie mogą być ograniczone czasowo i przestrzennie uciążliwości związane z przeprowadzanymi remontami i termomodernizacją budynków, a także pracami związanymi z modernizacją dróg. W takim wypadku działania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie oddziaływań na warunki życia i zdrowie ludzi oraz środowisko będą polegać na:

- wcześniejszym informowaniu ludności o zamierzonych pracach,
- zakładaniu siatek ochronnych na elewacje remontowanych budynków, przeciwdziałających pyleniu i śmieceniom,
- wykonywaniu prac uciążliwych ze względu na hałas tylko w godzinach dziennych,
- wycinie drzew w okresie zimowym, nie kolidującym z okresem łęgowym ptaków,
- kompensacyjnych nasadzeniach zieleni,
- inwentaryzacji budynków, które będą poddane remontom, pod względem gniazdowania ptaków chronionych i taki rozkład prac, aby nie przerywać gniazdowania,
- odpowiednim oznaczaniu reorganizacji ruchu,
- prawidłowej, zgodnej z ustawą o odpadach gospodarce odpadami, polityce zagospodarowania odpadów,
- monitorowaniu postępów wdrażania Planu.

Mitygację dotyczącą również środków łagodzących o charakterze edukacyjnym i wychowawczym. Tu zakres możliwości jest bardzo duży. Fundamentalne znaczenie ma edukacja dotycząca uzgodnień lokalizacyjnych z poszanowaniem wszystkich stron, a przede wszystkim głównych celów społecznych i ekologicznych. Równie ważna jest nieustająca kampania informacyjna promująca proekologiczne systemy ogrzewania, ze szczególnym naciskiem położonym na korzyści dla zdrowia ludności. Edukacja powinna być również ukierunkowana na oszczędności w systemie ogrzewania – docieplenia budynków, wymiany stolarki okiennej, ale należy również zwracać uwagę na poziomie oczyszczenia wody, do których zalicza się „przyskręcanie” grzejników w czasie wietrzenia mieszkań, czy korzyści materialne, jakie można uzyskać używając czasowych termostatów itp.

Edukacja społeczeństwa powinna dotyczyć również zachowania się ludzi na terenie lasów, spalania śmieci lub odpadów zielonych z ogródków działkowych.

7. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa nakłada obowiązek przedstawienia w prognozie oddziaływania na środowisko rozwiązań alternatywnych do tych zawartych w projekcie dokumentu. Do proponowanych rozwiązań należy podać uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

W związku z ogólnym charakterem Planu prognoza może proponować rozwiązania alternatywne również na poziomie ogólnym.

Prognoza nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania jakiegokolwiek z zadań określonych w Planie.

Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko proponowanych w Planie inwestycji takich jak przebudowa dróg gminnych i termomodernizacja budynków, związane są głównie z etapem prowadzenia prac. W końcowym efekcie ich realizacja ma pozytywnie wpłynąć przede wszystkim na poprawę jakości powietrza i całego środowiska na terenie Miasta Bransk oraz w regionie.

Zawarte w Planie ustalenia zawierają wiele rozwiązań pozytywnie wpływających na środowisko i sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi. W związku z powyższym stwierdza się, że rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia, zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia. Uznano, że proponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących warunkowań jakości powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Bransk.

Ustalenia analizowanego Planu są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego, gospodarczego i społecznego miasta. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z krajowym ustawodawstwem, dokumentami obowiązującymi na terenie miasta i województwa oraz wykorzystują instrumenty służące do jego zrównoważonego rozwoju. Ustalenia Planu bezpośrednio nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz zawierają wiele rozwiązań korzystnych dla środowiska na obszarach przekształconych przez człowieka, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach planu uznając, że proponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących warunkowań w Mieście Bransk.

Rozwiązania alternatywne mogą dotyczyć:

- innej lokalizacji (alternatywy lokalizacji),
- innego sposobu prowadzenia inwestycji (alternatywy konstrukcyjne i technologiczne),
- innego sposobu zarządzania (alternatywy organizacyjne),
- wariantu niezrealizowania inwestycji, tzw. „opcja zerowa”.

8. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEN PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zaproponowane w Planie cele i działania nie będą powodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Jednak aby móc ocenić wpływ inwestycji, jak również postęp w realizacji założeń określonych w dokumencie i w razie konieczności podejmować na bieżąco działania korygujące, jeśli będą wymagane, należy wdrożyć także system monitoringu.

Wdrażanie rozwiązań przewidzianych w omawianym Planie wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń Planu, a także określenia problemów w osiąganiu założonych celów jest prawidłowy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników. Powinien on zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz pozwolić regulować działalność podmiotów, a jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji.

Plan określa konstrukcję systemu monitorowania umożliwiającego pomiar, kontrolę, interpretację efektów realizowanych działań oraz uaktualnienia dokumentu. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki, które powinny pozwolić określić stopień realizacji poszczególnych działań. Wskaźniki dotyczyć będą rezultatów oraz produktów Planu. Projekt dokumentu zawiera zestaw wskaźników do monitorowania projektu – część z nich bezpośrednio wskazuje na efekty dotyczące jakości środowiska, np. zużycie energii.

Zamieszczone w dokumencie propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają wraz z wynikami monitoringu prowadzonych przez inne powołane do tego służby (MIOŚ, RDOŚ) ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji. Najistotniejszymi w zakresie realizacji Planu będą wyniki badań jakości powietrza w strefie podlaskiej oraz na terenie miasta, szczególnie pod względem stężeń pyłów PM10, PM2,5, benzo(a)pirenu, związków siarki i azotu.

9. INFORMACJE O TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko opracowany projekt Planu **nie będzie** powodował transgranicznego oddziaływania na środowisko. Ustalenia Planu obejmują zadania, które realizowane będą na obszarze Miasta Brańsk, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter lokalny. Wobec tego dokument ten nie musi podlegać procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Wprowadzenie

Celem Prognozy jest wskazanie możliwych negatywnych skutków realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-2030 i przedstawienie zaleceń dotyczących przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom.

Podstawy prawne i zakres

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2023, poz. 1094 z późn. zm.).

Przy opracowywaniu Prognozy przeanalizowano, zgodnie z przepisami i uzgodnieniami, oddziaływania na wszystkie elementy środowiska, w tym m. in. na: różnorodność biologiczną, zwierzętą, roślinną, integralność obszarów chronionych, wodę, powietrze, klimat akustyczny, ludzi, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy identyfikując stopień i rodzaj oddziaływań. W szczególności przeanalizowany został wpływ Planu na obszary chronione, w tym objęte siecią Natura 2000 i ich integralność. W oparciu o dostępne materiały zidentyfikowano główne problemy i zagrożenia środowiska w obszarze objętym Planem, jak również określono jego aktualny stan. Z jednej strony służyć to powinno takiemu kształtowaniu Planu, aby maksymalnie został wykorzystany do poprawy stanu środowiska, a z drugiej do umożliwienia oceny wpływu na środowisko i identyfikacji ewentualnych znaczących oddziaływań negatywnych oraz zaproponowania działań minimalizujących ten wpływ, wskazania działań alternatywnych i ewentualnie kompensujących.

Wpływ na poszczególne komponenty środowiska

W wyniku analiz stwierdzono, że negatywne oddziaływania na środowisko mogą nastąpić w zakresie realizacji m.in. przebudowy dróg czy termomodernizacji budynków. Oddziaływania negatywne w większości będą miały charakter krótkoterminowy i miejscowy lub lokalny. Należy zaznaczyć, że wymienione w dokumencie inwestycje w długiej perspektywie przyniosą korzyści dla ochrony stanu jakości powietrza oraz środowiska na terenie Miasta Brańsk.

Pozytywne oddziaływania (w szczególności na powietrze atmosferyczne) będą miały projekty z zakresu podniesienia efektywności energetycznej i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do

powietrza, co służyć będzie przede wszystkim ludziom, ale też mogą wpłynąć na zużycie paliw i tym samym ograniczenie niekorzystnej emisji gazów cieplarnianych, pyłów i innych szkodliwych substancji do powietrza.

Analiza możliwości oddziaływania transgranicznego

Zawarte w Planie zadania będą realizowane na obszarze Miasta Brańsk, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter lokalny. Wobec tego dokument ten nie podlega procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Ocena skutków w przypadku braku realizacji planu oraz korzyści z jego realizacji

Brak finansowania poszczególnych działań zaplanowanych w Planie przełoży się na nieosiągnięcie efektów ekologicznych na obszarze Miasta Brańsk i brak poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska, przede wszystkim stanu jakości powietrza atmosferycznego.

Wnioski

Na podstawie przeprowadzonych analiz w trakcie prac nad Prognozą oddziaływania na środowisko można wyodrębnić następujące wnioski ogólne:

- Ocenia się, że Plan jako całość będzie pozytywnie oddziaływać na środowisko i sprzyjać rozwiązaniu niektórych problemów dotyczących poprawy stanu środowiska, niemniej niektóre obszary wsparcia mogą wpłynąć również negatywnie na poszczególne elementy środowiska. Szczegółowe wnioski w tym zakresie przedstawione są w odpowiednich rozdziałach Prognozy. Największy pozytywny wpływ oddziaływania Planu będzie dotyczył jakości powietrza atmosferycznego, klimatu oraz zdrowia i jakości życia mieszkańców.
- Oddziaływania negatywne określone w prognozie mogą wystąpić, jednak w tym zakresie decydującą rolę odgrywać będzie lokalizacja projektów, zastosowana technologia oraz dokładny zakres inwestycji. Ograniczenie negatywnego wpływu będzie możliwe także poprzez zastosowanie odpowiednich działań minimalizujących i kompensujących (opisane w treści Prognozy).
- Odstąpienie od zamiaru realizacji zadań określonych w Planie przełoży się na spowolnienie procesów zmierzających do poprawy jakości powietrza na terenie strefy podlaskiej oraz zmian klimatu.
- Na podstawie analizy celów dokumentów strategicznych UE stwierdza się, że Plan realizuje cele tych dokumentów.
- W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań Planu na środowisko zaproponowano: zasady monitorowania skutków realizacji PGN.

11. SPIS TABEL I RYSUNKÓW

TABELA 1. TEMPERATURY POWIETRZA W STACJI METEOROLOGICZNEJ W BIAŁYMSTOKU.....	29
TABELA 2. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZENIE I ZACHMURZENIE W STACJI METEOROLOGICZNEJ W BIAŁYMSTOKU	31
TABELA 3. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE MIASTA BRAŃSK.....	34
TABELA 4. STAN WÓD.....	37
TABELA 5. CELE ŚRODOWISKOWE JCWP	38
TABELA 6. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPd) NA TERENIE MIASTA BRAŃSK.....	40
TABELA 7. JEDNOLITA CZĘŚĆ WÓD PODZIEMNYCH.....	41
TABELA 8. ZESTAWIENIE STACJI POMIAROWYCH, Z KTÓRYCH WYNIKI ZOSTAŁY WYKORZYSTANE W OCENIE ZA 2022 ROK	44
TABELA 9. PODSUMOWANIE WYNIKÓW OCENY ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA, STREFA PODLASKA	44
TABELA 10. OCENA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN, STREFA PODLASKA	45
TABELA 11. ZABYTKI NIEMUCHOMIE ZGODNIE Z WOJEWODZKĄ EVIDENCJĄ ZABYTKÓW NIEMUCHOMYCH	49
TABELA 12. PLANOWANE INWESTYCJE.....	51
RYSUNEK 1. CELE KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNE POLSKI DO 2030 R.	22
RYSUNEK 2. POŁOŻENIE MIASTA BRAŃSK NA TLE POWIATU BIELSKIEGO	28
RYSUNEK 3. USŁONECZENIE	30
RYSUNEK 4. SUMA OPADÓW	30
RYSUNEK 5. POŁOŻENIE MIASTA BRAŃSK NA TLE REGIONÓW FIZYCZNOGEOGRAFICZNYCH	32
RYSUNEK 6. GŁĘBY W POLSCE	33
WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W STACJO METEOROLOGICZNEJ BIAŁYMSTOK W 2021 R.	29

Uzasadnienie

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest to dokument strategiczny, wyznaczający kierunek rozwoju gospodarki na obszarze danej jednostki terytorialnej i zmieniający jej charakter na niskoemisyjny.

Gospodarka niskoemisyjna opiera się na idei zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z nią miasta i gminy ograniczają emisję gazów cieplarnianych i zużycie energii, a także zwiększa udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości dynamicznego rozwoju.

Wszystkie miasta i gminy pragnące ubiegać się o wsparcie finansowe z zakresu przedsięwziąć nowej perspektywy finansowania 2021-2027 mają obowiązek przygotować Plan Gospodarki Niskoemisyjnej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Brańsk na lata 2023-20230 zawiera kompleksowe opracowanie wizji rozwoju miasta opartego na gospodarce niskoemisyjnej. W dokumencie tym zostały określone mierzalne, realne, a jednocześnie ambitne cele strategiczne i szczegółowe, których realizacja pozwoli m.in. na redukcję gazów cieplarnianych.

BURMISTRZ

Eugeniusz Tomasz Koczewski

6

**UCHWAŁA Nr /24
RADY MIASTA BRAŃSK**

z dnia marca 2024 r.

**w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach
wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688), art. 51 ust. 4, art. 97 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, zm.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2754 oraz z 2023 r. poz. 535, poz. 1693, poz. 1938 i poz. 2760) uchwala się, co następuje:

§ 1. Odpłatność za pobyt w ośrodkach wsparcia (z wyłączeniem schronisk dla osób bezdomnych i schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi) i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych ustala się dla osób, których dochód przekracza kryterium dochodowe ustalone zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

§ 2.

1. Wysokość opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia (z wyłączeniem schronisk dla osób bezdomnych i schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz Klubu Seniora) i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych, o których mowa w niniejszej uchwale w zależności od dochodu osoby zobowiązanej do jej poniesienia przedstawia się następująco:

Dochód osoby określony według kryterium art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej	Wysokość odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych w % ustalona na podstawie miesięcznego kosztu pobytu
do 100%	bezpłatnie
powyżej 100% do 150% włącznie	powyżej 10% do 50%
powyżej 150% do 200% włącznie	powyżej 50% do 80%
powyżej 200% do 250% włącznie	powyżej 80% do 100%

2. Odpłatność za pobyt w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych o której mowa w ust. 1 dla mieszkańca domu pomocy społecznej, o którym mowa w art. 53 ust. 10a ustawy o pomocy społecznej nie może być wyższa niż 30% dochodu tej osoby.

3. Wysokość opłat za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych albo schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, o których mowa w niniejszej uchwale w zależności od dochodu osoby zobowiązanej do jej poniesienia przedstawia się następująco:

Dochód osoby przebywającej w schronisku, określony	Wysokość miesięcznej odpłatności w % liczona od	Wysokość miesięcznej odpłatności w % liczona od
---	--	--

procentowo według kryterium dochodowego o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej	dochodu osoby/rodziny przebywającej w schronisku	dochodu osoby/rodziny przebywającej w schronisku z usługami opiekuńczymi
do 100%	do 30%	do 50%
powyżej 100% do 150% włącznie	powyżej 30% do 50%	powyżej 50% do 80%
powyżej 150% do 200% włącznie	powyżej 50% do 80%	powyżej 80% do 90%
powyżej 200%	powyżej 80% do 100%	powyżej 90% do 100%

§ 3. Odpłatność za pobyt w ośrodku wsparcia dla osób bezdomnych ustala się za okres miesiąca kalendarzowego. W przypadku, gdy pobyt osoby w danym miesiącu nie obejmuje pełnego miesiąca kalendarzowego, odpłatność oblicza się proporcjonalnie za każdy dzień pobytu, dzieląc kwotę odpłatności przez liczbę dni w danym miesiącu i mnożąc przez liczbę dni pobytu.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Brańsk.

§ 5. Traci moc uchwała nr XXVII/135/17 Rady Miasta Brańsk z dnia 30 października 2017r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2017r. poz. 4052)

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Pod względem prawnym
uwag nie wnoszę
RADCA PRAWNY
Ewa Turowska-Onisko

Elektronicznie
podpisany przez
Ewa Turowska -
Onisko
Data: 2024.03.18
14:46:07 +01'00'

Uchwała Rady Miasta Brańsk w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych

Uzasadnienie

W art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej wskazano, że rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej w miejsce dotychczasowej pomocy w formie mieszkań chronionych (mieszkania chronione treningowe lub chronione wspierane) wprowadziła odpowiednio pomoc w formie mieszkań treningowych lub wspomaganych. Po zmianie w ustawie konieczne jest przyjęcie nowej uchwały w powyższej sprawie. Prowadzenie i zapewnienie mieszkań jest zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym. Uchwała nie zmienia zasad określania wysokości opłat ponoszonych przez mieszkańców, jedynie dostosowuje do aktualnego nazewnictwa stosowanego w przepisach prawa. W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Z up. BURMISTRZA

Joanna Witkowska
ZASTĘPCA BURMISTRZA

**UCHWAŁA Nr /2024
RADY MIASTA BRAŃSK**

z dnia marca 2024 r.

w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania

Na podstawie art. 97a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901, zm.: Dz. U. z 2022 r. poz. 2754 oraz z 2023 r. poz. 535, poz. 1693, poz. 1938 i poz. 2760), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwała określa szczegółowe warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego, warunki odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego oraz szczegółowe warunki zwolnienia od opłat i tryb ich pobierania.

§ 2.

1. Usługi wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej przyznawane są osobie, która ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymaga:

1) częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, które czasowo mogą być zapewnione poprzez świadczenie w wymiarze od 4 do 12 godzin dziennie usług wsparcia krótkoterminowego,

2) całodobowej opieki, której czasowo, w wymiarze nieprzekraczającym 12 godzin dziennie, nie jest w stanie zapewnić osoba lub osoby na co dzień sprawujące tę opiekę

- jeżeli stan fizyczny tej osoby pozwala na, samodzielne lub przy wsparciu innych osób, przemieszczanie się pomiędzy miejscem zamieszkania, a domem pomocy społecznej.

2. Usługi wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie pobytu całodobowego przyznawane są osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, a która czasowo pozostaje bez opieki innych osób.

§ 3.

1. Osobie deklarującej ponoszenie pełnej odpłatności za usługi wsparcia terminowego, zgodnie z art. 55 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej, opłata ustalana jest w wysokości określonej w uchwale w sprawie wysokości opłat za godzinę świadczenia usług, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej oraz za dzień pobytu, w przypadku świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego.

2. Jeżeli osoba ubiegająca się o usługi wsparcia krótkoterminowego nie deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za te usługi, zgodnie z art. 55 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej, odpłatność ponoszona jest w granicach określonych poniższą tabelą.

L.p.	Miesięczny dochód osoby wyrażony w % w stosunku do kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej	Wysokość odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego w stosunku do uzyskanego dochodu	Wysokość odpłatności za usługi wsparcia krótkoterminowego w formie dziennej w stosunku do uzyskanego dochodu
1	do 100%	0%	0%
2	powyżej 100% do 150%	35%	20%
3	powyżej 150% do 200%	50%	30%
4	powyżej 200% do 250%	70%	50%
5	powyżej 250%	100%	70%

3. Odpłatność ustala się za każdy miesiąc kalendarzowy korzystania z usług wsparcia krótkoterminowego w domu pomocy społecznej uwzględniając liczbę godzin świadczenia usług w formie dziennej albo liczbę dni pobytu całodobowego i mnożąc ją przez kwotę opłaty, określoną w odrębnej uchwale w sprawie wysokości opłat za godzinę świadczenia usług, w przypadku usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej oraz za dzień pobytu, w przypadku świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego w formie pobytu całodobowego oraz właściwą dla ustalonego dochodu stawkę procentową, określoną w ust. 2.

4. Jeżeli odpłatność, wyliczona zgodnie z ust. 2 i 3, byłaby wyższa niż różnica pomiędzy dochodem świadczeniobiorcy a kwotą kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, ustala się ją w wysokości tej różnicy.

§ 4.

1. Z ponoszenia opłaty zwolnione są:

- 1) osoby, których dochód po pomniejszeniu o wysokość odpłatności nie przekraczałby kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej albo osoby w rodzinie,
- 2) osoby, które ukończyły 85 rok życia

- o ile nie zadeklarowały ponoszenia pełnej odpłatności za usługi wsparcia terminowego, zgodnie z art. 55 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej.

2. Z ponoszenia opłaty w połowie jej wysokości - ustalonej na podstawie § 3 ust. 2-4 - zwolnione są osoby, które ponoszą wydatki na leki, leczenie i rehabilitację przewyższające 50% ich dochodu, a nie spełniają żadnej z przesłanek zwolnienia całkowitego.

§ 5. Opłaty są wnoszone w terminie do 5 dnia miesiąca następującego po miesiącu, na który usługi zostały przyznane, w kasie urzędu gminy albo poprzez wpłatę należności na rachunek bankowy gminy.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego

Pod względem prawnym
uwag nie wnoszę
RADCA PRAWNY
Ewa Turowska-Onisko

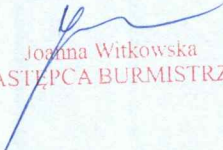
Elektronicznie
podpisany przez
Ewa Turowska -
Onisko
Data: 2024.03.18
14:46:26 +01'00'

Uchwała Rady Miasta Brańsk w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunków odpłatności za te usługi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania

Uzasadnienie

Z uwagi na zmianę ustawy o pomocy społecznej nałożono na gminę obowiązek realizacji w ramach zadań własnych nowego zadania jakim jest przyznawanie usług wsparcia krótkoterminowego. Zgodnie z art. 97a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (jedn. tekst Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) który to przepis wszedł w życie z dniem 1 listopada 2023r. rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunki odpłatności za te usługi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Z up. BURMISTRZA

Joanna Witkowska
ZASTĘPCA BURMISTRZA

4

**Uchwała Nr/2024
Rady Miasta Brańsk**

z dnia marca 2024r.

**w sprawie przystąpienia Miasta Brańsk do realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”
na rok 2024**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz.40 z późn.zm.) oraz art.17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) Rada Miasta Brańsk uchwala, co następuje:

§1. Wyraża się zgodę na przystąpienie Miasta Brańsk do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej "Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2024, w zakresie Modułu II.

§2. Przyjmuje się program osłonowy pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

Przewodniczący Rady

Pod względem prawnym
uwag nie wnoszę
RADCA PRAWNY

Łukasz Onisko

Elektronicznie
podpisany przez
Łukasz Onisko
Data: 2024.03.18
10:25:35 +01'00'

Załącznik do uchwały Nr/2024
Rady Miasta Brańsk
z dnia marca 2024r.

PROGRAM OSŁONOWY „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” NA 2024 ROK

Podstawowe informacje o Programie

Program będzie realizowany ze środków pochodzących z dotacji celowej budżetu państwa w zakresie realizacji przez gminy zadania własnego, określonego w art.17 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz.901 ze zm.) tj. podejmowanie działań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Program będzie realizowany w roku 2024 i obejmuje zasięgiem mieszkańców miasta Brańsk.

Cel Programu

Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie Miasta Brańsk, a także poprawa poczucia bezpieczeństwa osób starszych oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Ocena sytuacji warunkująca realizację Programu

Z uwagi na to, iż na terenie miasta zamieszkują 792 osoby w wieku powyżej 60 lat co stanowi niespełna 22 % wszystkich mieszkańców (dane z 2023r.) Dlatego też program ten jest bardzo pożądany społecznie, co przedkłada się na ilość osób zainteresowanych. W 2023r. ze wsparcia w postaci opieki na odległość tzw. „opaski bezpieczeństwa” skorzystało 58 seniorów z terenu Miasta Brańsk.

Podmioty realizujące Program

Program będzie realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku jako samorządową jednostkę pomocy społecznej.

Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu

Program ma zapewnić usługi wsparcia seniorom w wieku 60 lat i powyżej z terenu miasta Brańsk, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzącym samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkającymi z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Realizacja programu ma także za zadanie poprawę bezpieczeństwa seniorów oraz możliwość ich samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania poprzez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość”.

Program został podzielony na dwa moduły. Miasto Brańsk w 2024r. przystąpi do Modułu II.

W ramach Modułu II seniorom w wieku 60 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa”. Opaska jest połączona z usługą operatora pomocy w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą.

Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmie decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji będzie mógł zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej (np. pracownika socjalnego czy opiekunkę środowiskową) lub wezwać służby ratunkowe.

Finansowanie programu

Program finansowany będzie na podstawie art. 115 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.

Monitoring programu

Z realizacji Programu sporządzane zostanie roczne sprawozdanie będące składową rozliczenia programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na lata 2024

Uchwała Rady Miasta Brańsk w sprawie przystąpienia Miasta Brańsk do realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024

1. Seniorzy w wieku 60+ stanowią ponad 20 % ogółu mieszkańców Miasta Brańsk.
2. Program “Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024 jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876), tj. *podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z rozeznanych potrzeb gminy*. Do zadań tych zaliczyć należy działania na rzecz seniorów.

Dzięki realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024, gmina zapewni całodobową teleopiekę dla mieszkańców w wieku 60+, która przełoży się na wzrost bezpieczeństwa seniorów w miejscu ich zamieszkania, co ma największe znaczenie w przypadku osób mieszkających samotnie. Dzięki dostępowi do całodobowej teleopieki ratowników medycznych, gmina umożliwi seniorom jak najdłuższe pozostanie w ich środowisku domowym. Usługa teleopieki, realizowana przez profesjonalnego wykonawcę, przekłada się na zdrowie psychofizyczne seniorów, a także możliwość całodobowego wsparcia seniora niezależnie od wyzwań związanych np. z epidemią. Dzięki zdalnym usługom teleopieki gmina może objąć wsparciem coraz większą liczbę seniorów.

3. Teleopieka stanowi istotne narzędzie procesu deinstytucjonalizacji systemu opieki społecznej, która to jest kierunkiem rozwoju strategii krajowej polityki społecznej.

Z up. BURMISTRZA

Joanna Witkowska
ZASTĘPCA BURMISTRZA

Uchwała Nr/2024
Rady Miasta Brańsk
z dnia2024 r.
w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Mieście Brańsk
na lata 2024 – 2026

Na podstawie art. 176 pkt. 1 w związku z art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) Rada Miasta Brańsk uchwala co następuje:

- §1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Mieście Brańsk na lata 2024 - 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- §2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Brańsk.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Pod względem prawnym
uwag nie wnoszę
RADCA PRAWNY

Łukasz Oniśko

Elektronicznie
podpisany przez
Łukasz Oniśko
Data: 2024.03.14
13:41:06 +01'00'

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
MIASTA BRAŃSK
NA LATA 2024-2026**

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz sprawowaniu pieczy zastępczej.

Opracowanie i realizacja 3-letniego Programu Wspierania Rodziny określa planowanie działań dotyczących wspierania rodzin zmagających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji rodzicielskich i opiekuńczo-wychowawczych, a także przywrócenie im zdolności do wypełniania tych zadań oraz tworzenia systemu opieki nad dzieckiem.

Rodzina względem siebie i społeczeństwa pełni szereg ważnych funkcji. Jest systemem, w którym wzajemne oddziaływanie i relacje między poszczególnymi członkami rodziny mają wpływ na pozostałych. Dzieciństwo jest okresem decydującym o kształtowaniu się utrzymujących przez całe życie skłonności emocjonalno - społecznych.

Opieka nad dzieckiem obejmuje system świadczeń i usług skierowanych na ochronę i wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, zaspokajanie rozwojowych i wychowawczych potrzeb dziecka, a także działania podejmowane przez osoby i instytucje w związku z faktycznym bądź potencjalnym zagrożeniem dobra dziecka. Zadania opieki nad dziećmi w szerokim znaczeniu rozpatruje się jako podejmowanie działań zmierzających do zaspokojenia potrzeb i tworzenia warunków prawidłowego rozwoju i wychowania młodego pokolenia, a w szczególności:

- ochrona i promowanie rozwoju młodego pokolenia,
- wspieranie rodziny, zapobieganie przemocy i zaniedbywania dzieci,
- podejmowanie interwencji w sytuacji zagrożenia dobra dziecka,
- zapewnienie tymczasowej lub stałej opieki dzieciom pozbawionym środowiska rodzinnego.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Rodzina w sposób świadomy lub intuicyjny oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. To właśnie rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają okresowego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny,

pedagogów szkolnych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i pomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

I. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Brańsku będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390)
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023, poz. 535)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t. j. Dz. U. z 2023r. poz. 571)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2424)
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2023r. poz. 810 ze zm.)
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923)
- Rządowy Program „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (M. P. z 2018 r. poz. 514)
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Brańsk na lata 2019-2030.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są kodeksy: rodzinny i opiekuńczy, karny, cywilny, pracy, itd. oraz ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe między innymi Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.

II. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji

rządowej.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych;
- pomoc w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną, która zmaga się z trudnościami życiowymi. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki, jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie podstawowego poziomu stabilności życiowej rodziny, która umożliwi wychowanie dzieci, oraz przezwyciężenie trudności opiekuńczo - wychowawczych. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, który systematycznie diagnozuje środowiska zagrożone wykluczeniem i udziela im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc przy wdrażaniu właściwych postaw życiowych, wspieranie w trudnościach opiekuńczo-wychowawczych oraz przekazywanie prawidłowych wzorców rodzicielskich. Asystent wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej, ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Jednak na zmianę i sukces pracuje sama rodzina.

Jego rola ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego i prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
2. 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W BRAŃSKU

Miasto Brańsk jest jedną z dziewięciu jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład powiatu bielskiego, należącego do województwa podlaskiego. Miasto bezpośrednio graniczy z dwiema gminami- gminą wiejską Brańsk, która otacza prawie całe miasto oraz gmina Rudka (od strony zachodniej). Brańsk wraz z Bielskiem Podlaskim są jedynymi miastami powiatu.

Według danych Urzędu Miasta Brańsk w latach 2017-2022 liczba ludności zamieszkującej Miasto Brańsk zmniejszyła się o 180 osób, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku starszym o 62 osoby.

Główną instytucją zajmującą się wsparciem i pomoc a osobom potrzebującym z terenu miasta Brańsk jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Wśród głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej, które powodują korzystanie ze świadczeń Ośrodka wymienić należy bezrobocie, ubóstwo rozumiane jako całkowity brak własnych dochodów bądź posiadanie dochodów niewystarczających do zaspokojenia podstawowych potrzeb, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność.

Brak stałych dochodów lub niskie dochody miały wpływ w głównej mierze na liczbę rodzin zgłaszających się o wsparcie do Ośrodka Pomocy Społecznej. Dzieje się tak głównie w przypadku osób otrzymujących wynagrodzenie na poziomie najniższej płacy krajowej. Często zdarza się, a zwłaszcza w przypadku rodzin wielodzietnych, że rodzice pracują, ale ich dochody są niewystarczające na utrzymanie rodziny.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią nieznaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami takimi, jak: uzależnienia, przemoc, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z innymi ludźmi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Analiza sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym wskazuje, że najczęściej i najchętniej korzystają one z biernych form pomocy (zasiłki finansowe, pomoc rzeczowa). W większości przypadków instrumentalnie traktują instytucje pomocowe oraz ich pracowników, nie współpracują z nimi na rzecz poprawy własnej sytuacji, starają się uzyskać jak najwyższe świadczenia lub odpowiednie zaświadczenia (np. z urzędu pracy, punktu konsultacyjnego). Taka sytuacja nie daje szansy na poprawę sytuacji życiowej rodziny i usamodzielnienie, a z reguły prowadzi do uzależnienia się od pomocy, powoduje bierność i postawy roszczeniowe, sprzyja utrwalaniu problemów i przekazywaniu ich kolejnym pokoleniom. W większości, rodziny te mają potencjał do tego, aby realizować podstawowe funkcje opiekuńcze i wychowawcze wobec dzieci przy wszechstronnej pomocy (pedagogiczna, terapeutyczne, prawna, socjalna).

Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami, zagrożona jest licznymi czynnikami patologicznymi, które wpływają na nią destrukcyjnie, a tym samym czynią rodzinę dysfunkcyjną. Z uwagi na doniosłą rolę rodziny w wychowaniu przyszłego pokolenia oraz zagrożenie wieloma problemami to właśnie rodzina powinna być szczególnie wspierana w wypełnianiu swoich funkcji.

W mieście Brańsk w rodzinach zastępczych przebywa 7 dzieci, za które gmina ponosi częściową odpłatność, wszystkie znajdują się w rodzinach spokrewnionych. Konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną wynika często z dysfunkcji lub patologii środowiska, w którym żyje dziecko.

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kreowanie lokalnej polityki społecznej na

terenie Miasta Brańsk koordynuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Jest on inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela nr. 1 : Przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, stanowiących przyczynę ubiegania się o wsparcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsku (na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsku za rok 2023)

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	54	128
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	80
W tym: wielodzietność	13	76
Bezrobocie	19	57
Niepełnosprawność	39	58
Długotrwała lub ciężka choroba	38	68
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego -ogółem	10	45
Przemoc w rodzinie	0	0
Alkoholizm	6	14
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2
Zdarzenie losowe	0	0

Z powyższych danych wynika, że najczęściej pomoc udzielana była w rodzinach z powodu ubóstwa, niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Bardzo często zdarza się, że w jednej rodzinie występuje kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stworzyła gminom możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodzin, wprowadzając do rodzin asystenta rodziny.

Tabela nr.2 Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2020-2023

Rodziny	Rok			
	2020	2021	2022	2023
Ogółem	14	14	13	10
Liczba dzieci w				

rodzinach	32	28	29	28
-----------	----	----	----	----

IV. ZASOBY MIASTA BRAŃSK

Program Wsparcia Rodziny w Mieście Brańsk na lata 2024 – 2026 będzie służył głównie realizacji polityki rodzinnej. Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów dzieci, młodzieży i rodzin określa się instytucje znajdujące się na terenie Miasta Brańsk, które funkcjonują w obszarze profilaktyki społecznej, edukacji, służby zdrowia. Są to jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe.

Na terenie Miasta Brańsk oraz powiatu bielskiego działają następujące instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny:

1. Urząd Miasta Brańsk – dowóz niepełnosprawnych do szkoły i na warsztaty terapii zajęciowej
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – praca socjalna w szeroko rozumianym pojęciu, pomoc finansowa, pomoc rzeczowa i pomoc w postaci usług np. opiekuńczych, dożywianie dzieci i osób dorosłych, pomoc mająca na celu zapobieganie przemocy domowej (procedura Niebieska Karta), świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, przyjmowanie wniosków i wydawanie Karty Dużej Rodziny
3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – przeciwdziałanie problemom związanym z nadużywaniem alkoholu, finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem pijaństwa lub alkoholizmu
4. Zespół Interdyscyplinarny – przeciwdziałanie problemom przemocy domowej
5. Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim, Posterunek Policji w Brańsku – działalność edukacyjna, profilaktyczna i prewencyjna w szkołach, udział w Zespole Interdyscyplinarnym mający na celu pomoc w zapobieganiu przemocy domowej (procedura Niebieska Karta)
6. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Bielsku Podlaskim – poradnictwo rodzinne, szkolenia rodzin zastępczych, wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin
7. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Bielsku Podlaskim – poradnictwo, pomoc psychologiczna i pedagogiczna, prowadzenie zajęć terapeutycznych indywidualnych w zakresie pomocy logopedycznej, psychologicznej i pedagogicznej.
8. Zespół Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku – działalność edukacyjno-wychowawcza, wsparcie pedagogiczne dla dzieci i rodziców
9. Miejski Ośrodek Kultury w Brańsku – działalność kulturalna, organizowanie imprez cyklicznych dla uczniów szkół
10. Caritas Diecezji Drohiczyńskiej oddział w Brańsku – pomoc rodzinom w formie paczek żywnościowych, działalność charytatywna
11. Parafia Rzymskokatolicka w Brańsku – działalność charytatywna, ewangelizacyjna, organizacja wypoczynku dla dzieci, wspieranie ubogich rodzin.

V. CEL GŁÓWNY

Głównym celem niniejszego programu jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Mieście Brańsk oraz tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

VI. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

1. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
2. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
3. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
4. Praca z rodzicami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

L.p.	Zadanie	Sposób realizacji	Realizator	Termin	Wskaźniki
Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.					
1.	Organizacja specjalistycznego wsparcia	-zatrudnienie asystenta rodziny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Brańsku, - umożliwienie rodzinom korzystania z usług konsultanta do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych,	-MOPS w Brańsku -Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Na bieżąco	- liczba rodzin objętych asystenturą - liczba odbytych konsultacji
2.	Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, zebranie, w zależności od potrzeb, od właściwych instytucji informacji umożliwiających zidentyfikowanie problemów	- wizyty w środowisku zagrożonym kryzysem - spotkania panelowe specjalistów z zakresu wspierania rodziny - współpraca i wymiana informacji - doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych (szkolenia, warsztaty)	MOPS w Brańsku szkoła, MKRPA, ZI sąd, Zespół służby kuratorskiej	Według potrzeb jednak nie rzadziej niż 1x3 m-ce	- liczba wizyt w środowisku - liczba odbytych spotkań - liczba osób przeszkolonych - liczba odbytych szkoleń i warsztatów

	rodziny.				
3.	Opracowywanie diagnozy	- opisanie sytuacji rodziny, - określanie mocnych i słabych stron rodziny, aktualnego stopnia możliwości zaangażowania rodziny w poprawę swojej sytuacji	-MOPS, szkoła, - poradnie specjalistyczne, - sąd	Na bieżąco	- liczba opracowanych diagnoz
4.	Edukacja rodziców	- prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej	Placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, MKRPA	Na bieżąco	- liczba zorganizowanych warsztatów dla rodziców
5.	Wspieranie i zapewnienie pomocy rodzinie doznającej przemocy domowej	- realizacja procedur NK - powołanie grup diagnostyczno-pomocowych, - udział w warsztatach dla sprawców przemocy - wsparcie terapeutyczne i pomoc prawna	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji, Kurator Zawodowy	Wg potrzeb	- liczba wdrożonych procedur Niebieska Karta - liczba powołanych GDP - liczba osób uczestniczących w terapii - liczba osób objętych wsparciem
Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.					
1.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	- umożliwienie dzieciom z rodzin problemowych uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych	- placówki oświatowe, - MOK	Na bieżąco	- liczba zorganizowanych zajęć
2.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży przez sport, rekreację, kulturę	- rozwijanie zainteresowań - tworzenie adekwatnej oferty wydarzeń kulturalnych dostosowanych do potrzeb młodzieży	Placówki oświatowe, koła zainteresowań MOK, Klub Sportowy „Pionier”	Wg potrzeb oraz posiadanych środków finansowych	- liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, zajęć sportowych

		- promowanie prozdrowotnych wartości udziału w zajęciach sportowych			
3.	Organizacja wypoczynku letniego i zimowego ze szczególnym uwzględnieniem pobytu dzieci z rodzin zagrożonych	Kolonie terapeutyczne Zielone szkoły Obozy sportowe Wyjazdy terapeutyczne Wizyty studyjne	MOK, MKRPA, MOPS, UM, placówki oświatowe	Wg potrzeb oraz posiadanych środków finansowych	- liczba zorganizowanych kolonii, obozów, wizyt studyjnych, wyjazdów terapeutycznych
4.	Promocja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców	Programy dedykowane uczniom, Programy dedykowane rodzicom	UM, ZI, MOPS, GKRPA, placówki oświatowe	2x w roku	- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach powyższej działalności - liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.					
1.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych	- zasiłek okresowy - zasiłek celowy - pomoc finansowa na zakup posiłku (gorący posiłek, artykuły żywnościowe)	MOPS, UM Koła gospodyń	Wg potrzeb oraz posiadanych środków finansowych	- liczba osób którym udzielono pomocy finansowej lub rzeczowej
Praca z rodzicami dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.					
1.	Pomoc rodzinom w łagodzeniu lub usuwaniu kryzysu będącego powodem umieszczenia dziecka w zastępczych formach	- wsparcie pedagoga - oddziaływania terapeutyczne - spotkania wspierające w grupie AA - indywidualna praca z rodzicem w kryzysie władzy rodzicielskiej	MOPS, placówki oświatowe, - poradnia specjalistyczna	Na bieżąco	- liczba odbytych konsultacji i porad

2.	Budowanie poprawnych relacji między dzieckiem a rodzicami, uświadomienie rodzicom potrzeb dziecka, zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców	- warsztaty umiejętności rodzicielskich	MOPS, placówki oświatowe, -poradnia specjalistyczna	Wg potrzeb oraz posiadanych środków finansowych	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba uczestników
----	--	---	---	---	---

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku przy współpracy z następującymi instytucjami:

- Urzędem Miasta Brańsk
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Policją i Sądami
- Zespołem Interdyscyplinarnym
- Placówkami oświatowo- wychowawczymi
- Organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami
- Zakładami Opieki Zdrowotnej

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania 3 letniego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 będą realizowane i wdrażane etapowo i zgodnie z możliwościami finansowymi Miasta. Program finansowany będzie ze środków budżetu Miasta Brańsk, dotacji z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych.

VIII. EWALUACJA I OCENA PROGRAMU

Koordynatorem programu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informacje zwrotne, pozwalające na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw. Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie on monitorowany i ewaluowany na bieżąco, w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin w Mieście Brańsk i pojawiających się potrzeb. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

IX. SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz Miasta Brańsk składa Radzie Miasta roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art.187 ust.3.

X. PODSUMOWANIE

Program Wspierania Rodziny w Mieście Brańsk na lata 2024-2026 zakłada stworzenie optymalnych warunków jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Wówczas ma ona większe szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizacji programu powinny aktywnie włączyć się instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Uchwała Rady Miasta Brańsk w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Mieście Brańsk na lata 2024 – 2026

Zgodnie z art. 176 pkt 1 i art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Głównym celem niniejszego programu jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Mieście Brańsk oraz tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania. Zakłada się w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną, mających na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnej rodzinie lub jego powrotu do rodziny. Program ustala zadania, które realizować będą wyznaczone podmioty w zakresie wspierania rodziny przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych tj. min. ośrodek pomocy społecznej, szkoła, sąd, policja. Program opracowano na lata 2024-2026.

W związku z powyższym uzasadnione jest przyjęcie niniejszej uchwały.

Z up. BURMISTRZA

Joanna Witkowska
ZASTĘPCA BURMISTRZA

UCHWAŁA NR/2024

RADY MIASTA BRAŃSK

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Brańsk.

§ 3. Traci moc uchwała nr XXXV/231/2023 Rady Miasta Brańsk z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady

Pod względem prawnym
uwag nie wnoszę
RADCA PRAWNY
Ewa Turowska-Onisko

Elektronicznie
podpisany przez
Ewa Turowska -
Onisko

Data: 2024.03.19
14:35:36 +01'00'

Załącznik do uchwały Nr .../2024

Rady Miasta Brańsk

z dnia..... 2024 r.

**MIEJSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I
OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ**

NA LATA 2024-2030

SPIS TREŚCI

- 1. WPROWADZENIE**
- 2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU**
- 3. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W MIEŚCIE BRAŃSK**
- 4. CELE ORAZ DZIAŁANIA W RAMACH PROGRAMU**
- 5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU**
- 6. ADRESACI PROGRAMU**
- 7. REALIZATORZY PROGRAMU**
- 8. TERMIN REALIZACJI**
- 9. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU**
- 10. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA**
- 11. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ**

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, „przemoc domową” należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie i krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Dodatkowo obecne przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadzają rozszerzenie kręgu osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową. Szczególną ochroną i wsparciem objęto małoletnich, którzy są świadkami przemocy domowej – zgodnie ze zmianami ustawowymi małoletni są uznawani jako osoby doznające przemocy domowej.

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej wymaga współpracy lokalnych instytucji zajmujących się pomocą dzieciom, rodzinom oraz służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie miejskiego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja miejskiego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Głównym celem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 jest przede wszystkim zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie miasta Brańsk. Cele i zadania programu mają charakter profilaktyczny (propagowanie i promowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy), edukacyjny (upowszechnienie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw – w tym braku akceptacji dla przemocy) oraz wspierający (wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji poprzez współpracę i wymianę doświadczeń).

2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.),
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.),
- 3) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809),
- 4) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r., poz. 17),
- 5) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 37),
- 6) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 127 ze zm.),

- 7) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 ze zm.),
- 8) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r., poz. 145),
- 9) ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1266 ze zm.),
- 10) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 725),
- 11) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- 12) ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r., poz. 1700 ze zm.),
- 13) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939),
- 14) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2023 r., poz. 900),
- 15) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r., poz. 571),
- 16) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.),
- 17) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r., poz. 900 ze zm.),
- 18) ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.),
- 19) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 jest spójny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętym uchwałą nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232).

3. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W MIEŚCIE BRAŃSK

Miasto Brańsk jest jedną z dziewięciu jednostek samorządu terytorialnego, wchodzących w skład powiatu bielskiego, należącego do województwa podlaskiego. Miasto sąsiaduje bezpośrednio z dwiema gminami - gminą wiejską Brańsk, która otacza prawie całe miasto oraz gminą Rudka (od strony zachodniej). Brańsk wraz z Bielskiem Podlaskim są jedynymi miastami powiatu. Pod względem geograficznym miasto położone jest na Równinie Bielskiej, przy ważnej trasie komunikacyjnej z Warszawy do Bielska Podlaskiego i Białowieży. Oddalone jest od Bielska Podlaskiego o 24 km, od Białegostoku 57-75 km, Białowieży o 74 km i od Warszawy o 160-180 km. Miasto Brańsk zajmując powierzchnię 32,43 km² (3 243 ha), stanowi 2,34 % powierzchni powiatu. Użytki rolne zajmują powierzchnie 2 129 ha. (ok. 66%). Grunty rolne - 1 425 ha, użytki zielone - 700 ha, sady - 4 ha, lasy - 916 ha. Tereny zabudowane to 124 ha, tereny zielone - 8 ha i wody (rzeka Nurzec) 10 ha.

W celu zaplanowania działań, które są niezbędne do analizy i diagnozy problemu przemocy w rodzinie na terenie Miasta Brańsk, niniejszą diagnozę opracowano na podstawie :

- 1) Sporządzonych sprawozdań przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku, przekazywanych do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku dotyczących Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także sprawozdań dotyczących realizacji statutowych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej
- 2) Danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Brańsku za lata 2020-2023
- 3) Przeprowadzonych anonimowych ankiet wśród uczniów Zespołu Szkół w Brańsku dotyczącej zjawiska przemocy w szkole i w domu. W badaniu uwzględniono opinię uczniów klas V-VIII, LO, ZSZ

Według danych Urzędu Stanu Cywilnego w Brańsku liczba ludności na dzień 31.12.2023r. wynosiła 3607 osób, w tym 1778 kobiet i 1829 mężczyzn. W Mieście Brańsk zamieszkiwało 660 dzieci w wieku 0-17 lat.

Tabela nr 1 Dane demograficzne – liczba osób zamieszkujących miasto Brańsk

Rok	2020	2021	2022	2023
Kobiety	1854	1820	1799	1778
Mężczyźni	1892	1862	1853	1829

Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Brańsku

Tabela nr 2 Struktura mieszkańców miasta Brańsk

Rok	Wiek 0-18	Wiek 19-60/65	Wiek powyżej 60-65	Ogółem
2020	751	2274	721	3746
2021	730	2211	741	3682
2022	727	2164	761	3652
2023	706	2109	792	3607

Źródło : Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Stanu Cywilnego w Brańsku

Na podstawie analizy demograficznej zauważyć można, że w latach 2020-2023 nastąpił znaczący spadek osób zamieszkujących miasto Brańsk. Z tabeli nr 2 wynika, że znacznemu spadkowi uległa liczba osób w wieku 0-18 lat, przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku powyżej 60-65 roku życia. Ubywa także mieszkańców w wieku produkcyjnym 19-60/65. Przedstawione dane wskazują również na systematyczny proces starzenia się społeczeństwa w mieście.

Z analizy dokumentacji zgromadzonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, wynika że w roku 2023 udzielono wsparcia rodzinom z terenu miasta Brańsk ze względu na poniższe problemy.

Tabela nr 3 Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w 2023.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Ogółem rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	54	128
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	14
Bezrobocie	19	57
Niepełnosprawność	39	58
Długotrwała lub ciężka choroba	38	68
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	10	45
W tym: Rodziny niepełne	5	14
Rodziny wielodzietne	15	76
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi		
Alkoholizm	6	14
Narkomania		
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2
Zdarzenie losowe/klęska żywiołowa		

Źródło: Sprawozdanie roczne MOPS, stan 31 grudnia 2023r.

Z powyższych danych wynika, że najczęstszą przyczyną udzielenia wsparcia i pomocy jest ubóstwo, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba.

Nieodłącznym elementem planowania i podejmowania działań na terenie miasta jest analiza Problemów Społecznych w mieście Brańsk uwzględniająca również problem przemocy domowej. W celu pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej w 2023 roku powołany został Zespół Interdyscyplinarny. Członkami zespołu są przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, policji, sądu, oświaty, służby zdrowia, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciel organizacji pozarządowej.

Tabela nr 4 Zastosowanie procedury „Niebieskie Karty” na terenie miasta Brańsk

Rok	2020	2021	2022	2023
Liczba niebieskich kart	11	7	12	16
Założone przez Policję	11	7	12	16
Założone przez MOPS	0	0	0	1
Inne instytucje	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Analizując powyższe dane można zaobserwować, że procedura „Niebieskie Karty” wszczynana jest głównie przez Policję. Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim przekazuje Niebieską Kartę przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego, który powołuje grupę diagnostyczno – pomocową na rzecz rodziny, w której występuje zjawisko przemocy. Dane dotyczące posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2020 – 2023 zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela nr 5 Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2020-2023

Rok	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego
2020	4
2021	4
2022	4
2023	16

Źródło: Opracowanie własne

Z analizy danych dotyczących posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Brańsku wynika, że w latach 2020-2023 prowadzono łącznie 46 procedur „Niebieskie Karty”. W 2020 roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 11 formularzy „Niebieska Karta”, w 2021r. liczba ta zmalała do 7 procedur. W 2022r. wszczęto 12 procedur „Niebieskie Karty”, zaś największą ilość „Niebieskich Kart” prowadzono w 2023r., która wyniosła 16 procedur. Najczęściej występującą formą przemocy jest przemoc fizyczna i dochodzi do niej przeważnie pomiędzy małżonkami. Z danych zawartych w Niebieskich Kartach wynika, że najczęściej osobami doznającymi przemocy są kobiety, a agresorami mężczyźni. Przemoc występuje częściej w rodzinach z problemem alkoholowym niż w pozostałych rodzinach. Wzrost prowadzonych procedur świadczy o tym, że przemoc domowa jest coraz częściej ujawniana i osoby pokrzywdzone decydują się na podjęcie działań zmierzających do zmiany swojej sytuacji domowej. Wzrost świadomości na temat przemocy domowej mają kampanie społeczne, informacje prasowe i telewizyjne uświadamiające, że nie można zgadzać się na przemoc.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej opracowana została również w oparciu o badane ankietowe przeprowadzone wśród młodzieży Zespołu Szkół im. Armii Krajowej w Brańsku. Badania przeprowadzono wśród uczniów klas V-VIII, LO, ZSZ. Ankieta składała się z 26 pytań merytorycznych. W badaniach udział wzięło łącznie 127 osób.

Na pytanie czym wobec Ciebie jest przemoc –większość badanych (37%) uznaje przemoc domową jako bicie, pozostała część uważa przemoc za coś złego (7%), agresję (6%), znęcanie się, wyzywanie oraz dokuczanie (5 %), a także dręczenie oraz wyśmiewanie (4%), na odpowiedź „nie wiem” opowiedziało 4 % badanych. Czy byłeś ofiarą przemocy w rodzinie, szkole lub jej okolicy 54 % uczniów wskazało, że nie było ofiarą przemocy w rodzinie, szkole lub jej okolicy, natomiast 46 % badanych było ofiarami przemocy, 15% uczniów nie pamięta o takim zajściu. Jeśli byłeś ofiarą przemocy, jaka była jej forma, na to pytanie 31 % uczniów odpowiedziało, iż były to wyzwiska oraz wyśmiewanie, 20% stwierdziło, iż było to zaczepianie, 16 % respondentów stwierdziło, że formą przemocy jaką doświadczyli było kopanie, zawstydzanie oraz poniżanie, 12 % uczniów została pobita. Pozostała część badanych miała ograniczaną swobodę wykraczającą poza normę zabierano im jedzenie (10%), 9% była zastraszana pobiciem, inni byli okradani 4%, wymuszano na nich pieniądze 5%, 4 % ankietowanych była zaniedbywana materialnie. Uczniowie zapytani byli o powiadomienie kogoś o fakcie przemocy – 20 % ankietowanych opowiedziało, że informowało (mamę/rodzica -5 %, przyjaciółkę/przyjaciela – 4 %, nauczycieli – 2 %), 11 % badanych nie powiadomiło nikogo o fakcie doznania przemocy 2% badanych nie powiadomiło o fakcie bycia ofiarą przemocy ponieważ bało się. Na pytanie o to czy wiedzą do kogo zwrócić się jeśli doświadczy się przemocy - tylko 35 % ankietowanych wie do kogo może się zwrócić w takim przypadku (rodzice – 18%, nauczyciele – 12 %, mama – 5%), natomiast 13 % ankietowanych nie wie do kogo może się zwrócić z problemem przemocy. Ankietowani byli pytani o miejsce gdzie doświadczały aktów przemocy. Odpowiedzi były następujące ponad 52 % ankietowanych doznaje

przemocy w szkole (!), inni doznawali przemocy w otoczeniu, w którym znajduje się szkoła 14 %, inni w drodze do szkoły lub ze szkoły 12% oraz na boisku szkolnym 10%, również 10 % badanych doznaje przemocy w domu. Na pytanie czy byłś świadkiem przemocy w domu, szkole i okolicy szkoły odpowiedzi były następujące: 51 % badanych deklaruje, że było świadkiem przemocy w domu, w szkole i jej okolicy, 27 % badanych nie było świadkiem przemocy, zaś 16 % ankietowanych nie pamięta takiego faktu. Uczniowie odpowiadali też na pytanie gdzie miała miejsce przemoc przejawiająca się w szkole: aż 43 % uczniów było świadkami przemocy na korytarzu szkolnym, 27 % w szatni szkolnej, zaś pozostała część – 9 % uczniów w toalecie, w klasie podczas przerwy oraz w innych miejscach, których nie podają dokładnie. Na pytanie jak często dzieje się coś złego w szkole młodzież odpowiedziała następująco: zdaniem 33 % ankietowanych rzadko dzieje się coś złego w szkole, zaś 26 % często obserwuje w szkole przemocowe zachowania 18 % uczniów bardzo rzadko doświadczyła złego zdarzenia w szkole, zaś 17 % bardzo często. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, najwięcej złego (przemocy) w szkole dzieje się według 68% ankietowanych podczas przerwy, według 20 % po lekcjach, zdaniem 14 % w czasie zajęć, zaś 12 % odpowiedziało, że w innych miejscach, których nie określono. Poza szkołą świadkiem przemocy było 27 % uczniów, 45 % ankietowanych nie było świadkiem takich zachowań, natomiast 29 % badanych nie pamięta takiego zdarzenia. Na pytanie o miejsce gdzie najczęściej występują zachowania przemocowe 12 % badanych odpowiedziało że było świadkami przemocy w otoczeniu w którym znajduje się szkoła, 12% spotykało się z przemocą w innych miejscach, których nie określają dokładnie, 9 % było świadkiem w okolicy swojego miejsca zamieszkania, na boisku szkolnym świadkiem przemocy było 8 % uczniów, 7 % ankietowanych było świadkiem przemocy w drodze do szkoły lub ze szkoły, zaś 5 % w domu. 39 % ankietowanych nie zareagowało na sytuację przemocy, zaś 22 % zareagowało na sytuację, którą widzieli, 13 % badanych nie pamięta takiej sytuacji. Sposób w jaki reagowali na sytuacje przemocowe przedstawiają się następująco : 14 % ankietowanych stanęło w obronie ofiary przemocy, 10 % powiadomiło kolegę, 6 % powiadomiło nauczyciela, policję powiadomiło 3 %, zaś rodziców powiadomiło 2 % badanych. 53 % badanych znało osobę stosującą przemoc, 24 % uczniów nie wiedziało kto jest sprawcą przemocy. Najczęstszą odpowiedzią dotyczącą sprawcy przemocy była wybierana odpowiedź o koledze/uczniu z klasy 24%, 16 % badanych odpowiedziało, iż była to młodzież z miejscowości, na której terenie znajduje się szkoła, 14 % odpowiedziało, że był to uczeń z innej klasy, 10 % odpowiedziało, że osobą stosującą było osoba dorosła. Uczniowie byli również zapytani o stosowanie przemocy przez nich samych. Ponad połowa badanych – 61 % nie dokonywało przemocy w domu lub w szkole i jej okolicy, 17 % stwierdziło, że dopuściło się aktu przemocy, zaś 13 % ankietowanych nie pamięta takiego zdarzenia. W 21 % przypadków uczniów stosujących przemoc działali oni w pojedynkę, zaś 12 % uczniów w działało grupie. Formy przemocy jakie były stosowane przez ankietowanych uczniów: najczęstsze z nich były to wyzwiska 15 %, 10 % ankietowanych odpowiedziało, że było to zaczepianie, szturchanie, 9 % - kopanie oraz wyśmiewanie się, 7 % respondentów stosowała przemoc fizyczną – pobicie, zaś 6 % uczniów zabierała jedzenie oraz niszczyła rzeczy. Znacznie mniej ankietowanych, poniżej 5% wymuszała pieniądze, kradła, straszyła pobicciem, rozbojami. Uczniowie zapytani byli również o przyczynę stosowania przemocy. Większość stosowała przemoc dla zabawy (12%), 5 % robiła to pod presją innych, zaś 4 % z chęci zysku, natomiast 2% badanych dokonywało przemocy z chęci zaimponowania innym. W związku z dokonywaną przemocą 20 % uczniów nie poniosła konsekwencji za swoje czyny, zaś 10 % badanych poniosła odpowiedzialność za swoje czyny. Najczęściej konsekwencje wychowawcze za zachowania przemocowe badanych wyciągali rodzice - 7%, natomiast 4 % ankietowanych poniosło konsekwencje dyscyplinarne w szkole, 2 % badanych odpowiedziało za swoje postępowanie przez sądem lub policją. Propozycje uczniów aby w rodzinie lub szkole nie miały miejsca akty przemocy 9% ankietowanych zaproponowało zgłoszenie przemocy odpowiednim służbom, 4 % badanych zaproponowało rozmowę, dialog. Propozycją 2 % udzielających odpowiedzi w ankiecie było, aby nauczyciele bardziej zwracali uwagę na uczniów, zmiana pedagoga oraz zatrudnienie psychologa. 13 % badanych nie wiedziało jakie zaproponować działania niwelujące przemoc. Wymieniane były też odpowiedzi: powiadomienie dorosłych, wyprowadzka, pobicie tych co biją słabszych, założenie kamer, bycie zgodnym, usunięcie lekcji, mówienie dorosłym, zgłaszanie problemu, przeciwdziałanie przemocy, nie kłócenie się, zabranie telefonów, lekcje zdalne, uciec do Afryki. Niektórzy proponowali nie robić nic w sytuacji przemocy. Uczniowie byli zapytani również o to czy czują się bezpiecznie w swojej szkole. 46 % badanych nie czuje się bezpiecznie, 45 % odpowiedziało, że czuje się bezpiecznie. Na pytanie o poczucie bezpieczeństwa w swoich rodzinach 84 % odpowiedziało, że czują się bezpiecznie w nich, zaś 7 % nie czuje się bezpiecznie w swojej rodzinie. Spośród ankietowanych ponad połowa – 56 % uczniów stanowili chłopcy, zaś 43 % to dziewczyny.

Celem ankiety było zbadanie stopnia świadomości młodzieży na temat zjawiska przemocy domowej oraz rozpoznawanie postaw wobec zachowań przemocowych. Z analizy uzyskanych danych ilościowych i jakościowych wyłonił się obraz znacznej świadomości na temat zjawiska przemocy ale najbardziej niepokojącym jest fakt występowania tego zjawiska na terenie szkoły. Istnieje zatem pilna potrzeba podjęcia działań eliminujących to zjawisko jak również ogromna potrzeba edukacji i profilaktyki. Weryfikacja

- powyższych danych wskazała, że kluczowym jest zadbanie o upowszechnienie informacji o kompetencjach służb i instytucji udzielających pomocy osobom pokrzywdzonym.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in. placówek oświatowych, opiekuńczo - wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska i tylko zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Przemoc domowa może pojawić się w życiu każdego człowieka, bez względu na wiek, płeć, poziom wykształcenia czy status materialny. Żaden człowiek nie może być jednak na nią skazany. Przed wykorzystywaniem czy znęcaniem ze strony bliskich osób można się ustrzec między innymi poprzez wczesne reagowanie na pierwsze symptomy kryzysu. Z przemocy można wyjść, trzeba tylko przerwać milczenie, zwrócić się po pomoc do specjalistów i konsekwentnie realizować opracowaną wspólnie z nimi strategię powrotu do normalnego życia. Efektywność działań na rzecz osób doświadczających przemocy jest przejawem współpracy instytucji, którym bliska jest problematyka przemocy w rodzinie. Realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochronie Ofiar Przemocy Domowej w Mieście Brańsk na lata 2024-2030 przyświecać będzie potrzeba pełnego zaangażowania i współpracy wszystkich instytucji, których efektem będzie podejmowanie oddziaływań zarówno na osobę doznającą, jak i stosującą przemoc.

4. CELE ORAZ DZIAŁANIA W RAMACH PROGRAMU

Cel główny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Mieście Brańsk.

Cele szczegółowe:

Cel 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 5. Prowadzenie działań profilaktycznych oraz edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej.

Realizacja celów Programu nastąpi poprzez realizację poniższych działań:

Cel 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

- 1) Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie miasta Brańsk oraz monitorowanie zjawiska przemocy domowej.

- 2) Aktualizacja strony internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brańsku w zakresie informacji promującej idee Programu oraz informacji dotyczącej zjawiska przemocy domowej.
- 3) Uczestnictwo w ogólnopolskich kampaniach społecznych instytucji i podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Brańsk.
- 4) Pozyskanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych odnośnie przyczyn i skutków przemocy domowej.
- 5) Organizacja akcji i wydarzeń profilaktyczno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy domowej.
- 6) Współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich.
- 7) Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe.
- 8) Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.
- 9) Sporządzanie corocznych sprawozdań z realizacji Programu.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a) liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży,
- b) liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do rodziców,
- c) liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych w zakresie przemocy domowej,
- d) liczba programów i kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w których brano udział,
- e) liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji działań celu szczegółowego : zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańsku, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim, Posterunek Policji w Brańsku, Prokuratura Rejonowa w Bielsku Podlaskim, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Cel 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Działania:

- 1) Realizacja zadań przewidzianych w ustawie przez Zespół Interdyscyplinarny w Brańsku oraz funkcjonujące grupy diagnostyczno-pomocowe.
- 2) Upowszechnienie baz danych teled adresowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
- 3) Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w szczególności medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej poprzez opracowanie materiałów edukacyjnych.
- 4) Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.
- 5) Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
- 6) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej poprzez m.in. realizację procedury „Niebieskie Karty”, realizowanie przez lokalne instytucje pomocy osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, informowanie osób doznających przemocy domowej na temat możliwości terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych, na temat dostępności do ogólnopolskich telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej oraz informowanie na temat świadczonej pomocy przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej, w przypadku wystąpienia konieczności – zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy świadczonej przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W przypadku pojawienia się potrzeby, osobom doznającym przemocy domowej zostanie zabezpieczony lokal socjalny.
- 7) Monitorowanie działań pomocowych udzielanych osobom doznającym przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a) liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy domowej,
- b) liczba osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej objętych monitoringiem,
- c) liczba rodzin doznających przemocy domowej objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczba udzielonych porad,
- d) liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej osób doznających przemocy domowej,
- e) liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,
- f) liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,
- g) liczba osób doznających przemocy domowej przebywających w ośrodkach wsparcia.

Termin realizacji działań celu szczegółowego : zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańsku, Zespół Interdyscyplinarny w Brańsku, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim, Posterunek Policji w Brańsku.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Bielsku Podlaskim, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

- 1) Rozpowszechnianie informatorów baz teleadresowych podmiotów realizujących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową oraz programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową oraz baz teleadresowych podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących działania wobec osób stosujących przemoc domową.
- 2) Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej poprzez działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
- 3) Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi poprzez przekazywanie organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.
- 4) Informowanie przez Zespół Interdyscyplinarny w Brańsku osób stosujących przemoc domową o dostępności programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w ww. programach.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a) liczba przeprowadzonych interwencji,
- b) liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”;
- c) liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- d) liczba przekazanych policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,
- e) liczba podmiotów, z którymi podjęto współpracę.

Termin realizacji działań celu szczegółowego : zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańsku, Zespół Interdyscyplinarny w Brańsku, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim, Posterunek Policji w Brańsku.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Bielsku Podlaskim, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

Cel 4. Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

- 1) Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez opracowywanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
- 2) Umożliwienie skorzystania z wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doświadczającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia w przypadku pojawienia się potrzeby oraz w zależności od potrzeb finansowych.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- 1) liczba osób biorących udział w szkoleniach/podnoszących swoje kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;
- 2) liczba zakupionych materiałów szkoleniowych.

Termin realizacji działań celu szczegółowego : zadanie stałe.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańsku Zespół Interdyscyplinarny w Brańsku, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim, Posterunek Policji w Brańsku.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Bielsku Podlaskim, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe.

Cel 5. Prowadzenie działań profilaktycznych oraz edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej.

- 1) Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w szczególności tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 2) Organizowanie akcji i kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy domowej, a także wzbudzających wrażliwość wśród społeczeństwa na występowanie zjawiska przemocy domowej oraz wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za zgłaszanie takich przypadków. Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 3) Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych oraz wychowania bez przemocy, a także podnoszących ich kompetencje opiekuńczo- wychowawcze;
- 4) Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 5) Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne;
- 6) Ścisła współpraca z innymi podmiotami na terenie miasta podejmującymi działania mające na celu edukację społeczności lokalnej w kierunku przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- 1) liczba osób stosujących przemoc domową;
- 2) liczba osób doznających przemocy domowej;
- 3) liczba działań monitoringowych;
- 4) liczba przeprowadzonych diagnoz.

Termin realizacji działań celu szczegółowego : zadanie stałe.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańsku Zespół Interdyscyplinarny w Brańsku, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim, Posterunek Policji w Brańsku.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Bielsku Podlaskim, Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe.

5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów wskazanych w Programie, określono podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna - obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.
2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej- obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową – obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej - obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Każde z działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom doznającym przemocy domowej, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

6. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców miasta Brańsk, w szczególności osób doznających przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej oraz rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej. Adresatami programu są również przedstawiciele instytucji i służb działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Brańsk.

7. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami programu są podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny w Brańsku,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku,
- 3) Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim, Posterunek Policji w Brańsku,
- 4) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brańsku,
- 5) Placówki oświatowe funkcjonujące na terenie miasta Brańsk,
- 6) Służba zdrowia.

8. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współpracy z partnerami wyszczególnionymi w programie. Zadania będą realizowane w sposób ciągły i systematyczny w ramach czasowych objętych programem tj. od 1.01.2024 r. do 31.12.2030 r.

9. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Program realizowany będzie na terenie Miasta Brańsk w latach 2024-2030. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą realizowane w formie ciągłej.

10. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Brańsk na lata 2024-2030 będą środki pochodzące z budżetu miasta Brańsk oraz z jednostek organizacyjnych miasta Brańsk, w tym ze środków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego w Brańsku zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku.

11. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o zebrane dane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku w formie sprawozdań (pisemnie lub elektronicznie) dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację do 28 lutego każdego roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brańsku sporządzi oraz przedłoży do 30 kwietnia każdego roku Radzie Miasta Brańsk sprawozdanie z realizacji Programu wraz ze sprawozdaniem z działalności Ośrodka.

Uchwała Rady Miasta Brańsk w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 r. poz. 1249 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Uchwałą Nr XXXV/231/2023 Rady Miasta Brańsk z dnia 29 marca 2023r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W związku z obszerną nowelizacją ww. ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), konieczne jest przyjęcie przez Radę Miasta Brańsk Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Mieście Brańsk na lata 2024 –2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały. Program wyznacza kierunki działań podejmowanych przez Gminę na rzecz: osób doznających przemocy domowej, osób stosujących przemoc domową, mieszkańców miasta Brańsk, przedstawicieli instytucji zobowiązanych do działań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Program zakłada łączenie ze sobą aktywności w obszarach inicjowania, rozwijania różnorodnych form pomocy dla osób doznających przemocy domowej, doskonalenia współpracy interdyscyplinarnej z tworzeniem warunków sprzyjających wzrostowi świadomości i wrażliwości społecznej, co stanowi podstawę budowania spójnego oraz funkcjonalnego systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały jest zasadne.

Z up. BURMISTRZA

Joanna Witkowska
ZASTĘPCA BURMISTRZA